MAHMUD DERVİŞ

yalnızlık yenilemeden kendini

CAN

DÜNYA ŞİİRİ

Türkçesi: METİN FINDIKÇI

MAHMUD DERVİŞ

"Bu kitaptaki şiirler, Mahmud Derviş'in isteği üzerine, son yedi kitabından seçilip derlenmiştir. Bunu benden neden istediğini sorduğumda, 'Birçokları karşı çıksa da bugünkü Filistin'i daha iyi anlatan şiirlerdir,' demişti. Gerçekten de, bugün dünya sahnesinde Filistin üzerine oynanan oyundan uzak, Filistin yarasını derin tarihinden taşıyıp getiren şiirlerdir bunlar. Derviş, bu şiirlerde, yalnızca Filistin sorununu dile getirmekle kalmıyor, sorunlara daha evrensel yaklaşıyor. Bu, annesini anlatan şiirde de böyle, Ramallah bozgununu anlatan şiirde de. Memleket diye bildiği topraklar bölünmüş, çocukluğunu yaşadığı sokaklar ve evler yerle bir olmuştur. 'Keman' adlı şiirinde dediği gibi: *Keman geri gelmeyecek kayıp zamana ağlar / Keman dönülecek kayıp vatana ağlar...*"

Metin Fındıkoğ

MAHMUD DERVİŞ

yalnızlık yenilemeden kendini

Can Yayınları: 1807
Dünya Şiiri: 14

© Metin Fındıkçı, 2009
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2009

1. basım: Şubat 2009

Yayına Hazırlayan: Celâl Üster

Kapak Resmi: Duncan Walker
Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Gülay Yıldız
Düzelti: Fulya Tükel
Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Özal Matbaası
ISBN 978-975-07-1044-5

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
http://www.canyayinlari.com
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

MAHMUD DERVİŞ
yalnızlık yenilemeden kendini

türkçesi: metin fındıkçı

CAN YAYINLARI

Mahmud Derviş, 1941'de Filistin'de Celile kentinin bir köyünde, Nasar'a bağlı el-Barva'da doğdu. Doğduğu köy 1948'de İsrail'in eline geçince ailesiyle birlikte Lübnan'a göç etti. İlk şiirlerini yayınladığı dönemde el-Arz (Toprak) cephesinde çalışmaya başladı. 1960'larda *el-İttihad* gazetesi ve *el-Cedid* dergisinin yazıişleri müdürlüğünü yaptı. Şiirleri ve yazıları yüzünden pek çok kez tutuklanarak hapiste yattı. Samih el-Kasım ve Tevfik el-Zeyyad gibi şairlerle birlikte, Filistin direniş şiiri olarak bilinen hareketin en önemli adlarından biri oldu. Şiirlerinde Filistin halkının direnişini, çektiği acıları ve umutlarını lirik bir dille anlattı. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün yürütme kurulunda yer aldı. Yirmiden fazla şiir ve düzyazı kitabı yayınlanan Derviş'in en ünlü şiirleri arasında, "Filistinli Sevgili" (1974), Tel Zaatar kampının Lübnan İç Savaşı sırasında kuşatılmasını konu alan "Ahmed Zaatar" (1979) adlı destanı ile Sabra ve Şatila kamplarındaki katliamı anlatan "Beyrut Kasidesi" (1980) sayılabilir. 1984'te Lenin Barış Ödülü'ne, 2004'te Türkiye'de Nâzım Hikmet Şiir Ödülü'ne değer görülen Derviş, Ağustos 2008'de ABD'nin Houston kentinde geçirdiği bir açık kalp ameliyatı sonrasında öldü.

Metin Fındıkçı, 1961'de Mardin'de doğdu. Şiirleri ve çevirileri çeşitli dergilerde yer aldı. 1990'ların başlarından bu yana altı şiir kitabı yayınlandı. *Çağdaş Arap Şiiri Antolojisi*'ni hazırladı ve Adonis, Mahmud Derviş, Nizar Kabbani, Nazik el-Melaike, Hannan Avvad, Fetva Tukan, Fatiha Mürşid, Muhammed Bennis'in yapıtlarını Arapça asıllarından yaptığı çevirilerle dilimize kazandırdı.

Ölümün Gözleri Kapılarda 9

Vatan 10

Görmek İstediğimi Görüyorum'dan 11

Azalan Güller'den 35

Gurbetin Yatağı'ndan 59

On Bir Yıldız'dan 93

Atı Neden Yalnız Bıraktın'dan 127

Yıllar Yaptıklarından Özür Dilemesin'den 179

ÖLÜMÜN GÖZLERİ KAPILARDA

Hurmanın fidanlarını taşırken kalbimin çölünden geçtiler,
Hurmaları ziyaret ederken kırmızı karanfilin üstünden geçtiler
Ve bekleyen kadının yakınlarının gözlerini çizdiler
Köy evlerinin pencerelerine.
Sözden sonra değiştirdiler
Acıyı ve sevgiyi.
Yaban güvercinlerinin çoğalan ağıtlarından ve
Kafataslarından başka.
Kefir Kasım'a on mumun ışığını neden taşıdın?
O ne ister, ne döner,
Kurbanlık koç gibi, o öylece tek başına dolaşır.
Karşı koyduğu yerde kan yağmura döner.

Gece kapıyı vurdular
Her kapıyı, her kapıyı, tek tek.
Toprakta uğuldayan kana ulaştılar.
Kadın;
Sönen dehlizi gözleri yakar dedi:
Köstebeklerle durup yürüyen,
Ağıtlarla gömmeyin beni
Ben yeni ışığın tomurcuklarını biriktirirken.
Ey Kefir Kasım!

Tabutlardan kurbanlıklar için kalkar bıçaklar.
Bilenin dediği gibi: ensesinden! Ensesinden!
Bekleyin!
Hayır: yavaşça, acıtmadan!
Din fırtınasını tıkayana kadar sen,
Günün gölgesi.
Ey Kefir Kasım! Uyuyacağız... sendeki mezarlarda ve gecende.
Kanın vasiyeti alıp başını gitme derken
Direnişimizle yağmur gibi yağacak kanın vasiyeti.
Direnirsek...

VATAN

Hurmaların örgülü dallarına astılar beni,
Kestiler beni... hurmalarla kardeş yaparak!

Bu toprak benim ve burada çok eskiyim.
İnananların istediği gibi iç yağını süzdüm.
Hikâyeden bir bağı yoktur vatanımın,
Anısı yoktur, akrabalarının ekini değil.
Binlerce yıl dönüp dolaşan ışık değil.
Vatanım garip bir hüznün öfkesinde,
Vatanım bayram ve kabul ister.

Hapishanenin duvarına vurur rüzgâr,
İçinde yaşlıların ve ekinlerin ağladığı
Bu toprak kemiğimin derisidir.
Ve kalbimin...
Çayırında hurma ağaçları gibi uçarım.

Hurmaların örgülü dallarına astılar beni,
Kestiler beni hurmalarla kardeş yaparak!

GÖRMEK
İSTEMEDİĞİMİ GÖRÜYORUM'dan

1990

...Bu gece ardımda görüyorum
yaprakların ağaçlardaki ömrünü,
suyun ve kumun andıklarına dikiyorum gözlerimi,
bu gecede parlamayan yıldızlarını
bu gecenin sonunda görüyorum,
saatler vuruyor, ömrüm saniye saniye sona yaklaşıyor,
böyle kısalıyor gecenin ömrü de
benim ve gecenin çıldıracağımız zamanı kalmadı...
ancak
bu gece geceye döner
ve ben bu karanlığın çukuruna düşüyorum...

DÖRTLÜKLER

1

Ekinlerde görmek istemediğimi... şimdi görüyorum
Rüzgârı tarıyor buğdayın sapları, gözlerimi kapıyorum:
Bu kaynak beni çağlayana götürüyor,
Bu sessizlik beni örülmüş zırha götürüyor.

2

Denizde görmek istemediğimi... şimdi görüyorum,
Günbatımının yanında martıların kanatları, gözlerimi
kapıyorum:
Bu kayıplık beni Endülüs'e götürüyor
Bu yol güvercinleri üstüme salıyor...

3

Gecede görmek istemediğimi... şimdi görüyorum.
Sonuçta bu geçit hiç kimsenin kapısına çıkmaz.
Kahvehanenin kaldırımında düşünceye dalıyorum,
tozlar içinde oturuyorum
Hiç kimsenin olmayan bu geminin iskelesinde.

4

Ruhta görmek istemediğimi: taşta buluyorum
Parlaklığını kazıyınca, ey toprağın yeşili... ey ruhumun
yeşil toprağı
Ama bir gölgeydim kuyunun kenarında oynayan.
Oyundan uzaklaşmadan... bu mesafeler meydanım ve
taşlar ruhum.

5

Selamda görmek istemediğimi... şimdi görüyorum:
Geyik, ot, suyun yatağı... gözlerimi kapadığımda:
Bu geyik dizlerimde uyur,
Avcısı uyur, yavrularının yakınında, ihanetin
mekânında.

6

Savaşta görmek istemediğimi... şimdi görüyorum
Yeşil taşın içindeki kaynağı atalarımız dirsekleriyle
Sıkar ve babalarımız suyu miras alır, onlara miras
Kalmadan, gözlerimi kapadığımda: o şehir avucumun
çizgileri arasında akar.

7

Hapiste görmek istemediğimi: çiçekli günlerin
İçinde iki garibe kılavuz olan bu bahçenin,
İçindeki iskemleye uzanarak, gözlerimi kapadığımda
görüyorum:
Ne bu yer genişler! Ne de ip iğnenin deliğinde
güzelleşir.

8

Parlaklıkta görmek istemediğimi... şimdi görüyorum,
Ekinler zenginliğini bitkilere öğüten, değirmen!
Zenginlik beyaz bir çelik, bu köyün dumanı üstüne iner,
Yaban güvercinleri... yaban güvercinleri çocuklarımızın
gücünü bölüşür.

9

Aşkta görmek istemediğimi... şimdi görüyorum.
Kolaylıkla etrafımızda dans eder, elli gitar çalınır,
Kaynak doğadan uzanır, ayrılıklar ölür, gözlerimi
kapadığımda:
Bu kovulan mekânın ardında bile gölgemizi
görüyorum.

10

Ölümde görmek istemediğimi: şimdi aşkımla, yarılır
Bağrım ve içinden at sıçrar başı beyaz bulutun üstünde,
Diz çöker, sonu olmayan bulutlarla uçar, başlangıç ve
Maviyle... ölümde beni bekletmez, topraktan yıldızlara
beni geri getirmez.

11

Kanda görmek istemediğimi... şimdi katili görüyorum,
Katledeceğiyle konuşuyor, onca kin ve kalpteki mermi:
sen bugünden
Uzaklaşma ve benden başkasını anma.
Kolaylıkla seni öldürdüm çünkü,
Bugünden uzaklaşacaksan benden başkasını anarak...
baharın güllerini taşıyarak uzaklaş.

12

Savsözün sahnesinde görmek istemediğim: vahşet
Mahkemelerin yargıçları, imparatorluğun tacı, çağın
maskesi,
Gökyüzünün mavi rengi, sarayın dansözü, ordunun
saldırısı
Unutulan her şey, perdenin ardında ne büyür ne de
anılır...

13

Şiirde görmek istemediğimi: şiirin tanıklığında eskir
İki kokuyla ayırt ederim, sonra iki barış şiiriyle
dönerim
Ancak zamanın içinde güzellik ve sinema tınlayıp
toprağa düşer iki gülenin üstüne...
Kapımda iki bekçiyle yaşlanırım döndüğüm zaman.

14

Gündoğumuyla doğanı görmek istemediğimi... şimdi
görüyorum.
Bu halk ekmeğini halkların ekmeği arasında arar,
O ekmek, uyuyan ipekte soyumuz olur, düşümüzün
Pamuğunda, hayatın doğuşunda, yarılan ekinde kim
sevdi... ya savaşların doğuşunda?

15

İnsanlarda görmek istemediğimi: arzuyla mücadele
Hangi şeyle... işlerine giderken duvarları delerler
Ve yakınları dönerken çalarlar...
Eşyaları sabahla açığa çıkar...

EY BABA GEYİKLERİN TANRISI...
ONUN TANRISI MI!

...Ey orada kesilen sende arayan babanın giden
adımları teslim edilmişti,
dikenlerinin mumundan yanmıştı parmaklarım, sende
savaşların şafağını kesiyordu grup, ve sende
idi –ben ve babam– ey kesilenin ardındaki annem
sen kaktüsün üstünde asılı, ben ellerinden uzakta,
üstümüzde bir doğan bizi korkutanın da üstünde,
üstünde gökyüzünde koyulaşan bir gök,
üstünde yeryüzü ruhun derisi gibi hindiba çiçeklerini
deler,
üstünde baltanı anımsatan tüfeklerinin de üstünde,
üstünde toplanır, ey kesilen, savaşan militanların
nidası huzurunda
ekinin, ordunun askerleri etrafında göçmen,
istemediği şeyi ürettiğinde
gardiyanlarının kalbinde, dikenlerinin üstünde
dayatılan at seni üzdüğünde
altı yolun etrafında, dayatılır, sana kolay geleni...

...Babam kelepçeli, ey baba, söylemediğin nedir
kışın ağzıyla anlattığın, arzular küle bastırılmış
bana sevgini vermeden, mırıldanıyorsun, geyiklerin
şehrine esmek istiyorum diye. Başlangıcı başlangıcında
yaralıyorum ki seni görmek istediğim gibi göreyim
yeryüzünün kitabını öğreten baba elif'ten ye'ye
kadar... ve beni orada eken. O gizli milat:
yaban kestanesi gibi filizlenir tünellerde kayayı delen
bu tanıklık, oluştu ve yükseldi... sonra sevdiği ve
diktiği siyahlığı kırar. Atlar ayaklanır ve mesafelerden
sonra dinlenir. Döker ve severiz, ne zaman doğacağız
ey baba, öleceğiz ne zaman? Zaman, o kelepçeli ellerini
getirmeden, istilacı vadime gönderilir ve ona döner ve
o bahçeler basit bir esintide kalır. Tarih beni
günlerinde anlatmıyor: zamandan önce
buradaydık, işte burada kalıyoruz, ekinler
yeşillendiğinde geyiklerin tanrısıyla...
tanrısı mı ey baba bu evin büyük avlusunda bulunan!
Aynısı bende batar. Dalı sarkıtılmış silah. Arpayı ve
suyu atın önüne koyar. Yavaşlılığı bilir, överek
mırıldanır: ey soylu at. Annemden naneyi alırsın.
Sigara içersin. Kuru üzümün tanelerini seçer ve bana
söylersin: yavaşça! Dizlerimin üstünde
uyu hazır yorgunken...

Çayırları anarım: Halep'e alır beni kesilen papatyalar,
dağın yankısı işte burada kesti düşümü, yankının
ardına koşarım,
koşarım ardına güvercinin uçmayı öğrenmek için.
Gizimin taneleri
orada söylenen ilklerdir, terin ardında. Beni
uzaklaştırır gibi
olup olmadığım yılların etrafından... sen dağıtırsın
istediğim çiçeklerin fışkırmasını, tuzdan önce. Beni
yaklaştırdığın gibi
uzak abes yıldızlardan, ey baba. Omrüm boyunca
bana tekrar tekrar söylediğinde: ey oğlum!...
okullardan sonra sana doğru uçar mıyım?
Beni büyütmeye başlarsın zehirli ekinini büyüttüğün
gibi, zerre ve buğday
şimdi sende savaşta evlerde boyun eğenleri askerlerin
yokladığı mıdır?
Efendim olsan, ey efendim, senden kaçanı tepelerden
gözetlerim
Annemin sevdiği efendim olsan... muzdan hilali
unutur kardeşlerim
efendimdin Kuran'ı daha çok hafzetmem için...
kadınları sevmem için
ve efendin olsam, benimle hapsetsem! Efendimdin
hiçbir kanıtı olmadan.
Kalbin sevgi dolu, ey baba, doğanın ağaçları üstünde
aynı yolun büyüklüğü var bende...

Ağaçlar, düşünceleri ve çivileri... ellerinden uzaklara atlarım
rüzgârın tersine yürürüm, grubumuzun tersine...
topraktan uzak, şehvetten toprağa, yardım gibi,
geyiklerin ve dağ keçilerinin otladığı gibi...
güvercinden güvercine taşınır, sözcüklerden toprağa...
ve sen uzaklaştırılmış sözden söze taşınan saldırıdan
uzaklaştırılmış... ve sen toprak, toprak kasidelerimin
altındaki nane, yaklaşıp uzaklaşan, sonra yaklaşan,
sonra uzaklaşan fatihanın adıyla, yeniden yaklaşır
fatihanın adıyla, bir defa saldırıda koparıldı, mabedin
üstüne yağan yağmurla tutuşturdum ve ordular taştandı
ancak bu son iklimdi... Ey kadim olan Kenani'nin
soyu, senin için marşlar yazdılar, "sen", "o" bir olsa,
verilen zambak tanıktır buna, tekrarlanır, tarihçinin
çaldığına şair tanıktır, ey baba, zambağım, dilim ve
aksanım ilahinin sürecinde ve yanı başında tarihçinin
ağlayışı ve selefimin muazzam yüzü: "İlahi... ey ilahi
her şeyimi katlediyorlar, yalnızlığımla olan ben
miyim?" ...Tek dileğim: ey baba, yalnızlığımı
büyüttüğün zamanla gitmek, yüreğindeki sabrı
delirtmeden yapayalnız gitmek uzak kasidelere
yağmur olup yağmak için.

Şimdi bir kenara itildiğinde bu büyük yolculukta ve
sen köklerin heybesi,
sen Kerman kayalıklarında bakir olan o kurnaları ilk
kutsal zeytinyağıyla dolduran.
Sen başlangıcı söyleyen: Sayda ve Sur'a göç etmeyecek
misin?
Ben ölüme ve yaşama yakın, ey baba, hemen... söyle,
deliliğimin anlamını bağışlayan
sorular güvercinlerde mi? Arzum benim bağışım
bu kışla mı olacak yüce intihar? Ey baba, kalbimin
tanıklığı ve
kalbinin yitişindedir ey baba, sevgisi bende uzundur,
aya sığınmanla
söyle bana: Seni seviyorum, uyumadan önce... yağmur
yağdığında...

...Evimin sofasında, ağacın gövdesine dayanmış
kaybolan cennetle inler, elleri ardında bağlı, gölgesini
toprağa batırır – toprağı ve bağı... papatya çiçeklerine
nişan alır, morga yığar gölgesini. Hangi avcı gafletle
çalar ağaçları! Hangi baba babam! Toprağa sığınır
çalınan soylu gölge... papatya çiçeklerini koparır ondan!
Geceden önce döner. Zamana benzeyen yeni bir ordu
gibi verirler bizde savaşmaları için... onların emrine,
bizler tanığız, verirler, kale üstüne kale inşa ederler,
ve giderler, biz bize ancak bu vahşet derimizi çalar ve
organımızın yatağı üstünde uyur ve bizi ısırır, arzuyu
acıdan çağırır papatya gözlere ey toprak!
Sana sormadan: bunun adı mekândan mekâna göç
mü? Sana yabancının ziyareti olsa dumandan iki yakın
savaşa benim ve ekinimin arasında aynı mesafede
uzanan... makas uzanır, keser kalbimi, ben buralı...
sarı zerreciklerin uzadığını görüyorum organımda,
anılarımın bu ekinin tanelerini saydığını gördüm ve
şehitler içinde.

Ben buralıyım. Ben işte burada... bu baharla tararım
zeytini.
Ben buralıyım. Burası ben. Babamın tek ilacı: ben
buralıyım.
Ben buralıyım. Ben benim. Burası burada. Şimdi ben.
Ben buralıyım. Burası
Ben. Ben benim. Burası ben. Ben burası. Şimdi
burası. Ben benim.
Bütün yankı. Mesafeleri kırar. Kıyametler kopar.
Yankı yankıyı yaratır
Bütün yankılar... Buradan başlar, buradan başlar.
Yarın yarının zamanı.
Yankının şekliyle başlar, ölen güllerdendir burada
şehir, duvarın
Kırığında ey yankının çevresinde geciken yankı;
patlar:

Ben
bura
lı
ve burası
burada
ve ben
benim
ve burası
ben
ve ben
burası

Yeryüzü yumurtanın kabuğunu kırar ve içinde yüzer
çayırlar bulutların altında. Gökten zeytinin rengini
alır
bizi büyüler, o mavi ve yeşil, hurafesinden doğar ve
kurbanından buğdayın bayramında. Söz sanatını
öğretir
oluşumun satırlarında. Efendiler su halkalarında.
Övgünün efendisi. Yüzünü tırmalayacak ne küçük
ömrü
ne de boynuzlarında taşıyacak öküz. O benliğini
benliğinde taşır ve koynunda uyur.
Ne bizimle esenleşir ne de gurbeti gelecek bilir.
Geçmişi de anmaz.
Işığı da yok. O bir başına benliğinde. Hayatta yaşar
yeşilin özgürlüğü yaşadığı yerde. Yalnız başına bizimle
trene binmeden, hiçbir uçakta değil.
Çocuklarını yalnız bırakmadan. Bizden uzaklaşmadan,
sürecimizle birlikte olmadan.
Uzaklaştırılmamızı kuşatmadan. O mavi suyun
üstünde bir yeşil...

ey baba, heykellerin yıkıntısından kalk ve
adını alyansa yaz ilkleri yazdığın gibi, ey
baba, adları. İştahla sevdiğin eşini kaldır sarı
halhal içinde.
Bu toprakta zeytin dallarının gölgesinden başka
bir şey olmayanı kaldır.
Şükredip yürüyen kadınlara patikaları göstererek
kaldır.

Kaç kere saldırdılar, seni ve adını değiştirdiler,
kaç kere Araplığını silahlandırdılar ve şehitlerini
paylaştılar,
o orada kalandır, olduğu gibi, kadının ve anan var ey
baba,
kaldırdığında, zenginliğe dönüşün,
toprağı yaran nimet yerde filizlenir ve o zenginlik
gökte durur.

... Ey baba, bu kasiden miydi? O kış aynı kış
senden sonra uyurum, bu ıslatılan festivalden sonra,
kanı karartıp şarap gibi tapılan heykellerde... nergisin
aşkını kırar ve suyu ve bugünü kıracaklar, değiştirip ve
yabancılaştırıp arzuyla ve billurun arzusuyla
ey baba, kaynak suyunun dışındaki surun yaban
güvercinleri gibi hüzünlüyüm... ben hüzünlüyüm ve
ben yine hüzünlü olacağım, ey baba, kabul ederse
selam söyle soyuma,
ellerinin kabul ettiği kökler bende ve torununda
"direnen" veya "inatlaşan" ona Halil üzümünden veya
Halil üzümünden yapılan şarapla doldurulan ibrik,
ona söyle:
uçan suretinin ikincisi olsa. Rafımdan çıkar güzel
boynu. Ey baba, beni kabul eden oraya selam söyle
düşünde harcandığımı unut ey baba, ört ve anılarımı bil,
senin kalbindeki sevgin bendedir ey baba, ömrümün
sonuna dek...
evrende görmüyorum evrenimi oluşturanı...
kışımda ellerimden babaların bulutumun rengi olur
gölgenin penceresinde, kurnaları ve şiirleri asılı
gölgede gizleriz,
o milada saldıran... ey baba sana soruyorum: ben
doğdum mu?

Öldüm mü? Ömrün kaç ricadan oluştu... kaç
yorgunluktan... kaç süreçten yarın yaşarsam, sonsuza
kadar yaşarım. Şiirler işe yaramasa da
kayalarımızın tavanını yükseltir ve kanımızdan uçar
yaban güvercinlerinin konuştuğu dile?
Ey ağaçların efendisi, gölgesinin gölgesinde kazılı
lavanta çiçeğinde, ey efendim, taş avucuna battı...
ey onunla dönen baba, taşlar rahmandan mı?
Benimle geldiğinde kılavuz olur...
benimle geldiğinde, yorgun düştüğümde
nidalar söylemek için mi: ey baba, ey dostum?
Ey dostum! Kim öldü, kim dost bildi...
Ben?
Dostun muyum?

MEŞE AĞACININ ÖNÜNDE MOĞOLLARLA BARIŞ

Dünya meşeyle uzar yağmurun üstüne... otlar
büyüyünce ekmeğimizde bıraktığımız mekâna sığınırız,
gök renginden zırhlar inince gölgedeki atların üstüne.
Bizden sonra kim dolduracak övgümüzü? Bilenlerin
yanında kim düşmanımızı değiştirecek şimdi,
Tanrı'yı öven terle yükselir...

Dünya meşeden mi?

Rüzgâr savsözüyle yol gösterir her şeye, ancak esen
esmiyor, belki de bugünü düne kıyasla hafifletir, biz
ikimiz durduğumuz yerde uzarız gökyüzünün önünde,
başkasıyla karışmadan, tapmadan taptığımıza.
Belki de yeryüzü daha genişti kişiliğinden.
Belki de bu yol rüzgârla birlikte girilendir...

Meşelerin dallarına.

İki yandan büyükçe akar, son sözü söyleyip aynı
âleme düşen. Sonra soyu zafere ulaşacak ve meşe
üstünde, başlatmadan yarıklarda barışı kolaylıkla ki
iki ölü gibi uyur iki bacağın üstünde, kıştan sonra
değişmek için yağmurla ulaşmadan önce.
Yorgunluktan başlamadan
önce şarabınla akar kanım...

Dünya meşeden.

Ayrılığımda yankı aynı yankı. Bu boşluğun sonunda
kuşlar gurbet taşını akşama astı ve uçtu.
Uzun savaşlardaki yankı aynı: anne, baba, çocuklar
gemilerin ardında dönüşü onaylıyor, onların son
ricasının töhmeti uykuyu engelleyen kahvenin
düşünü sayarak...

Meşenin ahşabında.

Bütün savaşlar doğayı daha çok sevmemizi öğretti:
kuşatmadan sonra zambağın üstüne daha bir titreriz,
mart ayında kına ağacının pamuğunu koparırız ve
bademin. Döl yatağına gardenya dikeriz, komşunun
çiçeklerini sularız, geyiklerin avına gidenlerin.
Ne zaman kaybolacak savaşın komutanları kadınların
bellerini çözmemiz için yağanla...

Meşedeki imin düğümünde mi?

Düşmanımız keşke dizili sandalyemizi alsa,
öğrenmeleri için lanetledikleri kaldırımlarda
sevenimiz kaç kişi olduğunu... keşke alsalar
bakır ve şimşekte bizim olanını...
onlardan sıkıntının ipeğini aldığımızda
keşke düşmanımız mektuplarımızı iki defa okusa, üç...
ateşin oyuncağında kelebeklerin özrü...

Meşenin dallarında.

Yükseklerdeki efendimizin iradeli merdiveni gibi...
kitaptaki efendimizin yünün eğrilişi iradeli merdiveni
gibi... mağaranın yakınındaki çocukla hayatın esinti-
si... düşmanımızın çocukları sevgimizde... Moğol'la
giderler eşlerinin gecesinde, yanlarında göç ederler
şimdiki tomurcuğa duran çiçeklerde... yanlarında,

Meşenin yapraklarında.

Savaşlar bize havanın tadına nasıl bakıldığını öğretir
suyu övdüğümüzde. Gece paltomuzun cebindeki
nohut ve kestane sayısına göre mi sevineceğiz? Ya
becerimizi pirincin emici tanelerinde unuttuğumuzda
ne olacak? Sorarız: ölende sığar mıydı burada sırası
geleni öldürdüğünde? Belki de... belki de övgüyle
şarap bardağı kaldırırız oturduğumuz yerde yayılarak,

Menekşenin külünü severek.

Bütün kalpler buradan geri dönmez düşerek örümcek
ağının inine. Yavaş yavaş geri dönen yankıyı duyar
düşmanın vadisinde, Moğol şarabımızı sever,
kapanırlar gece kapanan eşlerimizin teni gibi
şair kabileyi esir alırlar, ve

Meşe ağacını keserler.

Moğol bizi istedikleri gibi vurmak istiyor tepesinde bir
avuç toz veya bir atın üstünde beden, bizlerin bütün
şarkılarını sevmemizi istiyor ki alışkanlıklarımızdan
uzaklaşıp onların istedikleri gibi benzerlerini
korumamız olsun... sonra bu akşamla birlikte
gidenlere yaptıklarını örtmemizi istiyorlar
soylarının rüzgârıyla,

Meşenin şarkıları ardında.

Zafere ulaşanlar gelmeden, hurafelerden değil hurafeleri.
Sonunda göç eden atlardan inerler gurbetteki hasta
gibi, bilmiyorlar genişliğimizde saldırıya
kalkacağımızı-bin yıl dinlediler hurafelerden değil
hurafeleri. Amcası azıcık girer, dini katleder
ondan Kureyş'i öğrenmek için...

Meşenin mucizesi.

Gecedeki yankı aynı. Gecenin tepesinde duran
çakıldan yıldızlar atamızın bağrından, çocuklarımızın
ömrü –bizden sonra yıllarını büyütüyorlar–
sisin altında koyunları otlatıyorlar,
Moğol'un katli sayılı, sayımız.
Gecemde yankı aynı yankı: Farslı şairde bu arzu
başlamadan döneceğimiz gün...

Meşenin diliyle.

Savaşlar bize sevdiğimizi biçeceğimizi öğretir:
kapılarımızın şeklinden anahtarlar, buğdayımızı
kirpiklerimizle tararız, toprağımızın üstünde hafifçe
yürürüz, gurbetten önce saatleri kutsarız ağaç
oyuklarında... savaşlar her şeyde Tanrı'nın suretini
görmeyi öğretiyor, vahşetten çıkmak için eşyalarımızı
kıyılara yığarız...

Meşenin kesildiğinde.

Ekmeğin kamışında güleceğimiz günü savaşlar, su
solucanından savaşlar engeller, oysa başarıya
ulaşmadan yıkanmış siyah bayrağımızı iplere asarız,
sonra ondan çorap yaparız... ama marşların yüceliği
başlamadan cenazelerde kahramanlarımız
köstebek gibi... ama şarap eskiliğinde
bile başlamadan ve yağmurda,

Meşenin anısı üstünde.

Geceden kalanı bu akşamın ardında görmüyoruz,
az sonra ağacın altında savaşan özgür isteklerini
içecek ay onların ve bizim iki kanalda biriken ay aynı,
onların mı bu dağın ardındaki çamurdan evler,
istekler, dilekler? Yanlarında mı bize benzeyen
fesleğen ölümden dönünce gidenler...

Meşenin dallarında?

... Sonunda yağan yağmurla yükseldik. Şimdi bizler
hikâyelerin kökleri üstünden kaldırılırız... yeniden
otlar kanımızda ve kanlarında biter.
Tüfeklerimizi doldururuz sonra iki fesleğenle, sonra o
uzun boyunu patlatırız bayrama ad olan güvercinin...
ancak barışı kabul edecek kimseyi bulamıyoruz...
ne bizler biz ne başkamız başka bu kırık tüfeklerde...
uzak, çok uzaklara uçar güvercin burada kimseyi bula-
madığından... kimseyi bulamıyoruz...

Meşe ormanını bulamıyoruz!

AZALAN GÜLLER'den

1990

YERYÜZÜ BİZİMLE DARALIR

Yeryüzü bizimle daralır. Ahretin mahşerinden
geçirirler bizi, geçebilmek için organlarımızı
büzüştürürüz, yeryüzü bizi sıkıştırır. Ah keşke yeniden
doğsak yaşayıp ölmek için. Ey bize düşmanlık besleyen
ve bağışlayan. Keşke kayaya vuran sular düşümüzün
aynasını taşısa. Son saldırıda can çekişen ruhumuzla
katilin iki yüzünü gördük, çocuklarımızın bayramında
bizleri ağlatan. Çocukluğumuzu boğan iki yüzü gördük
bu ahretin boşluğundaki pencerede.
Yıldızlarımızı okşayan aynada. Ahretin sınırlarından
sonra nereye gideceğimizi sorduk.
Ahretin göklerinden sonra nerede uçacak kuşlar,
bitkiler nerede uyuyacak ahretin havasından sonra?
Buharla yazacağız adımızı, kırmızıyla renklendirilmiş
etimizi tamamlayan marşın ellerini keseceğiz, burada
öleceğiz. Buradan ahrete geçerken.
Burada veya burada zeytin ağacını dikeceğiz...
kanımızla sulayacağımız.

UZAKLAŞMADAN ALIŞTIĞIMIZ YOLDAN

Uzaklaşmadan alıştığımız yoldan. Uzaklaşmadan alışılan ve genişleyen göçte, nehri kesmek için nehre bıraktığımız güllerin çokluğu. Dul kalmadan bize geri dönmeyi seven. Oradan gideriz... orası kuzey sahili. Kabul görmüş düşüncemizin miladı, bizi unutulan basit şeyler karşılar mı? Dünden konuşulur, ey dostum, fotoğrafımı nağmelerinde görürüm ve yaban güvercinlerinin kanatlarına tutunurum, terk edilmiş incir ağacında dileğimi yenilerim...
İsteklerim hangi uzak şeyi arzular? İsteklerim beni katil veya maktul yapar ve uzaklaşmadan alıştığımız yoldan yürürüz ve yürürüm. Bu sorular beni nereye alacak? Ben buralıyım, ben oralıyım.
Ne burada ne orada Celile'deki güllere,
güllerle ulaşmadan önce elimden bırakıyorum...

DÖNDÜĞÜM BAŞLANGIÇ BENİMSE EĞER

Döndüğüm başlangıç benimse eğer, unutulanı
anımsarım: gülün dikeniyle ikinci bir defa
giderim, kesilen, ulaştıran veya ulaştırmayan yolda.
İki kayanın üstüne asarım gölgemi, kuşlar yuvalarını
yapsın gölgemin dalına ve badem çiçeklerinin
kokusunu izleyen gölgemi kırarım o uçarak büyüyen
bulutlarda ve ovada yorgun düşerim:
beni duyanlar yükseltin. Ekmeğimden yiyin ve
şarabımdan için, yorgun saflar gibi beni bırakmayın
ömrün yarı yolunda. Göçün şarkısıyla tamamlanan
kan ve aynanın şehrini seviyorum, göğüslerine sarılmış
şehvetin intiharını haber veren kadınları seviyorum.
Dönüş benimse eğer dönüyorum işte, gülümün nefsi
adımlarımın nefsidir, ancak şimdi
kesilene dönmeyeceğim.

ŞEHRE YÜRÜRÜZ

Şehre yürürüz etimizden olmayan. Kemiğimizden olmayan kestane ağaçlarında ve dağ şarkılarında, olmayan düzgün taşlarda. Zambak çakıllarında gözleri olmayan, şehre yürürüz gereksinimlerimizi üstümüze asmayan güneşle. Kıyıların avcısı ecelimizle vurur: özgürlük üstümüzde, özgürlük bizim, oysa ekinler kesilir ve su sizlerde, sevdiklerimizi yiyin ve gözyaşlarımızı siyah mendiller olan saçlarımızla silin. Heykellerin kimliği yükselen çığlığımızın acısından olacak ve kurnalar ruhlarımızı ısıtacak zamanın tozunda. Güller üstümüzde, güller, bizim soyumuz sizin, soyunuz bizim. Ah onların ve bizim olan görmediğimiz şehir: soyumuzla yürüdük:
otlar kesilen yolların adımlarında bizi her evi evimiz yapana ulaştıran! Ruhların üstüne yenilenir ruhumuz, veya burada ölür...

İNSAN GİBİ GİDERİZ

İnsan gibi gideriz, ancak hiçbir şeye geri dönmeden...
gidişin yolu bulutludur. Bulutların gölgesine gömeriz
sevdiklerimizi ve ağaçların kökleri arasına evliliğimizi,
söyleyerek: onda ölen yılları tamamlarız bu göçle bu
şehrin saatlerinde, ve gidenle uçan.
Mezmurların arabalarında yol alırız, peygamberlerin
çadırlarında otururuz, Çingenelerin
sözünden çıkarız, çavuş kuşunun gagasıyla boşluğu
kıyaslarız, bizde ışıldayan mesafelerde şarkılar söyleriz,
ay ışığını yıkarız uzun yolda, yedi kadında taşınır
bu uzun yolun kolları. Bu arıların parlaklığı, buradaki
adını bilir hangi anadan doğacak Celil'in çocuğu sözde
bir şehrimiz var. Konuşur konuşur tutunarak ve
vurularak taştan taşa bir şehrimiz var. Konuşur
konuşur ve sınırını biliriz bu yolculuğun!

DENİZDEN DAHA YÜKSEK, KAYALIKLARIN ÜSTÜNDE UYUYUN

Denizden daha yüksek, kayalıkların üstünde, yataktan daha yüksekte uyuyun demir gökyüzü boşalınca anılardan. Kumrular uçar yolun sınırındaki çolak şarkın parmaklarına. Hakkınız mıydı sudaki ayın üstüne serpilen ve adı fesleğen olan nergisi zulüm olsun diye ve azalsın diye lağımda dikmek?

İçinde söz taşıyan kayalıkların üstündeki mesafeyi daraltır uyuduklarında, keskin taşlarda uyuduklarında kemikten maskeleriyle... Dilenen bayramın yakınına dağılmadan ulaşıp, kalbimiz içimizde ve kalbimiz içimizden koparılarak dağılmadan vuran ışık bu kumruları geri getirir önceki yere.
Ey içimizdeki son yerde uyuyanlar,
selamünaleyküm... selam...

BU YOLU KESECEĞİM

Bu uzun yolu keseceğim, bu uzun yolu, sonlarla,
kalbin sonuyla bu uzun uzun uzun yolu keseceğim...
kaybeden dönmedi tozundan başka ve bende ölmedi,
hurmanın son tanesi yitene dek dalından sarkar. Dizili
hurmalardan geçeceğim. Şaire gereksinim
duyar mı bir yara gibi açılmış uzak narlar?
Size sahilin çatısında otuz pencerenin
künyesini inşa edeceğim, göç ederken gireceksiniz,
göç ederken çıkacaksınız. Yeryüzünün binalarını
daraltan veya daraltmayandan. Bu uzun yolu keseceğiz
son yayla. Adımlarımız payına düşenle ok olur.
Onca az bir zamanla burada olacak mıyız ve
az yıllarla uyaracak mıyız payımıza düşen başlangıcı?
Binalar döner, rüzgâr döner, neyi söylüyorum?

Sonumla keseceğim bu uzun yolu... sonlarıyla, diyorum.

RUHUN İKİ GÖZÜ BU MEKÂNIN DIŞINDA

Ruhun iki gözü bu mekânın dışında.
Akşamüstü sura asılıyken köye yolculuğu severim.
Evin avlusundaki ağaçları da severim,
iniltisi dalındaki iki kuşu yorar mı?
İniltisi çakılları besler mi, ama genişliğindeydi
günlerimiz, büyüttüğümüz bitkilerin yolunda
yorulduğumuzda uyurduk.
Yağmurun yağışını severim uzaktaki tozları dindiren.
Su parlar ve kokusu taş gibi asılır ama
genişliğimizdeydi ömrümüzü gafil avlayan,
sonuna yükselir miyiz gökyüzünde barınan ayın
falından daha fazlasına? Ruhun iki gözü bu mekânın
dışında. Hangi rüzgârla göçü severim...
ancak şimdi varmak istemiyorum.

RÜZGÂR PEŞİMİZE DÜŞER

Rüzgâr peşimize düşer, güneyin rüzgârı adımlarımızın
peşine. Estikçe daraltır. Zalimlerin önünde zafer
işaretleri yaparız, karanlık aydınlanır...
düş ağaçların üstünde parçalanır. Ey yeryüzünün
sonu-ey çetin düşümüz! Geçti mi?
Son rüzgârın üstüne bin acıyı yazarız: ölürüz, ancak
onlar acılar yaratır, feryadımızı izleriz, ayı aralarında
görmek için irkilen bebeklere şarkılar söyleriz,
demirlere kazırız bedenlerimizi... onları kazırız
demirlerle... nehir doğar, rüzgâr peşimize düşer,
kuzey rüzgârı peşimize ve güney rüzgârı ve bağırırız:
acımız nerede? Hurafelerin atalarından iki ölüyü
seveni isteriz, üstümüze parçalanıp düşen.
Görmek için düşümüzün peşinden gideriz, bizi
burada görmek için peşimize düşer. Hayır uçmadı,
yaşamımız ölüme benzemeden biz ulaşırız.
Ölüme benzeyen bu zafere!

DAĞIN ETEKLERİNDEKİ AT

Bulutun atı dağın eteklerinde: bir yükselir bir alçalır
ataların suretini sayarım, ölenin fotoğrafını asarak
duvarın üstüne, söylerim: onun duvarındaki mi?
Dedi: peygamberin odası olan duvar – nerde...
hangi evde?

Bulutun atı dağın eteklerinde: bir yükselir bir alçalır.

Otuz yerde toplanan uçan atların suretine gereksinim
duyar mı atam? Zor dağın tepesine vardığında
dağılır mı? Dağın eteğinde hava ve at veya
gurbettekilerin alışkanlıkları dizili... Ah, bu göçteki
tanığın tanığını katleden! Atalarımın suretini sayarım.
Yeni bir atla sana yetişince yüzünün aldığı şekille
dalga geçerim.

Bulutun atı dağın eteklerinde: bir yükselir... bir alçalır.

BU MARŞ GİBİ UZAKLAŞACAĞIM

Bu marş gibi uzaklaşacağım, düşümüzü atın bağrında
yastık yapıp kırmızı gömleği yanımda taşıyacağım,
ve zafer işaretini, ve son kapının anahtarını
ve ilk denize girecek miyiz? Ey bu mekânın sakini,
selam olsun onun olmayan o mekânın önüne selam /
korkudan gözlerindeki izi toprağın üstünde unutulan
selam olsun kollarına / kesersin ki ikisi aksın burada
ve dudaklarına selam olsun / tarlada namaz kıldı rekat
ederek. Gözlerinin yıldızına ne diyeceğiz?
Uzaklar ne diyor annene? Kuyuda mı uyu diyor?
Saldırıya ne diyor?
Ağustos ayında bulutun çığlığında zafere mi ulaştık?
Mahmud Derviş'e hayat ne diyor?
Yaşadın, âşık oldun, tanıdın, ve bütün şeyler ölümüne
âşık mı oldu diyor?

Bu marş gibi uzaklaşacağım düşümüzü yastık yapıp ve
zafer işaretini taşıyarak ve son kapının kilidini ve bu
marşı üstümüze kapatır mıyım?
Ancak şimdi yaşıyorum... asıl şimdi hayat hayattır.

DÜŞLEMEKTEN KORKARIZ

Düşlemekten korkarız: yatağımızdan daha da dost
ve yakınımızdan daha da dost bildiğimiz benlikte,
dost buluta ulaşır, gereksinimimiz kuzeye
seninle kaldırdık ruhumuzun gagasıyla.
Ey düşümüz, buğdayın tanelerini ver bize.
Seslene seslene seninle kaldırdık verdiğimiz onca
kıyıyı, düşünceden yeri veya sanılan iki dalga kumdan
sahranın üstünde yok bir şey, bir şey yok.
Havayı önümüzde söndürürüz...
zıddımızda kırılan hava bizde tereddüt olanı biliriz,
hapishanemizi inşa eder ve portakal cenneti diye
adlandırır ve düşleriz... ey özlediğimiz düş,
geçmişin bizde yaşanan günlerini çalarız üstünde
yakılmamızdan korktuğumuz ve senden.
Bizimle gül, eşimizin sabrını vurma iki giysine
hapsolan, sevgilinin kemiklerini satar ve
oğluna bir bardak süt alır. Ondaki ve bizdeki düşten
korkarız. Düşümüzü düşleriz.
Yatağımızdan daha yakın bilmeden!

GÜVERCİNİN GÖÇÜ BURADA BİTER

Güvercinin göçü burada biter, göçümüz, sözcüklerin
göçü bizden sonra yeni güvercinlerin ufkunda,
bizden sonra yeni güvercinlerin ufkunda ve ikisi
gökyüzünün bakırını vurduğunda, gökyüzünü vururuz,
bizden sonra yolu kazıyan, uzak bulutların sayfalarını
adımızla barıştırırız; uzak bulutların sayfalarında.
Az zaman sonra ineceğiz anıların sahasında inen
dullarla ve ahretin rüzgârıyla çadırımızı kaldıracağız:
ese ese, yaşar kasideler onlarla, yollar yaşar.
Bizden sonra uyuyacak bitkiler ve bitkiler yollara
yükselecek ki bizimle eşitlensin; inatçı adımlarımız
bizi dehşete düşürdüğü yolda ahretin kayalarının
üstünü kazırız: hayat devam eder,
hayatımız devam eder. İçimize düşeriz.
Bizden sonra güvercinlerin yeni ufkunda.

SURDAN YAKIN

Surdan yakın, şehrin suru, bilinenden, benliğimi
engeller, az sonra vereceklerini gördüm ikisinin, az
sonra, eski surun etrafına surlarını yaparlar,
bu kadim suru duvarlaştıracaklar.
İkisini şimdi gördüm buradan geçtiler,
buradan geçtiler, bizden sonra. Surlarını inşa ettiler
eski surun etrafına, kadim suru duvarlaştırdılar.
Surdan yakın, yıldızlardan bir zincir resmederim
ve yıldızlardan bir daire, bulunanlardan sordum,
veya hazır bulunmayanlardan, veya hazır olda
durandan: Burada genişliğimizde olsak mı...
şimdi? Genişliğimizde olsak mı? Surumuzu mu inşa
edeceğiz, işte burada... işte burada,
Kadim surun etrafında?

DENİZİ İLK DEFA GÖRÜYOR

Denizi ilk defa görüyor içerdeki.
Ayrılığın yüceliğini anlatarak ayrılığı taşır gemimiz.
Sözcüklerin gerekliliğini savunuyorduk, "Akhilleus"un
topuğunda başlangıca ulaştırırdık bu göçü.
Denizde duran başlangıcı yenilemek için sahilde.
Rivayet içimizde gemiyi bağlardı, bizler ardında,
Beyrut'un sesine geri dönmek istiyorduk: çıkmadan.
Yeni virgüller yazardı mucizelerde, savaşanda,
kitaplarda, yazıtların bittiği yerde, oynamak amacıyla
kalktı savaşçılar, üstüne ve Babil'e işediler
girenle ışıldasın diye deniz,
orta yaşına taşıdı kucakladığı sözü.

SON GEZGİNLİĞİME BENZER

Son gezginliğime benzer. Sahnede tek başınaydılar,
yorgun orkestrayla dirlik düzenliği sağladılar,
ışıklar sönünce, bitirdikleri işlerinden tek tek çıktılar...
Kanlarındaki oyunculuk uzaklaşmadı tünellerin
gürültüsünü hesaplayarak.

Gömleğini giyinir dolaşan tanıklığım ve dolaşan
tanıklığım, galibi ve kırılanı öğütler. Yalnızlık, onda
ve bende tükenen güne batar, son otlara
— Sonsuzluk bu sahnede mi baba,
dedi: Sonsuzluk şairin yolundaki şiddettir.
Yalnızlık... yalnızlıktan şiddete yürür,
yalnızlığım yalan söylendiği zaman onaylar, benim
gibi... yalan söyleyerek.

SON AKŞAM YEMEĞİ UZAR

Son akşam yemeği uzar; son akşam yemeğinin vasiyeti uzar, pederin çocukları bizimle! Bizimle rahman olanı, bekledik, azıcık, pederleri! Bardak bizden uzaklaşmıyor. Sorumuzdan daha çok yavaşlar süreç, kimse umursamaz. Bizden zayıftı rahman olan, sonunda o pederler, ağır ağır yükseldiler kuşatarak bizi, feryadımızla bu dar mekân inleyince.
Bu beden inleyince düşüncemizle, ey pederler, içimizdeki sözü onlara söyledim. Seninle aldık aldığımız ilk huyu, ilk şeyi aldık, ilk sözü.
Bu yemek uzadıkça, ekmek azaldı, vasiyetin uzadı, yükseldikçe bizimle şimdi "mektuplar", senden sonra bizi tek tek orman yapar... ey pederler!

TANRIM, BENDE TATLI KILDIĞIN NEDİR?

Tanrım... Tanrım, bende tatlı kıldığın nedir?
Meryem'i neden evlendirmedin?
Neden aynı yüceliği vermedin askerlere... neden?
Ben bir dulum. Ben bu duranın kızı, ben ağırdan söylediğinin kızı.
Tanrım bende tatlı kıldığın nedir?..
Meryem'i neden evlendirmedin?
Sözü içime mi indirdin, bu iki halkı zembille mi indirdin, düşünceyi benzeriyle çiftleştirdin; işte makbul hükmüne tamamen benzedik?
Uzaklaştırıldım mı? Ama iyileştirmek için gittim / düşmanım giyotinden. Kim araştırdıysa o benzerimdir, Tanrı'dan evliliği ister... sorarak.
Tanrım... Tanrım... bende tatlı kıldığın nedir?
Neden beni evlendirdin ey Tanrım, neden?..
Meryem'i neden evlendirmedin?

ÖMRÜMDE ÇOĞALMAK İSTİYORUM

Ömrümde çoğalmak istiyorum karşılaşmamız için,
gurbette çoğalarak.
Kalbimden boşalan bütün arılar o hafif kalbin gibi
olsa.

Kalbimde çoğalmak istiyorum doğanın ayaklarıyla
yayılıp varmak için.
Tozlu camların ardında seni beklerken ömrüm
benimle olsa.

Şarkılarda çoğalmak istiyorum milyon kapıyı taşımak
için... ve kapını.
Şehrin esen yerine çadırı kuracağım, bir güzel kalmak
için.

Son kabileden bildiğim atalarla çoğalmak istiyorum,
Hançerin üstüne akan şarapla o ilk güzel ölümle.

Ömrümde çoğalmak istiyorum akrabalarımın kalbini
bilmek için,
Dağılan bana dönmesi için... topraktan saatlerle.

AŞKI AŞKINLA ÖĞRETTİN BANA

Aşkı aşkınla öğrettin bana, alıştığım gibi pencereyi açtığımda. Kapalı nidadan çıktığımda yayılacak mısın, beni ikiye bölecek misin: sen, şarkılarda kapanmadan? Aşk aynı aşk. Bende görüyorum bütün aşkını ölümden ölüme giden, annesinin düşüne iter geri dönüşünün rüzgârı – rüzgâr ova ve yağmur arasında... Çıktığımda yayılma hasta kanımdan ki sana olan arzumu yıkayıp temizleyeyim. Yağmak için arılarla güllerin yapraklarındaki sofraya.
Aşk aynı aşk, bana soruyor: şarap rahmine nasıl döndü ve yandı... Beni yoran bu aşkı yormadan, nergis güvenle savaştığında.

Aşkı aşkınla öğrettin bana, savrulan yapraklara bırakarak beni.

KAYBETTİK AŞKI KAZANMADAN

İstediğimiz aşkı kazanmadan, kaybettik.
Ey sevgilim, âşığım sana, sana şımartılmış bir çocuk gibi âşığım, ve bütün sözcükleri sana taşıyorum.
Giderim bugün dökülen gül gibi. Esir düşen kalbimi bağlayan mührün yolu gibi, gençliğimde gafil avlanan ömrü görmediğim yolda yürüyen...
Sessizce. Uykudayken içimize inen marşlar gibi, yastığın üstünde uzanmış dinlenen bacaklar gibi.
Yolların kıblesine bakan kapımız gibi, uzağında olduğumuz zaman evimizin kaybolan rüya gibi uykumuzdan, ekmeğimizi aradığımız kayalıklarda ürettiğimiz kuşlar gibi penceremizin önünde kanat çırpan, uğultumuz öterdi günde birçok şeyi yitirtecek ecelde ve istediğimiz aşkı kazanmadan, ey aşkım şımartılmış bir çocuktur sende!

BİZLER HAYATI SEVİYORUZ

Bizler hayatı seviyoruz, eğer onunla yollara dağılmasak
İki şehidin arasında dans ederiz. Hurmaların ve
menekşelerin arasında teraziyi dikeriz

Bizler hayatı seviyoruz, eğer onunla yollara dağılmasak.

Dutun yaprağından ipekböceğinin ipini çalarız,
gök bizimdir öreriz
Bu göçü, bahçenin kapısını açarız yaseminler çıksın
diye bu güzel günün yoluna

Bizler hayatı seviyoruz, eğer onunla yollara dağılmasak.

Çabucak solan bitkilerin yerine ekeriz, biçeriz
katledilen boylarımızın yerine
Dileklerle üfleriz uzağın rengini uzaktan,
toprağın üstüne kişneyen atın resmini çizeriz
Taştan taşa yazarız adımızı, ey çakan şimşek
geceyi bize aydınlat, azıcık da olsa aydınlat

Bizler hayatı seviyoruz, eğer onunla yollara dağılmasak..

GURBETİN YATAĞI'ndan

1999

KÖPRÜNÜN ÜSTÜNDE YÜRÜYORUZ

Her iki yönü, bana benzer, kuşların göçüyle
öğleden sonra anlatılan,
söylediğin gibi: hüznüm akan nehirle
ey yabancı, nehirle al beni
şimdi yolum uzun kıyılarındadır.

Söz taşıyıcıların ne söylediğini dinliyoruz
köprünün üstünde:
"Bu işin dışında son bir işim var
"Gemide bir iskemlem var
"Hayatta bir payım var
"Benim önüm,
metro boşluğunda yüce hak
"Andıklarımda ertelenen
Saksofon çaldığı sürece,
gecem kısa olacak."

Yalınayak arzuda binaların ne söylediğini dinliyoruz,
caddelerin gözleri kapalı: orada bir hayatım var
kilitler yapan ve işten çıkan hayatım,
burada bir hayatım var kazandığım ekmeğimin
kaderinden
hazır bulunanı yoran kayıp olanadır sorum,
ağlar, yarın, güzel geçmişim,
yankı yankıyla, bu söz nerede söylendi, ben neden
yabancısıyım? Kimse dağılmıyor,
kimse kimseye kavuşmuyor. Başlangıcı yapar
ilaç işinde ömrümüzü tamir eden...
uzakta bir tek aşk vurgunu olsa bari, ancak
uzaklık bizi aşkla vuruyor, şimdi biliyorum
kimi nasıl seveceğini! Aşk bizde
yorgun düşene dek intizar ve hastalıkta
ancak gizlenip söylenmeyen.

Zaman neye yetecek yarınımızda, yeterli olacak
son bir on dakika köprünün üstünde yürümeye,
yıllar sonra değiştiğimizde unuturuz
otuzunda / ölümü, evin yolunu unuturuz,
daha çok terk edilecek bu yakın gökyüzü,
ey bacaklarım, nehre al beni,
az zaman içinde değişince. Gelecek
olduğu gibi anlatılacak.

Kitaplarda olduğu gibi, zarar verir
boş kasidelerin köşelerine sığınan
ay hanesi. Beni ne tamamen bırakıyorsun, ne de
tamamen alıyorsun. Gerçek bir mekândadır yitişim,
gerçek bir zamanda. Sen hem yol hem yolcu.

Gerçeklerin şehri, mecazi değil, ekinlerin
etrafımda... kutsal kitabın yakınında burası senin
veya işte burası. Kim söyledi: yeryüzünün dilini
uzaklardan ezberleyince
kendisinde toplayacak şiir zafere ulaştıkça? Kim
kime söylemişti: kalbin örtüsünü unuturum
bir adımdan fazla,
uzayan bu göçle...

SONAT II

Nehirle gölgeni gezdirdiğin sürece hasta eder seni,
nehirden gizden başka bir şey istemiyorsun. Orada
bahar bir şeyleri anarak düşer suyun koynuna, oradan
kovulan bulutlardan,
göçün kırıntıları üstümüze düşer.

Gizinde alışılan süt. Adı olmayan yıldızların tozu
gece seni gizler suda parlamayan incinin içinde,
ama söz kimde belirir geçip giden ve yalnız kalan
"Seni seviyorum" gece arıların kovanları arasında asılı
göçmen.

Ben seni görürsem aynanda kimi göreceğim?
Son şiddeti zor sayfalarda İncil yazar,
kadim şehirden önce veya sonra. Ben dönen bulut
iniltiler göğümü taşırım, katilin yüzü kılıcı taşıdığı gibi.

Benimle gölgeni gezdirdiğin sürece hasta eder seni,
mecazı anlama
uydurursun yıllar sonra anlatılacak olanı.

YABANCI YABANCININ BENLİĞİNE DÜŞTÜ

Biz iki kişide tek kişiyiz/
adımız yok, ey gurbet, yabancı
yabancının kişiliğine düştü. Gölgenin
gücüyle peşimize düştü bahçemiz. İki istekle
çiçeklenir sendeki toprakta, geç kalan
iki istekle. Çabucak bu günbatımına geldik,
aynı zamanda iki mekân, araştırmamızla birlikte
iki gözle: gölgenin ardına git,
Doğu nağmelerin nağmesi, çobanların çaldığı,
ölümünde durur yenilenen yıldızlar, dağın
yüksekliğinde
yarında tamamlayacak dünkü gezginliğini ağır soyum.
Soyum neredeydi ve nerede olacağız birlikte?

Biz iki kişide tek kişiyiz/
denize gittiğimde, Batı kitabına
ağır ağır batarım senin taşıdığın
kişiliğin iki dalgadan doğunca,
uzaklar yenilenir suyun ve göğün otları
yeşil sudan, ağır
ağır içine bat şeyler şeylerin içinde olmadan,
yeniliğimiz birlikte...

Biz iki kişide tek kişiyiz/
burada nasıl olduğunu gördük enkazımızın, ey
yabancı, iki gölge açılır ve kapanır şekillendireceğin
şeklimizin üstüne:
çiçeklendikten sonra koparılır beden
bedende gizlenir sonsuz ikinci
yaslar. İki kişi enkazımıza döneriz
daha çok yutkunmak için. Ey yabancı, adımız yok
yabancı yabancının benliğine düştüğünde!

KOKMUŞ SUDAN BULUT

Gecenden sonra, son kışın gecesinde
gece nöbetçisinden kurtardın deniz yolunu,
senin bu gecenin cefasından sonra gölgem izlemez
oldu şarkılarımın güneşinde bile beni. Şimdi bana kim
söyleyecek: dündeki düşün tamamını çağırın
farkında olmadığım bu özgürlüğe?
Özgürlüğüm şimdi yakınımda oturur, elifin
kestiği dizlerimin üstünde. Gözünü bana çökene,
düne diker: şalın gecen olur,
ellerinde parçalanır dans ederken kurtlar arasında,
yaseminden
düğümler atar süt veren kalbine...

Özgürlüğüm neyi üretir, gecenden sonra,
son kışın gecesinde?
"Babil'e kokmuş sudan bulutlar geçer,
yıllanmış sulardan," ancak şair "Paul
Teslian" Paris'te bir nehirde intihar ettiği gün.
Beni başka bir nehre aldın. Bana bekçiyi
sordun: bugünün adını ne koyalım? Savaşları
lanetleyerek. Barışı lanetleyerek. Bahçenin surunu
tırmalayarak adı gecede geçen iki kıyıda dizili
pencereler arasında, bana sordun: barış kale
kapılarını
ne zaman açacak güvercine?

Gecenden sonra, son bir kış gecesinde
ordunun askerleri ayaklanır uzak bir mekânda
beyaz bir ayı çizerler balkonuma,
gecemize gözlerimizi diktik, iki suskunluk arasında
oturan
özgürlüğüm, şimdi söyle ben kimim? Bu gecenden
sonra ben kimim
son bir kışın gecesinde?

SONAT III

Gecenin başlangıcını seviyorum, sen yanımdayken
ellerini ellerime veriyorsun, üst üste, bana ağır ağır
karışıyorsun,
benimle kesik kesik uçuyorsun, ey efendim kalkayım mı,
acele etme ve bacaklarımın üstünde uyu yorgun
baykuşun kanatları gibi.

İpek ıslanır. İniltiyle azıcık verilen ve sonatın
kırışığını
düzleyen, güzel kapalı gözlerinin üstünde dayanır
anlam gibi
inen çıplaklığınla, ne yayılarak ulaşılır ne de
sözün önünde uzun beklenir, yapılanları anımsatırsın
bana.

Nesri affeden şiiri seviyorum, korkunun fotoğrafını da
yeniay çıkmadan: yalınayak yürüdüğünde bütün
sözcükleri kafiyeye bırakıyorsun,
vezin denemeleri ayak zerreciklerinde kırılır.

Babil'den azıcık çıkmaya yeterlidir sana yakın geceye
varmak için
Cevheri-Ahiri. Girenin bahçesi değil senin gibi olan
sen.
Senden geçmeden "Ben" lezzeti özgürleştirirken.

ATIMI AL VE BOYNUNU KES

Bir şeyi açmaya hevesim yok, düğünümü
benliğime bıraktım ve benliğimdeki yaşıtıma
istemediğim
şeytanlarla özgürlüğün yolunu, sen
atımı al
ve boynunu kes,
bu vahşetten sonra savaşçılar gibi yürü
bir başka duygu ve düşlerle...
yorgunluktan yanıtlamadığın şeye selam olsun
kral ile esir, altınla birikirsin
yazın koynunda. Binlerce selam olsun
yandaşların etrafına toplansın, hepsi cingöz ve
hoşsohbet,
kişiliğinle ne üretirsen selam olsun, evet
kişiliğindeki: saçın topuzu
kılıç ve kalkanı kırar,
gömleğinin düğmeleri ışığıyla bütün cins
kuşlara söylenen gizi taşır,
benliğimi al gitarını alayım senin
istemediğin rüzgârı getiren. Bütün Endülüslülerin
ellerinde, ikisini bir çağırmadan
Endülüs'ün toprağında itilip kakılan kişilikten
sonra an, son zamanla,
sonra an şimdiki yasımla zafere ulaşanı
hani yaratılan hayatım var ya, burası senin
işte dünüme yakın, çıkan
atımı al
ve boynunu kes, kişiliğimi taşımayayım ölü veya diri,
kişiliğimle...

SONAT IV

Uykunu böldüler, uykusuz bıraktılar. Ey sen adınla
uyuduğunu düşün,
içinde ben de varım. Gece ağaçlarıyla sarınacak,
örtünecek
yeryüzü azıcık yüce ormanıyla. Uyu aya sığınıp sızan
ışığın
noktasında sönerek...

Saçların çadır olur iyiliğe, rahat rahat uyumaya başla
düşlemeden bir şeyi. Yaban güvercini eşini kaybeder
kollarında
papatya uykusunda. Kendinde ve içinde uyu.
Üstünde göklerin
ve yerin barışı, havanın içindeki havayla sana
alışkanlıklarını açsın.

Benimle sana kılıf olur uyku. Ne melekler yatağı taşır
ne de mezarlar yaseminleri uyarır. Ey dişi adım, uyu
ağlamadan inlemeden çadırımdan kaçan atın üstünde.

İki yaratılanı taşır gibi, ey yeryüzünün Kuzeyli yazı,
binlerce ormanı uykunun geminde bulundurur. Uyu,
uykumda bedeni iştahla isteyen bedeni uyandırma.

ZİFAF ŞARKILARI

Sana taşındım, feleklerin taşındığı gibi
son sığınacağımız yıldızlara. Ruhum bedenime
yayılır on parmağından.
Beni sana al, boşalan yaban güvercinleriyle,
güvercinleri yanından uzaklaştırırım: yankının
mesafesinde. Ardımda çözülenle bulutların vedası
çöker. Suretimi bende görmüyorum, ondan sonra
suda... yalnızlığı görmüyorum,
kimseyi görmüyorum, seni görmüyorum. Gemimi
neden yaptın? Bu şehrin suru ardında
ben kimim? Ne uzun saçlarımı sonsuz kınayla
yoğuracak annem var, ne de tarayacak
kimsem. Surun dışında acı ekinlerin ve
külümsü göklerin arasında ben kimim? Bu yabancı
şehirde sen annem olsan. Yarın olmadan
yanına al beni.

Yarın kim olacak? Kadının kaburgasından
doğacağım dünyandaki süsünden başka korkusu
olmayan.
Ama orada ağlayacak
bir taşın üstünde bulutların boşaldığı göletlerin suyuna?
Beni son yere al
güneş yükselmeden önce yatağımda kan ağlayan
ayın üstüne, arkadaşın diye al beni
yıldızların çöze çöze düşleyenleri
aldığı gibi.

Ve çözülerek, yanardağın ardından çıkar,
düğün giysileriyle dönmeyen rüzgârda.
Seni seviyorum
ancak kalbim geri dönen yankıyla titrer ve son
zambakla arzular. Burada düğünlerindeki kızların
sevinciyle
yasla bağlanan hüznün benliği senin mi?
Dünü önemle andığım anılarla
seni seviyorum, hani unuttuğumda önemle andığım
yankı içindeki yankıda.

Yankı içinde yankı, sana taşındım
sığındığımız son dünyaya taşınan ad gibi.
Az önce iki yabancıydı iki uzak şehirde,
yarında ne olacağım yarın iki kişi olarak
uyandığımda? Gemimi neden yaptın? Her şeyiyle
senden korkum arttı, sana itildim,
bana iyiliği yok bunun ey sevgilim, sana olan
tuhaf düşkünlüğüm, güzel bir tilkiliktir saygımda,
acımda gözlerinin yeşiline dalan. Adıma ve
ayrılığa geri dönemeyeceğim, asla
asla
asla.

EV İDARESİ

1

Olduğum gibi
perşembe günü sabah evden
çıktım. Eve ne gerekiyorsa aldım,
orkideyi anımsadım, mektup gönderdim.
Bu yağmurla etrafa dolan portakal kokusunu duydum.
Bana tekrar söyledi mi yüklü arılar,
ama onu düşledim? Senin üstüne titrediğim
şimdi yeniler beni, zayıf bir esintinin hışırtısı olmadan,
ve uyudu ey sevgilim burada uyuyan...

2

Kaç kişiyim?
Öğle vakti, bütün aynalar ışıldar. Bayram sevinciyle
benliğimi saydım. Gönlüm, sevinçli
gece güvercinlerin dünkü şehvetle doluşur.
Sözün sütünü dölyatağının kökünde görürüm,
akar açıklara, şiirlerde feryat eder,
beni yazın, Ritsos'un söylediği gibi. Mücadeleden
kaçarak ikimiz nereye saklanalım?
Aynada ne suretimi görüyorum, ne de
kadının suretini, kadın unutkanlıkla çekip çeviriyor
buradaki aşk duygusu gibi.

3
Kaç kişiyim?
Akşam, sinemaya gittim
dost yalnızlığımla. Baykuşlar önümde uçuyordu
savaş ve barış zamanında
alevlerin izi gibi, sana ve bana benzeyen.
Gözlerimi güvercine diktim kanatlarını gördüm,
kanatlarımla bürünüyordu okaliptüs ağaçlarında.
İşte bizler tozun yoluyla akıyoruz
nehirde. Büyüklüğü düşleyen kimse içimizdeydi
şimdi başkasından daha fazla, aramızda olan.

4
Kaç kişiyim?
Gece durulduktan sonra, güneşin
ışıltıları kanımızda
ben sen kaç kişiyiz, ey dostum
kaç kişiyim! Ben kimim!

SONAT V

Geçmişin emerek açıktaki yalnızlığımı uzak bir
mekâna gizledi,
yavaş yavaş akan nehrin istediği çakılların üstünde,
yağmurun tanelerinde
yaklaşan, ağır ağır, kasidenin yanağında akan
uzak bir yerin yükünde yolcunun yolunda beni
taşıyorsun.

Atın üstünde saçlarından yağar ruhum
gök doğal gölgenden, ışıl ışıl,
ben yeryüzünde yaptıklarımın oğlu, yaramın oğluyum,
yalnız Tanrı'nın ateşiyle tutuşturduğum kapalı
bahçelerin.

Yaseminlerden beyaz gecenin kanı akar. Hoş kokun
zayıflığın ve gizin, yılan sokması gibi beni izler. Saçların
rüzgârın çadırı, harflerin rengi. Ben ve söz yürüyoruz
son sözcüklere, Bedevilerin söyledikleri kumrular
yoldaşım.

Uzak zamanda gizli ipeği yokladığım gibi seni yoklarım
ikimizin etrafında kadim bir mekânın otları
biter – yeniden.

TÜYÜMÜZ
İKİ YABAN GÜVERCİNDEN

Külden gökyüzü. Sırtımı kaşır. Ve yavaşça
çözer, ey yabancı, saçımın uzunluğunu. Söyle
bana düşünmediğini. Tekrar söyle bana
Yusuf'un hafızasındakini. Söyle bana basit
sözcüklerden sonra... kadını özleyen sözcüğü
ona her daim söylenen. Gözyaşı tamamlasın
istemiyorum.
Kollarım işaretlerle uzaklaştırır beni
esen kelebeklerden güneş ve ırmak arasında. Söyle
bana,
şimdi uyku gibi sana olan zararımı,
etrafımda ve etrafında dolmayan doğal bir suyla.
Üstüme
sonu ve mavi kanatları seren...
külden gökyüzü,
külden yazıtların levhası gibi, kitaplardan
öncesi. Kanımın mürekkebiyle üstüne yazarım hangi
şeyi değiştireceksem: söylenen bir... iki sözü mecazda
harcanan hedef olmadan. Şimdi söyle
iki yana uçan güvercini Mısır ve Şam'ın toprağında.

Şimdi söyle iki yaban güvercini
tüyümüzdeki. Adımı ve adını tünellerin
içine yazarım. Şimdi saat kaç? Yeni
aynanın üstündeki yüzümün rengi ne?
Bana benzeyen isteklerin mülkü kaç tane? Sudan daha
çok mu
seviyorum seni ey efendim? Benliğimdeki küçük
denizin
çırpınışı mı, tanındı şimdi
uzaklara yayılan, yirmi yıldır
ellerin esiri kalan? Söyle bana
düşünmediğin zamanı, kül rengi olan gökyüzünü...
Külden gökyüzümle
benzerim olmayanın benzeri oldum.
Senden uzaklaştırılmış gece dönüşümü ister mi
hurilerin saçlarında? Ama evinin incirine
dönmemi ister. Burada ve orada
yaranın balı yok. Şimdi saat kaç?
İçinde olduğumuz o mekânın adı ne? Yeryüzü
ve gökyüzünün arasındaki ayrılıkta. Bana söyle
Adem gizinde ne söyledi? Anılanı
özgürleştirecek mi? Söyle bana külden gökyüzümün
rengini değiştirecek şeyi. Bana söyle basit bir
sözden sonra, kadını özleyen sözü
şimdi ve sonun arasında ona söylenen. Söyle
iki kişinin genişliğinde, benim ve senin benzerin olan,
bu benzerliklerin hepsi ırmağın ve sisin arasında
taşınıyor, iki barış olarak döndüğünde. Külden
gökyüzüm, ne düşündürür külden gökyüzü
olduğunda?

BELKİ, ŞİMDİ KIŞ ERTELENİR

1

Yağmurun altında gecede azıcık uzak,
saat beş civarında
dün beklediğimde,
özbeöz söyleyeceğimden daha fazla
rüzgâr gibi esen yolculuğu.

2

Bu rüzgâr kuzeyden
bir sunuş yazar, yaralı sözün ehline,
doğanın ardında gönderilen güzel mektup
önünde ben
rüzgâra bandırarak benliğimi.../

3

Sende gece yok, iki yaşlı gibi
gece yalnız. Sen burada
düşürdüğün gözlüğünü kırarsın. Sen
burada senden ve benden sonra mekânında
ne sen bekliyorsun ne de kimse.

4

Oturduğu yerden açığa çıkar hasta gölgem
kuzey rüzgârıyla. Seni daha çok seveceğim
benimle birlikte olduğun sürece
burada, iki ikon arasında şimdi
gitarlar ayla yaramı deşiyor.

5
Ben ve Mesih kendi halimizde:
Meryem'in nefsinde yaşar ölürüz,
şimdi düşlüyorum ikinci düşümü, yaşayan
ancak düşüm şimşek gibi çabuk
kardeşlerimle anar yer ve gök arasında.../

6
Şiirden başka,
söz veya yankı olur çakıllar
ellere verilen bütün paltolarda.
Belki de bu arzu yolumuzda kalan
uzak bir yağmurdan ot kokusudur.

7
Amaçsız, alçak bir gökyüzü
yeryüzünü iki kanadıyla sarmış ve iki olası adla,
adım ne altından hatmiyi süslerdi
ne de adın inlerdi
kitaptaki dizelerdeki kafiye gibi.../

8
Aşktan ölmez benzerimiz,
acı olsa, hafif hadislerin zenginliğinde
durmadan, yalnız olanlar, kaldırımda
şimdi trenler taşıdığı insanlardan daha çok
genişliğimizde gözlediğimizle bayramlaşırız her daim.

9

Bizi ne dönenlerde ne önlerinde utanarak
düşene benzettiler
düşlenen toprakta,
hata buldular çocuklara engin bilgileriyle
kuyunun korkusuyla korkutarak.../

10

Benimle ağlamadan gecenin tedirginliğinde
biri bağırır: "Ben ve karım
uykuda." İkinci biri bağırır: "Ben ve kocam"
hangisi sen? Sen mi? Daraltırız
daraltırız, barınağımızı genişleterek.../

11

Çekip alacağım seni, göze alarak idamı
ziyaret edip ayrılarak. Ne hayatı ne
ölümü duyumsarım içimde
doğanın ardından uçaklar bombalar yağdırsa da
çekip alacağım seni.../

12

Aşkla neyi yapıyoruz? Söylersin
giysilerimizi çantalara doldururuz,
yanımıza alırız, ya hüznü asacak mıyız?
Dedim: herhangi bir yere gideriz
gençliğimizin gücü yettiği kadar, çekip koparak.

13

Bize güzellik katan inciyle iki defa yenildik
benzerimiz hiçbir zaman hazırdakini ziyaret etmez,
uyarılmasını istemiyorlar yerleşim yerlerinin
yoldan rüzgâra, o yer ki
iki kovuluşta duran: ben ve güzel yüzün.../

14

Yalnızlık gibi başlar hayatımın yakınında
kasrın bahçeleri. Gücü terk eder gibi
buluttan yatakta. Anlamı olduğu gibi
durur ve sureti ağaçların tepesinde.

15

Seni toplarım, esmer beyaza, telaşım bile
seninle dağılır. Sonra her şeyden toplarım seni...
sende hiçbir şey çoğalmıyor bedenimden
azalan. Sen, annen ve çocukların
Tanrı'dan dilediğin gibi doğarsınız.../

16

Dünle neyi yarattık? dedin,
biz yarınımız için sisi açtık
hadisin sanatçısı uzaklarda batar,
terk edilen sepetlerle. Dün bizi izler,
dedim, dolu sepetlerin izlediği gibi.

17

Köprünün üstünde, hayatına yakın, yaşadım
yıldızlara yakın sazende gitarın yaşadığı gibi,
bana suyu söyledi hayatıma aşk şarkılarını
sokarak! Aşkın doksan dokuz
şarkısını söyledi, ve intihar etti.

18

Zaman bizimle tekrarlanır, veya biz onunla
Tanrı'nın ekinine konuk oluruz
hazır yarışanla, hazır hakkımızla,
böylece bizler, böylece hurafelerin gereksiniminde
koynumuza yüklenmek için mesafeleri iki arada.../

19

Bu toprağın etrafını işlemekten uzaklaştırılmış,
orada olsam da olmasam da
gurbette yetişeni söktü, tasavvufu dikti,
olsam da olmasam da burada yeterli bulmayacağım
taşın yüzünde... nehrin benimle ürettiğini.

20

Bana yeterlidir, kişiliğimi uzakta bilirim, şimdi
kendime dönüşüm kasidelerin çakan şimşeğindendir,
bölündüğüm yerde bedeninde iki kişi olurum,
ben seninim, ellerine benzeyen
yarınlarda gereksinim duyacağımsın
bu yolculuktan sonra.

BÜTÜN UZAKLAŞTIRILANLARDA BEN KİMİM?

Nehrin yüzeyinde garip, nehir gibi... beni bağlıyorlar
adınla suya. Hiçbir şey beni uzaklardan geri çeviremez
doğama: ne barış ne savaş. Hiçbir şey beni
İncil'in kitabına sokamaz. Hiçbir
şey... hiçbir şey adanın sahilinden geçemez
Dicle ve Nil'in arasındaki mesafede. Hiçbir
şey beni Firavun'un gemisinden indiremez. Hiçbir
şey beni taşıyıp bana yüklettiremez düşünceyi:
ne arzuyu
ne de kini. Ne yapacağım? Ne
yapacağım bütün bu kovuluşlarda, gece uzun ve
su bende düğümleniyor?

Beni suya bağlıyorlar
senin
adınla...
beni hiçbir şey düşlerin yatağından alamaz,
düşüşüm: ne toprağa ne ateşe olacak. Ne
yapacağım bütün Semerkant'ın gülleriyle? Ne
yapacağım taşlarıyla marş söyleyenleri okşayan
ayı? İki tüy olduk menziller gibi
uzak rüzgârda. İki dost olduk bulutlar arasında
garip bir evrende... iki boşalan olduk
yeryüzünün cazibesindeki kimlikte. Ne yapacağız... ne
yapacağız bütün uzaklaştırılanla, gece uzun ve
su bende düğümleniyor?

Beni suya bağlıyorlar
senin
adınla...
bir düzlüğün kalır bende, sende düzlüğüm
kalır gurbette sürünen ayakları garibin: ey
gurbet! Bizde kalmayan dinginlikle
ne yapacağız ... İki kıyı arasında azalan?
Bizi hiçbir şey taşımıyor: ne yollar ne de evler.
Hava gibi olan bu yol muydu, onca başlangıç,
bulduğumuz ata yükledik mağrur kişiliğimizi
Moğollardan bizi değiştirdiği eyerde?
Ne yapacağız?
Ne
yapacağız
bütün
bu
kovuluşlarda?

MECNUN LEYLA'NIN İŞÇİSİ

İşçiyi buldum, istediği gibi
beni güzel bulana. Otuzumdaydım
o sözcüklerin bedenindeki sınırı
hesapladığımda. Hafızadan yoksun
hangi genç tuzun kanında
parlıyordu? O olmasa da
ruhundaki surette bulunur bedeni
bütün şeylerde. Yıldızlara yaklaştırır
beni. Hayatımı yeryüzünden
uzaklaştırır. Ne o ölü
ne o Leyla. "Ben, sen, o,
maviyi batırtmadan bu son
işçilikle." Nehir beni tökezletir,
kişiliğimi vurduğu yerde intiharın nehriyle,
ağlayan bir adam olarak geri getirir, sordum:
havayla neden geri geldin ve ölümümü
uzattın? Dedi: benliğini daha yüce
biliyorsun değil mi... sen kimsin?
Dedim: Kays Leyla, ya sen?
Dedi: Ben eşiyim.

Granada sokaklarında birlikte yürüdük,
Haliç'teki günlerimizi andık... işkence olmadan
andık günlerimizi uzak Haliç'te.

Ben Kays Leyla
zamanımda ve adımda bir garip
doğanın kökleri gibi ne ormanı sallıyorum
ne de kuşatmayı yarabiliyorum, zaferin yolunda
yeryüzünden rüzgârla yükseliyorum. Ancak ben,
haleden uzak akrabalarım gibi,
Leyla'nın feryadı ayrı düşmüş
geyiklerledir,
bu uzaklıkla vuruluşumdan başka
kayalıkları daraltır mıyım ama gecemi genişletiyorum
yıldızlar toplar alışkanlığına?
Aşkını yolumda görmüyorum,
dünde kalma eski şiirimden başka teselli bulmuyorum
kilitlerin uykusundaki gecende, aydınlanır
ipek yoldaki yıllanmış yaram.

Sonra içinde olmadığım eşyalarda
ticaretin illeti olur. Ben ilklerden,
sevdikleri zaman kimi öldürecekler? Atımdan
daha uzak bir şey yok Cahiliye'nin Mualaka'sında,
dilimden daha uzak bir şey yok Şamlı sultanın
yanında.

Ben ilk kuşatılan. Ben
son düşleyen uzaktan uzak. Ben
olmayanda olan. Ben kasidelerin düşüncesi
ne bedeni ne şehri olan
ne çocukluğu ne doğumu olan.

Ben Kays Leyla, ben
ve ben... Hiç kimse!

ŞAMLI GÜVERCİNİN KANATLARI

Elif
Şam'da:
Güvercinler uçar
İpekten yağmurun ardında
İkişer
İkişer...

Ba
Şam'da:
Bütün dilimi yazılı
Ekinin tanelerinde görüyorum,
Dişi iğneleriyle,
Dicle ile Fırat'ı birbirinden ayırıyor.

Te
Şam'da:
Arapların coğrafyasında adı nakışlanır
Cahiliye'den
Kıyamete hatta,
Sonrasına,
...Altın duvarlarda.

Se
Şam'da:
Gökyüzü kadim
Yollarda yürür,
Yalınayak, yalınayak
Şiire ve
Vahiye gerek olmadan,
Vezne,
Kafiyeye.

Cim
Şam'da:
Yabancı gölgede
İğreti uyur,
Müezzin gibi sonsuzluğun yatağında,
Ne şehri arzular
Ne de kimseyi...

He
Şam'da:
Emzirenlerin yaptıklarını ulaştırır
Annelerin işi:
Yarınımızda güvenle yürürüz,
Dünümüzün güneşinde.
Biz ve sonsuzluk,
Bu şehirde duran!

Ha
Şam'da:
Dönenler keman ve
Asa arasında dolaşır,
Bedenin sorusu etrafında
Ve sonların:
Kim öldürdü Harici'nin aşkını
Munteha'da ağacı olan!

Del
Şam'da:
Yusuf keser
İnleterek,
Bir şey olmadan
Kırarak,
Sonra düzleyerek,
Kalbini yenileyerek birlikte.

Zel
Şam'da:
Söz aslına döner,
Suyla:
Ne şiir şiirdir
Ne nesir nesirdir.
Sen söylüyorsun: seni çağırıyorum
Yanına al
Birlikte ol!

Ra
Şam'da:
Geyikler uyur
Kadınların koynunda,
Nidanın yatağında,
Giysilerini soyunan,
Şeffaf bir örtüyle örtünen!

Zal
Şam'da:
Kuşlar gagalar
Bırakamadığı ekini,
Elleri üstünde
Taneleri bırakan
Yarınki yiyeceğini
Göstererek!

Sin
Şam'da:
Yaseminler toplarım:
Uzaklaşmadan
İzimden yürürüm,
Bahçeye dalıp:
Yaklaşmadan
Aylı bir gecenin kanında.

Şin
Şam'da:
Hafiften düşüm esmerleşir
Gülen badem çiçeklerinde:
İkinci bir
Çiçek düşer,
Etrafında suyun adı
Düşen olan
Düşünde gözyaşı!

Sad
Şam'da:
Benliğimi
Benliğinde bilirim:
İşte burada, badem renginden iki gözün altında
Uçarız ikiz gibi
Geçmişimizi ortak dileyerek.

Dad
Şam'da:
Söz inletir
Kanda duyulan çığlıkta
Bağışın köklerinde:
Oğlumdan koparıldım,
Hücre bana der, burada
Benimle taşlaşacaksın!

Ta
Şam'da:
Kaburgamı sayıyorum
Kalbime geri dönüyorum sevgiyle,
İlletle soktun beni
Gölgesine,
Beni öldürdün,
Bir şey önermeden...

Za
Şam'da:
Garipler kubbeli çadırda bayramlaşır
Gruplar halinde:
Çadırıma döndüğümde,
Gitarımı astığımda,
Bu akşamdan sonra,
Yüksek incir ağacına...

Ayn
Şam'da:
Kasideleri açıklarım,
Ne duygu
Ne derinlik
Yankısı bir şey demiyor
Yankısına...

Ğayn
Şam'da:
İkindiüstü yağmuru ürpertir,
Kuyu kazır
Yazın iki sevgili kinin sayfasında,
Dilek dönüşünü tamamlar
Arzuda şimdi o içinde olmadan,
Gizlice ağlayarak.

Fa
Şam'da:
Kadının defterine gömülürüm:
Hepsi içinde olmadan,
Nergis de
İster seni,
Sur yok, etrafında, seni ısıtacak
Gece çoğalan fitnenle.

Kaf
Şam'da:
Şam'ın gecesi, nasıl azaldığını görürüm
Yavaş yavaş
İlahımız, nasıl çoğaldığını
Yalnız!

Kef
Şam'da:
Yolcu gizine şarkı söyler:
Şam'dan geri dönmeden ne
Hayatta
Ne ölü
Bulutsuz
Hafifletir yığılı yatakları,
Kovulan ruhumdan.

ON BİR YILDIZ'dan

2001

I
Bu yeryüzündeki son akşam

Bu yeryüzündeki son akşamda ağaçlarımızdan günlerimizi koparırız, işte burada... yanımızda taşıyabileceğimiz kaburgalarımızı sayarız, sonra bırakacağımız kaburgaları, bu son akşamda hiçbir isteğe veda etmeden, zaman tüketilmek için yenilemiyor... bütün şeyler bu durumla gölgelenir, düşümüz kendi mekânında değişir ve ziyaret edeni değiştirir. Ansızın iki kaderle sayarız ironilikleri saygınlık kazananı sayılı mekânda boşuna konuk olmak için. Buradaki son akşamda bulutlarla sınırlı dağa çıkarız: açıl... ey geçmiş ve kadim zaman, kapılarımızın anahtarlarını bu yeni zamanda bize bırak girdiğimizde, ey fethedenler, menzilimizde rahat giysiler içinde şarabımızı için. Gece yarısında bizler olacağız, kadim at bu gündoğumunu taşıyamaz etrafında son izinle... işareti yeşil sahanlar içinde, kusana kadar fıstığımızı yiyin yeşilin sırrını pirincin otundan, uyuklayanları teslim alın uzun kuşatmada, düşümüzün kuş tüyünde uyuyun mallarımız hazır, hazır kapılardaki bitkiler, birçok aynaya girdiğinizde bizler tamamen çıkacağız, yıllar sonra bu yılları arayacağız, tarihimiz tarihinizin etrafında bu uzak şehirde, sonunda kişiliklerimiz bedeninden kopacak:
İşte burası Endülüs, ya orası?
Bu yeryüzündeki kaside mi?

II
Bulutun üzerinde nasıl yazayım?

Akrabalarımın vasiyetini bulutun üzerine nasıl
yazayım? Akrabalarım zamanı evde paltolarını bırakır
gibi bıraktılar, akrabalarım yüksek kaleleri yıktılar ilk
arıların arzusuyla çadırı kaldırmak için. Akrabalarım
akrabalarıma düşmanlık beslerler tuzun içinde karşı
konulan savaşta. Ancak Granada ipekten söz ve
altından bademle süslü, dönüşte boşalan gözyaşları bir.
Granada kişiliğine karşı büyük çıkıştır...
Onun olduğu gibi övünür olduğu gibi: geçmişin ve
geçmişinde olan hangi şeyle övünerek:
Yataktaki kadının memelerini baykuşun kanatları
kaşır, bağırır: Granada cesedim ayrılığımda kişiyi
kaybeder geyikler, bağırır: Granada şehrimdir ve
ben oralıyım, şarkılarıyla iki duyguyu inşa eder,
kaburgamın basamaklarından gök daha bir yakınlaşır.
Yüksekler doğal ölümleri için atlıların şarkısı olur,
aydan aya, âşıkların sokağında. Bahçedeki kuşların
şarkısı taştan taşa. Kestiğinde beni seni sevdiğim gibi
sıcak bir gecede yolda azala azala, şarkılarım
senden sonra duyulmayan sabah kokusu olur,
şarkılarım dizlerindeki yaban güvercinlerinin
homurtularındaki ve ruhumdaki yuvadan ve
adındaki kolay harflerden göçer,
Granada dilimiz... şarkılarımda!

III
Göğün arkasında bir gökyüzüm var

Göğün arkasında bir gökyüzüm var dönebileceğim,
ancak ben bu mekânın madenini parlatırım
uzaklaşmadan, ve uzakların parlayacağı saatlerde
yaşarım. Zamanın içinde bilirim iki defa sözleşmeden,
görüş mesafemden çıkaracağım zamanı bilirim.
Bahçenin dallarına konmadan güvercinler, derimden
söküp atacağım dilime sözcüklerle inen aşkı
Lorca'nın şiirinden sonra yatak odamda durur,
Bedevi ayında görmediğimi görür. Pamuklaşan
badem ağaçlarından denizin köpüğüne çıkarırım.
Gurbeti tekrarlar kibirden yedi yılı taşıyarak.
Gurbeti tekrarlar işte burada, tekrarlamak için
gurbetin orda. Az sonra çıkaracağım dalgalı garip
zamanıma Şam ve Endülüs'te bu toprak göğümün
değil, ancak bu gök akşamım ve benim anahtarımdır,
terazi benim, sabahlar benim, ben benimim sonra.
Ben iki cennetin ademi, iki defa yitirdiler
beni kovduklarında yavaş yavaş,
beni öldürdüklerinde yavaş yavaş,
zeytin ağacımın altında,
Lorca ile birlikte...

IV
Sonların sultanında ben yalnız

...Sonların sultanında ben yalnız... son kışı
atımla geçerim, ben Arapça'nın zaferi evlerin
damlarında temele sarkıtmadan böyle şaşırtırım,
etrafıma bakmadan burada beni görenlerden kimse
tanımıyor, sözcüklerin mermerini parlatmakla
tanınırım, kenarında kadınım ışığın kıyısına düşen,
ne geceye uzanırım ne de ayı görürüm. Bedenden
bedene Granada'nın gizini yakan her şeyde. Ne
gölgeye uzanırım ne de ardımda çöküp adımı taşıyan
kimseyi görürüm: adını benden al ve sohbetin
sonsuzluğunu ver. Ne ardımı heba ettim onlara
beni yerdeki acıyla anmak için, ne de toprakta bu
yerde zamanı yaka yaka onca etrafımda kırsınlar diye
âşık olayım ki aynanın suyu gerçek olsun kadim
dostlara söylediğim gibi. Bana dilek dileyeni
sevmem, onca kabul ettiğim "çöl antlaşması" hazır
bana kalmadan düne yakın yarından geçmem için.
Tanrı'nın müezzini üstündeki dikili tacı kaldırarak.
Altın çağımızın başlangıcında açılanın hışırtıyı
duyuyorum, tarihimize veda ediyorum.
Ben Arapça'nın son zaferiysem.
Son göğün kapısını kapatan ben miyim?

V
Özellikle bugün kaldırımın üstünde oturacağım

Özellikle bugün kaldırımın üstünde oturacağım...
yabancı kaldırımda nergisleri demet yaparak, aynadaki
suretimi ellerimde atarak. Ama bugün de, burada
mıyım, ey garip? Geçmişimin ve enkazımın beş yüz
yılı, kesilir tamamlanmadan evimiz, işte burada,
evimizi kesen mektuplar, Granada'nın bahçelerini
değiştiren savaşlar. Özellikle bugün ayının altından
geçerim arzularımı limanla kaşıyarak... beni
kucaklasın ki ikinci bir defa doğayım güneşin
kokusundan ve kollarındaki nehirden, kasidelerinde
gecenin sütünü
ağlayan iki kadim akşamı avuçlarsın... iki şarkıcıda
sözün gözyaşlarını biriktiririm... iki şarkıcının sözü
olarak, barışı işleyen atlı olarak, gurbeti yutkunan
Şarklı gibi aynı cevhere göç eden. Beni kucakla ki
ikinci bir defa doğayım dükkânlardaki Şam kılıçlarında.
Benden kadim bir zırhtan başka bir şey kalmadan,
atımı altınlarıyla süsleyen. Bin Ruşdi'ye çizilenden
başka bir şey benden kalmadan, kumrukların
kanatlarında bir tercüman... Papatya meydanında
kaldırımın üstünde oturuyordum, kumruları
sayıyordum: bir, iki, üç...mermerin üstünde ağaçların
gölgesinde küçük kızlar ömürlerini bırakarak, bana,
sarı yaprakları toplamaya çalışıyor. Yeşil filizlerle geçti
bahar, bütün baharlar geçti, tarihimiz kaldırımların
üzerinde geçti...
filizlenmeden!

VI
Gerçekler siyah karla yüzleştirdi

Gerçekler bizi yüzleştirdi, şehrin üstündeki siyah karla
saygın kişiler dönüştürmeden yasımızı daha büyük bir
yasa... adımları güvenli surlar içinde sonuca yürür,
bu şehrin üstüne akan gözyaşlarıyla anımsanır balatlar,
adımları güvenli bayrağımızı indirirken: bizler
onlar mı olacağız? Kim üstümüzü kapatacak, ey
hazır bulunan melekler yasın sözleşmesi yapıldı mı?
Her şey bize selef olarak döner, adlarımız azledilir
kimliğimizden: Sen onlardan mısın? Getirdiğin
odunları bize kim dikecek: "Kuşatmayı yararak
dağılıyoruz cennetimizin anahtarlarını Resul'a barışla
teslim ederek, zaferlerle..." Gerçekler bizi yüzleştirdi,
bizimdi kutsal kılıcın üstündeki kıllar, bugünden önce
kalemizde ne yaptın? Şehitleri katletmeden delik deşik
yapanlar, ancak evindeki cesetleri, cesetlerle
taşı koruman için evinde ey beklenen melek tozdan
bir demetle bizi bırakacak bu göç... uzak günlerimiz
karşıladığında bizi: sen... onlardan mısın?
Surlarımızın üstünden bakışlarımızı kim kaldıracak:
sen hüznün atı mısın? Çanlarını kim asacak
göçümüzün üstüne, sen mi... yoksa hüznün
bekçisi mi? Her şey bize sayılıdır, son neden uzasın,
ey hazır bulunan melek?

VII
Ben kimim bu garip geceden sonra?

Ben kimim bu garip geceden sonra? Acılaşan evin
üstünden kapalı bir günde korku dolu düşümden
kaldır, güllerdeki güneşin karanlığından, sudan
koparılışım korkusundandır incirin dudağındaki
sütten, dilimde korkum, söğütlerdeki korkuyu
tarayan rüzgâr, korkudan açılıp saçılan zaman,
uygarlık dönmeden kente, korkudan bilgiyle giden ve
dönmeyen bilgim. Ey yas, bu senin bağışındır.
Ey ölüm, garibin nimetisin o uzaklarda açığa çıkıp
parlayan düşmeden dönenle düşen. Yolum olan
gökyüzünün çadırından yıldızlar düşecek... nereye?
Hangi yolda hangi şeyle? Caddelerden yükselen tozu
görüyorum. Bu garip geceden sonra ben kimim?
Geride kalanların tersine yürüdüm, burada geride
kalanları kaybederek, atım atlasımın sahilinde gizlenir,
asılışım içimde mızrağım içime kapanır atım sahilde.
Ben kimim bu garip geceden sonra?
Dönüşle dağılmam kardeşlerim kadim evimin hurma
ağacına yakın, kimliğimin üstüne inerken dağılmam.
Ey uzaklar! Ne aşka kalbim var... ne de
aşkın kalbi durur uzak gecenin gurbetinde...

VIII
Gitarımın telleri sudan

Su gitarımın telleriydi; ulaşıp fethettiklerinde
önüme fethettikleri geçmiş. Aynada yüzümü
anan şiddette. Sen anım olsan yitişi görmem için...
beni toplayan bu göçten sonra ben kimim? Adımı
sarkan gölgenin üstünde taşıyan koca sahram var
enkazımdaki geçmişte... şehrin suru ardında beni
yansıtacak yedi yüz yılda... hurafe zamana kafa tutar,
kanıtı azalan geçmişle şimdi benden uzaklaştırılan
tarihte... geride kalanlarda su gitarımın telleri
olsa, ulaşıp fethettiklerinde önümde fethettikleri
geçmiş güneyin halkı günlerini batırtır yönelip diz
çöktüklerine: dün kim olduğumu biliyorum,
Colomb'un atlasa öngördüğü yarın kim olacağım?
Gitarımın telleri su olsa telleri. Ne Mısır Mısır'da,
Ne Fas Fas'ta, Şam inler. Ne akrabaların gözlerinde
doğan, ne Doğu'nun nehir kuşatılan doğada
çabucak yönelen Moğollarla. Hangi Endülüs'te bitti?
İşte burada, ya orada? Şimdi yorulduğumu bileceğim
şimdi terk ettiğimi burada içimde şaşıran: geçmişim.
Gitarımdan başka bir şeyim kalmadı.
Su gitarımın telleriydi. Fethedenler gidince
ve fethedenler gelince...

IX
Bu büyük göçte seni daha çok seviyorum

Bu büyük göçte seni daha çok seviyorum, az sonra şehri kilitleyeceksin. Ellerinde ne kalbim kalır, ne de beni taşıyan alışkanlık, bu büyük göçte seni daha çok seviyorum, göğsünden sonra narın sütü olmadı. Bulutların ağırlığı hafifledi, hurma ağaçları yükünden hafifledi, ulaşılanda hafifledi yollarımız, toprakla esenleşen toprak hafifledi. Hikâyeler sözcüklerinden hafifledi, gecenin basamaklarında hafifledi.
Ancak kalbim ağırlaştı, burada terk ettiğin evinin etrafında ulur ve ağlar bu güzel zamanda, başka bir vatanım yok, gidişimle seni daha çok seviyorum, son sözlerle ruhumu sevindiriyorum: seni daha çok seviyorum göçte ruhlarımızı güçlendiren yataklarla, göçte gömleğin kopup kaybolan düğmelerini anarız, günlerimizin tacını unuturuz, terleyen kaysının kokusunu anarız, doğanın dansını unuturuz düğün gecemizde, göçte uçurulan nesnelerle düzleniriz, günlerimize bağış dileriz, azla yetiniriz, benim yetindiğim kalbimi dans eden hançerin altında katlet, yavaşça, ki söyleyebileyim: bu büyük göçte önce söylediğimden de seni daha çok sevdiğimi.
Seni seviyorum. Beni bir şey acıtmıyor ne hava, ne su... sabahında tomurcuklanmadı, zambak bu göçten sonra beni akşamında acıtır...

X
Aşktan bir şey istemiyorum başlangıçtan başka

Aşktan bir şey istemiyorum başlangıçtan başka,
Granada meydanlarında güvercinler uçuşur bugünün
giysilerinde,
bizden sonra uzakta kan daha fazla aktığında şarkılarımda
pencereler yeterli olur, yeterli olur çatlayan nar çiçekleri,
kuraklığı çiçeklerde bırakırım, kalbimi bırakırım
annemin küçük hüznüne, gülen suda bırakırım
düşümü, incirin
balında bırakırım doğan günü, dünümü ve bugünümü
bırakırım
meydanlardan geçen güvercinlerin uçtuğu portakal
ağacında,
ben mi önüne indim, aya yükselen
sözlerle beyaz gecenin sütüyle... rüzgâr vurur
ki yolda inleyen maviyi görüyorum... akşam vurur
ki bu dilekler ikimizin arasında nasıl hastalandığını
görüyorum,
şalının bahçelerinden pencerelerin halesi. Son zamanda
sende fazlaca bildiğim, gardenyayı on parmağınla
kopar. Son zamanda inci benimdi ince boynunun
etrafındaki, alyanstaki addan sızan gölgede.

Aşktan bir şey istemiyorum başlangıçtan başka,
güvercinler ahretteki
göğün çatısından uçar, güvercinler uçar, uçar kandan
daha fazla kalan kılıçlar, bizden sonra yerde az akan
karşılaşmamız için yeterli olur, barışı hak etmeye...

XI
Keman

Keman Endülüs'e giden Çingenelerle birlikte ağlar
Keman Endülüs'e çıkan arabaların üstünde ağlar

Keman geri gelmeyecek kayıp zamana ağlar
Keman dönülecek kayıp vatana ağlar

Keman uzak uzaklarda gölgesi gibi olan ormanları yakar
Keman kanın sürecinde, güllerde koklar kanımı

Keman Endülüs'e giden Çingenelerle birlikte ağlar
Keman Endülüs'e çıkan arabaların üstünde ağlar

Keman bulutlar serabın teller üstünde suyun hışırtısı
Keman uzaklaşan ve yaklaşan gecenin vahşetinde ekin

Keman vahşetin işkencesi gibi kadının tırnağını emen,
uzaklaşan
Keman mezarlığı onaran orduya rahmet eden ve sızlayan

Keman deliren rüzgârla kabarır kalpler dansın önünde
Keman kaynak ürküp kaçar kıt görüşlerde

Keman aşk gecesinde karışmış ipeğin şikâyeti
Keman yarış pistinde uzak şarabın çığlığı

Keman beni izler, burada ve orada, benden etkilenerek
Keman bende araştırır beni katledenleri, nerede
bulursa

Keman Endülüs'e giden Çingenelerle birlikte ağlar
Keman Endülüs'e çıkan arabaların üstünde ağlar.

ÖLÜMDEN ÖNCE BİR KIZILDERİLİNİN BEYAZ ADAM ÖNÜNDEKİ SÖYLEVİ

"Ölüler mi dedin?
Orada ölüm yok ki,
Sadece dünyaların değişimi var oralarda."

Seattle (Dawamish Kabilesi Şefi)

I

Bizler, Mississippi'deki bizleriz. Ve bizimdir dünden bize kalan miras/
Ama gökyüzünün rengi değişti, doğudan başlayarak deniz değişti, ey beyaz efendi! Ey atların efendisi!
Gece ağacına gidenlerden ne istiyorsun?
Ruhumuz yücedir, çayırlar kutsal, yıldızlar ise sözü aydınlatan... oysa bütün bunlara dikkatlice bakarsan hikâyemizi bulacaksın: burada ateşle su arasında doğduk... bir daha doğacağız kuşkun olmasın kıyametten sonra, gökmavisi bir sahilin üstündeki bulutlarda... çok yakında artık bu üstünde durduğun çayırları yok etme, çayırlarında bizleri savunan bir ruhu vardır
yeryüzündeki ruhtan/

Ey atların efendisi! Özür dilemeyi öğret atına
Doğanın ruhuna ve ağaçlarımıza yaptığından dolayı;
Ah! Kız kardeşim ağaç
Bana çektirdikleri gibi sana da çektirdiler
Sakın af dileme
Odun taşıyıcısı olan ikimizin annesi için.../

2

...Beyaz adamın bu kadim sözcükleri anlamasını
bekleme, burada, gökyüzü ile yeryüzündeki ağaçların
arasındaki özgür ruhlar içinde olan...
evet, hakkıdır ve özgürdür Kristof Colomb'un
herhangi bir okyanusta Hindistan'ı bulmak
hakkıdır, hayaletlerimize karabiber veya Kızılderili
adını vermek. Onun elindedir kırılan deniz pusulasını
düzeltmek ve hatalı esen güney rüzgârını.
Ama o, su gibi, hava gibi harita krallığının dışında
kalan insanlığın eşitliğine inanmaz!
Onların da Barcelona'da doğan insanlar gibi
olduklarına inanmaz! Ama onlar doğada olan her
tanrıya taparlar... altına asla... ve özgür Kristof
Colomb burada bulamadığı dili aradı, güzel
atalarımızın kafatasları içindeki altını aradı.
Oysa zaten onundu ölü-diri içimizdeki her şey.
Neden ve niçin yok etme savaşını sürdürdü, kendi
mezarından sonsuza kadar? Bizden harabe süslerinden
başka bir şey kalmadı geriye, bir göletin üstünde uçan
hafif bir tüyden başka. Yetmiş milyon kalbi delik deşik
ettin... yeter, yetmeliydi, bu yeni dünyanın tahtında
kral olarak ölümüzden dönmen için, yeter.

Ey yabancı, şimdi aynı zamanda iki yabancı olarak
buluşma saatimiz geldi mi? Gariplerin bir uçurumda
bir araya geldikleri gibi aynı ülkede?
Evet, bizim olan bizimdir... ve gökten zembille
inen şeyler de bizimdir. Ama her şey sizlerindir...
soluduğumuz hava, içtiğimiz su da sizlerindir. Bizim
olan çakıltaşları bizimdir... sizin olan demirler
sizindir. Dilediğini alabilirsin, gel bu göçen ışığın
gölgesini bölüşelim. Geceden, bize iki yıldız bırak
yeter, bozgundan artakalacak ölülerimizi gömmek için.
Denizden dilediğini alabilirsin, bize iki dalga bırak

yeter, hayatta kalacaklara balık avlamak için.
Yeryüzünün ve güneşli göğün altınlarını alabilirsin,
bize adımızı aldığımız toprağı bırak yeter.
Ey yabancı, ailene geri dön, git herhangi bir okyanusta
Hindistan'ı ara./

3

Adlarımız Tanrı'nın inen sözcüklerdeki ağaçlardır
ve tüfek namlularının yükseklerinde dolaşan kuşlar.
Savaşmak için denizden gelenler bu ağaçların adlarını
kesmeyin. Atlarınızı ovalarımızda kıvılcım gibi
sürmeyin, herkesin tanrısı kendine, herkesin dini
kendine, öyleyse gelin tanrıları da gömmeyelim,
kitaplarda size vaat edilen bu topraklar bizimdir.
Tanrınızı kralın şatosuna bir perde yapmayın!
Bizlerin gördüğü mutluluğu görmek için
düşlerimizin gülünü alın, söğütlerin gölgesinde
uyuyun güvercinler gibi özgür uçmak için...
güzel atalarımızın eskiden uçtuğu ve barışla
döndükleri gibi uçun, ey beyaz adam Akdeniz'den
ayrılan yolcunun hatırası sizi eksiltecek,
sizi dipsiz cehennem çukuruna bakamayan edebiyattaki
orman kahramanı eksiltecek, sizi yenilgilerin bilgisi
eksiltecek, sizi savaşların soysuzluğu eksiltecek,
sizi zaman hızıyla akan nehre karşı duran kaya
eksiltecek, sizi içinizdeki toprak için gerekli olan
olgun gökyüzüne bakıp bir saatlik düşünce eksiltecek,
sizi bir patikanın yol ayrımındaki bir saatlik
tereddütsüzlük eksiltecek, sizi bir gün gelecek olan
Euripides eksiltecek, Kenanilerin ve
Babillilerin şiirleri eksiltecek,
sizi Süleyman'ın Shulamit için söylenen neşideleri
eksiltecek, sizi şefkatin zambağı eksiltecek,
sizi ey beyaz adam, çılgın atları eğiten anılar eksiltecek
ve keman nağmeleri eşliğinde ferahlamak için
kayalıklara vuran bir kalp... o sizi eksiltecek,
sizi silahların şaşkınlığı eksiltecek: bizleri öldürmeniz
şart olsa da, evet, bize dost olan bu dünyanın doğasını
katletmeyin, geçmişimizi bozguna çevirmeyin
sizi kısır kış gecelerindeki sessizlikte çıkan
hortlaklarımız eksiltecek parlaklığı daha az olan

güneşte, dolunayı görünmeyen bir ayda, bir suçun
ortaya çıkması gibi sinema ödüllerini daha az
kutlayarak, Tanrı'yı öldürebilmek için
geriye kalan zamanınızı alın.../

4

...Bu açık gizin bize ne ulaştırdığını biliyoruz artık
tuzumuzun üzerine sarkan bir gökyüzü ruhunu teslim
ederken... rüzgârın ayaklarıyla yürüyen bir söğüt,
yaralı atmosferin derinliklerinde bir krallık
kuran vahşet... deniz tuzuna aşina ahşap kapılar,
yaratılıştan önce bile yeryüzü bu kadar ağır olmamıştı,
ama bizler böylesi bir şeyi zamanından
önce tanıdık... rüzgâr bize anlattı ve dinledik
başlangıcımız ve sonumuzu, evet bugün bizler
bugünümüzü kanatıyoruz ve bu kanattığımız
günlerimizi gömüyoruz, bizim değil mitolojilerin
günlerine, Athena'ya bu mekânın dumanından
oluşmuş günlerinizi biliyoruz, Athena sizin de değil
–efendinin– bugün bizlere ne hazırladığını madem
biliyoruz... madem ekmeğimizin tuzunu savunmayan
tanrıları biliyoruz, gerçeğin istenilen haktan daha
güçlü olduğunu da biliyoruz, silahların bedenleri
değiştiğinden bu yana zamanın değiştiğini de
biliyoruz. Öyleyse bulutlardaki çorak yağmurlara
sesimizi kim duyuracak? Kim arındıracak ışığı bizden
sonra? Bizden sonra tapınağımıza kim yerleşecek?
Çelik çığlıklardan kim koruyacak âdetlerimizi? "Sizi
uygarlıkla muştuluyorum" dedi yabancı ve "ben
zamanın efendisiyim, sizlerden yeryüzünün mirasını
almaya geldim, hadi tek tek önümden geçin:
sizin ölü bedenlerinizi sayayım, yeryüzüne sizden
kalan göletlerle."

"Sizlere uygarlıklar muştuluyorum" dedi. İncil'in
yaşaması için, şimdi geçin Tanrı'nın yalnız bana
kalması için, dedi, çünkü Kızılderililerindir öncelikli
ölüm, yücelerdeki efendimiz yerlilerde yaşayacak.
Çünkü Tanrı beyazdır gündüz kadar beyaz:
herkesin dünyası kendisine... Yabancı tuhaf tuhaf
sözler söylüyor ve bir kuyu kazıyor, gökyüzünü içine
sarkıtmak için. Bu topraklarda, yabancı tuhaf tuhaf
sözler söylüyor. Oysa bahçelerimiz için verdiği sözler
neydi, şimdi çocuklarımızı ve kelebekleri avlıyor?
Güllerimizden daha mı güzel olacak, yaptığı
çinkodan güller? Evet, istediği gibi olsun.
Ey yabancı, bufaloların kardeşlerimiz, otların
Kızılderili soyumuz olduğunu biliyor musun?
Oyleyse bu toprakları daha derin kazıma!
Yeryüzünde uyumakta olan kaplumbağayı
incitme, anneannemizdir yeryüzü, ağaçlarsa saçları,
ve süsleri bu çiçekler, "Bu yeryüzünde ölüm diye
bir şey yok" bunun için narin yaratılışı değiştirme!
Kırma bostanların aynalarını! Yeryüzünü ürkütme,
acılara gömme! Onun ince beli bu nehirlerdir.
Onun torunları bizleriz, sizler, bizler için katletmeyin
onu... yakında gideceğiz, alın kanımızı, onu olduğu
gibi bırakın...

Tanrı'nın suyun üstünde yazdıkları en güzelidir,
kendisine ve bizlere.

Bizlerden önce gidenlerin seslerini rüzgârda
dinleyeceğiz. Ve tomurcuklanan ağaçların nabızlarını
duyacağız, anneannemizdir bu yeryüzü.
Her şeyiyle kutsaldır bizlere, bu yeryüzünde
taşı taşla örülen bir kulübedir bizimle ayakta duran,
bir tanrıça gibi yıldız yıldızdır bizi aydınlatan
kutsal gecelerde... Yalınayak yürüdük, kumların
ruhunu duyumsamak için, çıplak geçtik yolları ruhun

bizleri giydirmesi için, havanın ruhunu kadınlar,
kadınlardır bize getiren, doğanın armağanlarını da
–Tarihimiz onların tarihidir– onlardan onlara dönmek
için ve içlerinde doğmamız için zamanın zamanı
vardır: ruhları yeryüzüne geri vereceğiz, yavaş yavaş
ve topraktan vazolarda sevgililerimizin anılarını
koruyacağız, tuzu yağa karıştırarak; adlarını
nehirlerden geçen kuşların gagalarına asarak.
Bizler ilk onlarla var olduk,
gökyüzü ve mavi kapılarımızın arasında bir çatı olmadı,
atlar olmadı ceylanların çayırlarını yiyecek, asla bir
yabancı olmadı! Kadınlarımızın gecelerinden akıp
giden ney sesini rüzgârla ağlasın bırakın
bu mekânın halkına... ve gelecekte de size ağlasın,
gelecekte size ağlasın!

5

İşte ateşimize veda ediyoruz, bir selam bile götürmeden
yanımızda... Tanrı'nın yeni emirlerini bize
yazmayın, demirin tanrısından ve barış antlaşmasını
ölülerden istemeyin, barışı muştulayacak ölülerden
bile kimse kalmadı, Tanrı'yla geri kalanlar birlikte,
bizler daha iyi ve uzun yaşamalıydık, İngiliz mevzileri,
Fransız şarabı grip olmadığımız zamanlar hep birlikte
yaşıyorduk, tıpkı ceylan halkının yoldaşlığıyla
yaşadığımız gibi; ve sözlü tarihimizi koruyorduk,
ve sizin masumiyetinizi papatyalarla karşılıyorduk,
herkesin tanrısı kendisine, herkesin geçmişi ve
gelecek zamanı kendisine. İşte o nehrin içine
baktığımızda zamanı içimizde çırpınırdı...
Sizler şiir ezberlemez misiniz, kısacık olsa da, yapılan
katliamı durdurmak için?
Sizler de kadınlardan doğmadınız mı?
Sizler de annelerinizin şefkat sütünden emmediniz mi?
Sizler de kırlangıçlara yetişmek için kanat takmadınız mı?
Sizlere ilkyaz muştusunu veriyoruz, yeter artık
namluları gözümüze soktuğunuz;
Sırasıdır şimdi sevgililere armağanlar alıp birlikte
şarkılar söylemenin!

Halkım buradaydı, burada öldü halkım. Halkımın
ruhlarını gizleyen kestane ağaçları buradaydı. Halkım
geri dönecek: hava, su ve ışık olarak!
Annemin bu toprağını alın, kılıçla. Ama ben maktul
ve katil anlaşmasını kendi adıma imzalamayacağım
asla! Kendi adıma mısır tarlalarının etrafındaki
bir karış dikenli toprağın satılması için
imzalamayacağım asla! Ama bir gerçeği biliyorum:
son güneşe veda edeceğimi, ve kendi adıma dolanıp
nehri boylayacağımı... biliyorum sonunda annemin
kalbine döneceğim ey beyaz adam, sen bu topraklara
giresin diye! Kendi çağına yüksel, ne duruyorsun,
ölü bedenimin selamını almayan özgürlük heykeline ve
taştan gölgemin üstüne demir haçı dik.
Haykıracağım marşlar yükselecek yakında,
öldürülenlerin tarihlerini uzaklara uğurladığımda
toplu intihar marşını da söyleyeceğim.
Ve orada feryatlarımızın güvercinlerini özgür
bırakacağım: işte yabancılar burada zaferler kazandı
iyot kokusuna karşı ve deniz bulutlara burada karıştı:
işte yabancılar burada zaferler kazandı içimizdeki
buğday kabuklarına karşı, şimşek ve elektrik için
direkler diktiler. Kederden kartal burada intihar etti:
işte yabancılar burada zaferler kazandı bizlere karşı,
bu yeni çağda bizlere bir şey kalmadı.
Burada buharlaştı cesetlerimiz, öbek öbek bulutlar
oldu gökyüzünde.
Burada ruhlarımız yeniden parlayacak, yıldızlarla
marşların gökyüzünde.

6

Uzun bir zaman geçmeli bizim gibi bugünümüzün geçmiş olması için ilk olarak, ölümümüze gideceğiz, giyindiğimiz ağacı savunacağız ve gecenin zillerini, çadırlarımızın üstünde arzuladığımız bir ayı ve geyiklerin ürkekliğini savunacağız, çömleklerimizin çamurunu ve güvercin kanadındaki tüyün son şarkısını. Farkındayım, yakın bir zamanda dünyamızın üstüne kuracaksınız dünyanızı: Mezarlıklarımızdan uydulara doğru yollarınız geçecek. Bu uydu çağında güçlülerin patlattıkları şampanyaları bir kömür parçasından fışkıracak. Oralarda yeni mezarlıklar ve yerleşim yerleri olacak, ölüler ve buldozerler olacak, ölüler ve hastaneler, ölüler ve onları gözetleyen radarlar... kalanlar hayattayken birçok defa ölecek, ölüler onları gözetleyecek; öldükten sonra da yaşayacaklar, oysa ölüler, uygarlıkların yarattıkları vahşeti ölümle eğitecekler, ve ölüler yeryüzünü cesetleriyle taşısınlar diye ölecekler...
Ey beyaz adam, halkımı nereye alıp gidiyorsun...
ve halkını? Bu uçak ve robotlarla donanmış savaş gemileri yeryüzünü hangi uçuruma taşıyorlar?
Hangi geniş uçurumun başında yükselecekler?
Sizlerindir ne isterseniz: yeni Roma, teknolojiyle donatılmış Sparta,

ve
çılgın ideoloji.

Bizler duygularımızı daha henüz hazırlamadığımız zamandan kaçacağız, kuşların ülkesine gideceğiz, insanlardan uzak sürüler halinde göçmüş, topraklarımızı süreceğiz, topraktaki taşları ayıklayacağız, bulutlardaki deliklere bakacağız, toprağımızdan yıldızların sözlerini dinleyeceğiz, topraklarımızı süreceğiz, göl havasını duyumsayacağız,

körpe mısır koçanlarına, adaçayı filizlerine
akçakavak yaprağına ve her şeye bakacağız.
Ey beyaz adam, ölüler sizleri kuşatacak, ölüler
yaşayacak, ölüler dönecek, bütün gizleri
açığa vuracak ölüler. Haydi biraz zaman tanıyın
yeryüzüne, gerçeği bütün gerçeklere anlatması için,
sizlerin gerçeğinizi,
bizlerin gerçeğimizi, evet
bizleri ve
sizleri...

7

Orada ölüler var, inşa edeceğiniz odalarda uyuyacak olan, orada ölüler var, geçmişlerini ziyaret edecek olan, harabeye çevirdiğiniz mekânlarda,
orada ölüler var, kuracağınız köprülerin üstünden yol alacak olan, orada ölüler var, kelebeklerin gecesini aydınlatan. Ölüler şafakta sizlerle çay içmek için gelecekler, sessizce tıpkı tüfekleriniz onları sessizliğe gömdüğü gibi. Evet, ey bu mekânın konukları, boşaltın bu koltukları, bırakın misafirperver ev sahiplerine burayı, konuşmaları için
barışın koşullarını... ölülerle birlikte!

SOPHOKLES'İ ANIMSAMAK

Bu sonbahar sonumun sonbaharı olursa eğer,
özrümüz olmaz anılan denizde adanın mesafesinde...
yıllarca ürettik bakır çağından önceki kardeşlerimizle:
evrensel yaramızı silahlarla büyüttük.
kardeşlerimizin heykelinden ki olsak yakınları kaynak
suyunun yakınlarında; özrümüz olmaz geyiklerin
ehlini yıllarca ürettik kaynak suyunun yakınlarında,
onca zaman ip dökülüyor ayaklardan suya,
son kanımızı izleriz yürüyüşümüzü rahatlatan
bu güzel mekânın yarıklarında.

Bu sonbahar sonumun sonbaharı olsa,
bulutlarda sınırlanırız, bu bitkilerin neslinden olan
yağmurla, marşlarımızda asılı olan kıyıların köklerinde
asılı yağmurla, renklerimin önünde duran ilk ömrün
üstündeki hikâyemiz mutlu olsun, rivayetlerde
üstlerine göçün mevsimlerini uzatırım
ama genişliğimizdeydi, azıcık düzelttiğimiz göçün
mevsimi içimizde yavaşlar arıların çığlığı.

Orada doğduk bulutumuzun üstünde,
rüzgârlar yanaştırdı, güneşle yandık, bedenlerimizin
gölgesiyle kapanan evlerin çatılarını kaldırdık,
toplandık şiirin ve kutsal bayramlarına,
göğümüzü süsledi yeryüzü asma ve zambaklarla.
Taşımızı parlattık vurmak için... yavaşça vurmak
portakalın ışığıyla parıldayan evlerde, günlerimizi
asıyorduk surun otundan anahtarlarımızı.
Keyfimizce yaşıyorduk, mevsimlerin arasında küçük
ayrılıkların yemeğini yapıyorduk.

Bu sonbahar sonumun sonbaharı, gökten
uzaklaşıyorduk, sonra ağaçların yanından.
Azıcık büyüdük, inleyerek ayrıldığımızda yolları
öğütlerdik... yollar uzar yürüdüğümüzü bilmeden
vuran Keyser. Kasidelerle öğütlerdik akrabalar
paltolarından boşaldıkça, ki şeytanları genişlesin diye,
savaşın inşası tutsun diye çadırlarımızı kurardı dişi
atlar arasında ve Irak ile Mısır arasında.
Bizler sabanı kılıçtan daha çok severiz, sabanın
havasını severiz, yağmuru severiz, doğayı severiz,
arasında doğduğumuz ilahları taklit eden aşkı,
bizi ısıtan esen rüzgârı, cahil olduğumuz düşmanın
bulutunu, ancak kapılarımız savaşlara açık,
göçlere açık Mısır ve Babil arasında.

... Bu sonbahar sonumun sonbaharı, övgümüzü
kaybederiz kadim ceylanlarda, mezmurlarımızı üstüne
kazıdığımız yerde sonradan kazıdıklarında kazıdığımız
güzel mezmurların üstüne kırıldıktan sonra.
Kadim ekmeğin kollarında yükselir,
kırmızı çiçeklerini gizler adıyla yapılan kılıçta. Eserimiz
ondan yeşillenir, oysa gölgesi varışı tatmaz
annemizle, bu uzun acının sonunda.

Bizim olan bizim değil. Her şey bizim: tekil veda
bize ziynetin takasını sayar... bütün tekil kadınlar
yankının dönüşü kapıda bekçi olur. Bütün tekil ağaçlar
mesafenin kilitlerini rüzgârla vurur.
Bütün tekil balkonların, bulutların
yumağına uzanır uzak sahalarda,
kirpiklerin üstüne sarkan gölgeye uzanır.

Bizim olan bizim değil. Oradaki her şey bizim...
dünümüz düşümüzle büyür, suret suret,
gider günlerimiz, önceki kardeşlerimizin günleri,
önceki düşmanlarımızın günleri,
bizler uzak şehrin güneşiyle, her ikisiyle yanan
ilk toprağa geliriz önceki yolu yaşatmak için,
önceki gülleri mal edinmek için,
önceki dili dinlemek için,
"Sophokles'i" "İmrül Kays'tan" önce anımsarız, önemle
çobanın incirini değiştirir, önceki kardeşlerimizi
sallandırdı Keyser,
önceki düşmanlarımızla birlikte toplanan zulüm
rivayetler önemle dini değiştirir, şairde başlamayan
iyiliklerin yüzünü tırmalarken zor durumdaki
güvercini araştırır.

Buradan geçen ilahları acı sayfaların üstünü açar,
yeri serer, üstüne de gökyüzünü. Anılanla başlamadı,
unutur gaflete düşeriz aramızdaki son selamı çözdüğü
yerde kurt ve geyiğin arasındaki,
anılanla başlamadı "Sophokles'i" son emirle anımsarız,
çemberi kırmak için bu meydanlarda
at kişnemeleri başlamadan...

Sonbaharda aşk kasidemiz var... aşk kasidesi kısa,
bizimle rüzgârı dolaşır, ey aşk, gemilere yakın
esir düşeriz, hasta havaya ilaç veririz, dalları sallarız,
havanın nabzını duyarız, ibadetlerin iklimini avuçlarız,
kıyılardaki halka bırakırız ilahları, uzayan yolla taşırız
küçükleri, bu yolu taşırız... yürürüz kaynağın yanında,
okuruz eserimizi: acımız burada mı?
Bu milyonlarca sırça köşkün sahibi biz miyiz...
biz bizler miyiz? Az yılların adıyla kılıcı yapanı tanıyacağız
Bize ne kaldı havanın tarlasından, bize ne...

Sonbahardaki aşk kasidesi bizim, son aşk kasidesiyle
yolun ömrünü kısaltarak yayılırız, ancak ömürlerimiz
bizi kovar adımlarımızı duyumsamak için ilk aşkla,
ey aşk, tilkiler yağmur gibi duygular basit.
Şiddetti duyumsamadığımız artık ve bizi zamanla
vuran çanla vurur olduk. Yol içimizde yalnızdı ayın
meydanlarında, gece gecenin içinde değil,
dutu olgunlaştırdı, sözde bir ayımız vardı
ve hikâyelerin rivayetiydi yarına varmadan önce
bu saldırı... keşke ağaçlar şarkılarımda olsa ahırın
kapısında sabahlardık, evin çatısı, iki sevgilinin akşam
yemeği, sırtımızı yaslayacak bir iskemle ey sevgili,
az kalan güzel bir akar suyla eğiririz giysimizi.

Gölgemiz bizi esmerleştirir, dişi vahşet ulur
üstümüzdeki kırmızı ayda. Çobanın ekmeğini okşarız,
ketenden giysilerini giyiniriz nefislerimizi doyurmak
için...
günlerimiz senin
geç kalan adımlarının düzeninde kabilemiz geçer...
günlerimiz senin
hafif sayfalarının altında batar ve askerlerin arabaları
üstünden geçer.
"Kenani topraklarının üstüne selam olsun, ceylanların
toprağına, erguvanın" günlerimiz senin...
ip ipi doğurur, biz ikimiz
yığılı günlerimizi ördük. İlahlar dolaşıyor olsa da
son esmerliğimizi düzler, ve bize kırmızıyı doldurur...

Günlerimiz senin
bize uzananla daha bir susarız... yaramızla biliniriz
eski yaraların zorluklarında, ancak bu mekân – kanı
emer adıyla adlandırılmış olan. Burada iki hatadan
oluşanla doğarız ve olmayan iki hata...
iki çoğalan saldırıyla estirirler üstümüze, burada,
şarapla övgümüzü severler, kıyılarımızı severler ve
sonsuz zeytinimizi. Şimdiyle özürlü iki hata olmadan
Kenani toprakları üstüne astık feryat eden kesik
başların pantolonlarını, ayrılığımla boşalan incir
ve basitliğin şeftalisi büyür, ne iki hata...
ne iki çoğalan rivayet içerdeki ebcedimizde yerimizi
arındırırlar bizim bizler gibi, oradaki çığlığımız
çığlıklarını keser yayılan yankıda, oysa yankı aynı
yankı, inilti iniltiyle karışık rüzgâr uğuldar ve sessizlik
uğuldar nidalarımız sonbaharda, nidaları sonbaharda
söylemediğimizle karşılar şehir...
ancak şiirin bayramı bizim, rüzgâr bizim,
ev methiyelerindeki taklitler, papatya ve ekinlerin
yetişmesi bizim.

Selam olsun Kenani topraklarına,
geyiklerin topraklarına,
ve mekânlarına.

ATI NEDEN
YALNIZ BIRAKTIN'dan

2002

ELLERİMDEKİ BULUT

Düşlerinin atlarını eyerlediler,
nedenini bilmeden,
ancak onlar sahilde atlarını eyerlediler.

...Mekân doğum için hazırlanmıştı: tepede
kavmi iki kokusu sarmıştı Doğu ve Batı'nın. Zeytin
zeytinliklere yakın dili yücelten sayfalarda...
bugünün sorunlarını döşeyen lacivert bir duman.

Tanrı'ya özel. Mart ayı
ayların şımartılmış çocuğu. Mart ayı badem ağaçlarının
üstünden
savrulmuş pamuk. Mart ayı ekmeği kilise avlusundan
süpürülmüş bir sanat.
Mart ayı baykuşların gece toprağı, ve kadınların
feryadı yükseltmeye hazır... meşe ağaçlarında
uyanan.

Çocuk şimdi doğar
ve çığlığı
bu mekânın çatlamış topraklarında.

Evin merdivenlerinde ayrıldık, demişlerdi:
çığlığımdaki korkuya uymayan savruk bitkilerin sesi
çığlığımdaki yağmur kardeşlerimin üstüne boşalırken
kötülüğüm dokunur mu;
onlara bir çemberin içinde meleklerin kurtlarla
oynadıklarını
gördüğümü söylesem mi? Onların adlarını
hatırlamıyorum, hatırlamıyorum söyledikleri sözcüklerin
ahengini... güvercinlerin kanatlarında hafifleyen

Dostlarım geceye ışık saçıyor, arkalarındaki tozda bile
iz bırakmadan. Anneme doğruyu söylesem mi:
benim başka kardeşlerim de var,
yükselen dolunayı balkonuma çağıran kardeşlerim,
iğneleriyle gökkuşağından palto ören kardeşlerim var.

Atlarını eyerlediler,
nedenini bilmeden,
ancak gecenin sonunda atlarını eyerlediler.

...Yazın sofrasına yedi buğday tanesi yeter.
Ellerimin arasına alacağım yedi başak. Her bir başakta
sonsuz bir tarla filizlenir. Ancak
babam kuyudan her su çektiğinde ekinlere
seslenir: kurumadan. Ellerimden tutup
düz ovada nasıl bir fırıldak gibi büyüdüklerini gör...
kuyunun kenarında yürüyorum: iki dolunayım olur
biri tepemde sonsuz güzel,
diğeri suda yüzen... iki dolunayım olur
iki güvenilir düşman gibi, iki taraftan.

Kanunlar... kılıçların demirini pullara
çevirdiler. Kılıçlar kuşanmayacak yaz aylarında
bozulan – dediler. Uzunca
namaz kıldılar. Doğayı öven şarkılar söylediler...
ancak onlar yine de düşlerinin atlarını eyerlediler,
atlarla düşledikleri dansı oynamak için,
gümüşten gecenin koynunda...

Ellerimdeki bulut beni yaralar: Bu topraktan
daha fazla toprağı istemiyorum: korkum ve bu çerçöp
babamın ve atın arasında.
Ellerimdeki bulut beni yaralar. Ancak ben
güneşten daha fazla portakal istemiyorum ve daha fazla
kulaklara dolacak altından sorular istemiyorum.

Atlarını eyerlediler,
nedenini bilmeden,
ancak onlar atlarını eyerlediler
gecenin sonunda, çatlamış toprağın
üstünde doğacak hayaleti
beklediler bu mekânın yarıklarından...

YAPTIKLARINDAN BAŞKA, BİZİ OKUDULAR

Denizden gelen yük gemileriyle anneme geri
döndükten sonra anladım, akrabalarımın yanında
olmadığını. Ancak ben
kavmimin koynunda pişen yemeğin kokusunu bilirim
ve sonsuz kahvenin kokusunu, onca zaman önce
hayvanın doğuşu gibi doğdum, burada binlerce şeyi
yalnızlığa itenle birlikte!

Sonradan korkuyla bu yere inen
çığlığımız bizim oldu. Ancak bizler bu çığlıklarımızı
eski kurnaların
hüznüyle boğdurmayız. Yüksekleri yarmayız
duvarın üstünde, tuzların krallarını davet etmeyiz,
ahretliklerin salkımlarına sarkıtmayız düşlerimizi,
sütunları kırmayız!

Adımdan sonra olacak uzaklar tüyün adımlanışında
açan çiçeklerden sonra. Ağustos sıcağında atalarımızı
ziyaret eden ağlayanlar kumru gibi güvercinimiz.
İlk çanım var benim: beni cezbeden nağmelerin
benzeri
sütü koklarım iki dizinin üstünde, kaçmadan
sofradaki akrebin kuyruğundan!

Sonra, güneşin düştüğü yerde gizlerimiz vardır bizim
konuştuğum ağaçların yanında: ağlamaktan bizi kesti
didinişimiz
üstünde kimsenin ölmediği, hiçbir şeyin eceliyle
ölmediği,
camide veya Babil'de bizi ziyaret eden çocuklar etimizi
kazır,
Şam'da, süzülen gözyaşları bizi sürükler

Güvercinler sonsuz acının yatağında olsa da!
Bizi okudular yaptıklarından başka, sözde
pişman olmadılar. Bizi günlerimize benzer şeylerle
adlandırdılar,
bizleri tamamıyla şımartmayanla adlandırdılar. Yaz
konuşmalarının arasında ezildik. Bizler taşınmadan
yabancı topraklara tüylü mendillerin süslendiği
zamana
geri döner kuşların tüyleri üşüştüğü yere!

Denizden gelen yük gemileriyle
daha güçlü çivilerden oluşur bu mekân. Son görev
ineklerimizindi ağıllarında, günlerimizi
ellerimizin yaptığı hüzünle bağlarız,
atın gemini bağlarız ve kovulan yıldızların
uykusunu.

Bizler daha sonra da yük gemileriyle çıkacağız. Bizi
zeytinin gecesinde
zümrüdün anlamıyla esmerleştirecek, köpeğin
havlaması kilisenin burçlarının üstünde düşen ayadır,
ancak bizler korkmuyoruz. Şimdi çocuklarımız
bizimle gelmeyecek. Şarkılarla yetineceğiz: Nasıl olsa
evimize
kısa bir süre sonra geri döneceğiz... Onlar da boşalacak
gemilerin
fazla yüküyle!

BAYKUŞLARIN GECESİ

Dünü okşamadan işte buradayım...
Vardığım zamanda
son ağaçlarda ansızın bulunurum,
gücü yetenlere geri dönerim ansızın bulunduğum
yerden,
gemiler etrafımı sardığında uzakları görürüm,
bölgedeki istekler bastırıyor etrafımda kurulan
sonsuz çadırlarda...

İşte buradayım
dünü okşamadan,
ipeğin ipleri dut ağaçlarından doğar
gece defterinde harfler olarak. Cesaretimizi
aydınlatacak yataktan başka bir şey yok
garip sözcüklerin çukuruna inen:
Bu babamın mezarı mıydı?
Belki de bana verilen emir burada. Belki de
şimdiki inadım benim benliğimledir,
harflerin ilettiği dünü hatırlamaktır...

İşte buradayım,
tomurcuklanan üzümün durumunda oturuyorum
ağlayanların yaşlarından nehrin ışıldayan siminde,
bu havayla düzler amaçlarını... sözü içtiğinde
dudakların içinde parlar açık pencereler,
zamanı içtiğinde adımların anlamını kışkırtır
yarınımızı heybemizde taşıyarak...

İşte buradayım
herhangi bir zamanı olmayan,
yalnızlık yenilemeden kendini, işte burada, yalnızlığı
anarak
kapıdan nasıl çıktıysam, rüzgârda, dünde kırılan
hangi zamana düştüm
dün parçalanan nakışlı taşlara binip
son kalanlar aynalardan suretleri uzak...

İşte buradayım
yersiz yurtsuz,
belki de bana verilen emri hazmetmediğimden, çığlık
atarım
baykuşların gecesinde: Babamın
mezarı mıydı tarihi koynunda taşıyan?
Belki de adım da değişmiştir, anadilimi
anımsayarak ve bununla övünerek ona dönen
olsaydım: Yaptığım bu şaka yayılıyor,
her şey kanımın tuzunu emiyor, yayılıyor
acelemle her şey ağzımdaki bülbülü öfkelendiriyor!

İşte buradayım
ağlayan ve
işte burada gurbeti asarak tüfeklerin üstünde
zeytini öfkelendirerek,
hadi çabuk madeni kutuların içindeki
akşam yemeğine koşun, boşalın
deliler gibi yük gemilerinden...

GURBETTE GEZİNTİ

Adaçayını ilk topladığım evi biliyorum. İlk
pencereler kanatları açılır ve biz yataklara uzanmış...
mavi-
kırmızı. Bulutun çizgisini biliyorum, yazın hangi
köylerin kuyularında göründüğünü de. Biliyorum
ateş alan tüfeğin ağzında yumurtlayan kumrunun ne
söylediğini. Yasemine kapıyı kimin açtığını biliyorum
ve o akşam konuğu gibi düşlerimizde açanı...

Gurbetin gemisinden indikten sonra herkes yerine
ulaşır mı?

Kimse istediği yere ulaşabilir mi? Orada bırak beni
evin girişine terk edilmiş hayat gibi. Benim veya
bir başkasının, ilk seni duyanı toplama. Burada
terk et beni benliğimin bütünlüğüyle:
Yalnız mıydım "ruh gibi bedende
Yalnız"? Seni seviyorum, dediğin günde,
sen ve su. Bütün şeylerde suyun cimri davrandığı,
benliğini bırakan gözyaşların gitarı gibi!

Gurbet gitarından sonra ulaşır mı?

Güzel bir kokuda olsak! Denizdeki ufkun yanına
al beni, denizin sana söylediğini duyayım
aheste aheste benliği bana döndüğü yerde.
Bende olanı değiştirerek. Dalgalarla ezilerek
söylerim: ikinci bir denize al beni. Böylece
pişman olanların benlikleriyle: denize giderler
gökte benliklerini yakan yıldızların olduğu yerde.

Gurbet şarkılarından sonra ulaşır mı?

Mendillerin sallandığı evi bilirim. O güvercinlerin
kollarımın üstünde ağladığı. Göğün altında
nedensiz çocuğun diz çöktüğü İncillerde. Su
çöker, giz çöker, rüzgâr rüzgârda çöker, yeryüzü
benliğine çöker. Dedim: evin dışında yürüme...
hiçbir şey bu mekânı engellemez, burada az buçuk
görünenle tüyleri günün iki gömleği, iki laneti
havanın ayakları.

Gurbetin kıyılarından sonra ulaşır mı?

Kimse istediği yere ulaşır mı? Beni orada bırak, seni
gören herhangi bir kişinin terk edilen harfleri gibi,
ağlayarak çöken benliğindeki mutluluğun korkusunda:
seni sevdiğim gibi, sen sen olduğun gibi!
Korkan bir ruhta: ne ben onda ne de o bendedir
şimdi. Dağılanda ne ben onda ne o.
Düşümde korktuğum gibi bu zenginliğin sonunda
gördüğü düş değişir...

Kimse ulaşır mı,
belki de gurbetin yolunu çizeceğim
bu gurbetin gezintisiyle!

KAKTÜSÜN SONSUZLUĞU

Ey baba, beni nereye götürüyorsun?
Ey oğul, seni rüzgârın estiği yöne götürüyorum...

...Ve ikisi sahilden ayrıldılar, Bonaparte
askerlerinin dikildiği gözetleme kulesinden dürbünle
bakarlar gölgeleri kadim surlara kelepçelenmiş–
baba oğluna söyler: korkma. Sakın korkma
mermilerin vızıltısından! Kovanlarla
toprağa sıkıca yapış! Kuzeydeki dağda
giyinip kuşanan askerler geri döndüğü
zaman akrabalarına, biz de uzaklardan döneceğiz

— Ey baba,
bizden sonra bu evi kim kullanacak?
— Ey oğlum,
ev kaldığı gibi duracak!

Anahtarı uyandırır organlarını yoklar
gibi, emin olduktan sonra. Ona dedi
tel örgüleri geçerken ikisi:
Ey oğlum, her daim anımsa! İngilizler babanı
iki gece boyunca kaktüsün dikeni üstüne burada
oturttular,
asla bildiğini söylemedi. Sen de büyüyünce
ey oğlum, tüfekleri miras alanlara anlatacaksın
demirin üstünde süzülen kanın öyküsünü...

— Atı neden yalnız bıraktın?
— Ey oğlum, evi beklesin diye,
çünkü evler yalnız terk edilince ölürler...

Sonsuzluk kapısını açarsın, uzaktan,
gece arabalarına. Kurtlar ulur,
korkarak dolunaya bakarak seslenir
baba oğluna: beden gibi güçlü ol!
Son sendiyen ağacının sarkan dallarına benimle tırman
ey oğlum, anımsayacaksın: burada bir yeniçeri askeri
savaş atının üstünden düştüğünü, benimle geri
dönmek için
sessiz sedasız diren.

— Ey baba, ne zamana kadar?
— Yarın. Ey oğlum, inanırsan belki iki gün sonra!

Rüzgârı öven yarın dağınıktır
ve uzun kış gecesi ikisinin ardında.
Yuşa'b. Nun'un askerleri kendi kalelerini yapıyorlardı,
ikisinin yıkılan evlerinin taşlarından. Ve ikisi
soluk soluğa "Kana" patikası yokuşunda: Buradan
bir gün atalarımız geçmişti. Burada
suyu şaraba dönüştürmüşlerdi. Aşka dair
birçok sözü söylemişlerdi, ey oğlum yarın
anımsa. Anımsa haçlı seferinden sonra
askerler ayrılınca kadınların
nisanda topladığı ebegümeci ve tere otlarını
söktüklerini...

KAÇ DEFA BİTECEK İŞİMİZ?

Umut bildiği eski günleri ağaçlardan çıkan dumana
dönüştü,
cep saatine bakarken:
elimde olsaydı geçen dakikaları yavaşlatırdım
arpaların olgunlaşmasını geciktirmek için!...
Düşlerinden yorgun argın ürpererek çıkar:
hasat zamanı geldi
başaklar ağırlaştı, oraklar sağır, şehir
uzakta şimdi peygamberin kapısından.
Lübnan yazı bana anlatır, güneydeki üzümümü anlatır.

Lübnan yazı bana anlatır yılların ardındaki doğayı
ancak Tanrı'yla alışkanlıklarım
güneydeki yıldızlarla başlar...

— Ey baba, benimle mi konuşuyorsun?
— Rodos Adası'nda ateşkes ilan etmişler,
ey oğlum!
— Baba, bizimle ne ilgisi var, bize ne bundan?
— İşimiz bitti...
— Baba, işimiz zaten bitmişti, daha kaç defa bitecek?
— İşimiz bitti. Ne gerekiyorsa onu yapmayı başardılar:
düşman uçaklarıyla kırık tüfeklerle savaştılar.
Oysa bizler de görevimizi yerine getirmiştik,
Zerzelah'tan uzaklaştık
askeri komutanın mığferlerini hareketlendirmemiz
için.
Ve kadınlarımızın alyanslarını satmıştık kuşlara nişan
almak için
ey oğlum!

— Baba burada kalacak mıyız, oysa,
rüzgârdan beşik gibi sallanan söğütlerin altında
gökyüzü ile deniz arasında?

— Ey oğlum! Buradaki bütün her şey
ilerde oralardaki istediklerimiz gibi olacak,
benliklerimizi benzeteceğiz oralara ve gecemizi,
küllere gömülü ateşe benzeyecek yıldızları karıştırdıkça
ey oğlum!

— Ey baba, şarkılarımın ahengi yavaşladı!
— Pencereleri açık bıraktım
kumruların tünemesi için,
yüzümü kuyunun kenarına bıraktım,
sözü bıraktım,
kilerde bağlı iplerin üstüne
konuşsunlar diye, gölgemi bıraktım,
beklediğim yazda dolaşan geceye
uğultumu bıraktım,
pantolonumu serdiğim inleyen ağaçların üstüne
uykumu bıraktım,
benliğimde yenilensin diye
selamı bıraktım
yapayalnız, oradaki topraklarda...

— Ey baba, ben uyanıkken sen düş mü görüyorsun?
— Kalk. Geri dönüyoruz oğlum!

İSMAİL'İN DÖNÜŞÜ

At vitrinde dans eder – böylece
parmakları akan kanını dinler, köy meydanına yayılır
anemon çiçeğinin duruşu gibi, orası
ne gece ne de gündüz. Bizi semavi
toprak emer, tozlu yollarda
sallanarak
zerre
zerre
zerrelerle
her şey yeniden başlayacak.

O dönen eski bir dosttur, meşe ormanından
komşumuz. Müzenin zamanını taşıyan
mecnunla bir köşede şarkı söyleyen. Savaş bitti
ve külleri siyah bulutlarda okuma metnimiz oldu,
sonra Finikeli bir kuş doğacak, bizi
savaştıracak gibi, gece ölenin gömleğinin
kanını kurutur. Bitkiler filizlenir, unutkanlığı
savaştırır gibi, askerin havzasında
zerre
zerre
her şey yeniden başlayacak.

Sahrada kalan gibi, boşluk zamanla kuşatılır
kasidelerin fışkırması için mesafeler yeterli olacak.
İsmail'di aramıza düşen, gece, şarkı söylerdi:
Ey garip, ben garip, sen benden de garip! Sahrada
gidersin sözcüklerle. Sözcükler gücü azaltır
ve istekleri. Dön ey dönecek olan... kaybolanla,
kes beni, uzaktan uzak olanın üstüne,
zerre
zerre
her şey yeniden başlayacak.

Anlam bizimle hareketlenir... kayadan kayaya
rüzgârla uçarak, iki ekin ve iki çığlık arasına
konuyoruz. Ne düşümüz açığa çıkar ne de mekânın
koruması. İsmail'in meydanını talan ediyorlar. Orada
ne yer ne de gök kalır. İnsanların önünde toprak
bizi emer, ayıran barikat ise şiddetten yapılmış.
İsmail... bize ağaç gibi karışır, sabahlayan her şeyi
bedenime yakın kılar,
zerre
zerre
her şey yeniden başlayacak.

İsmail'in dönüşüyle Sümerli zifafa kalkar,
kılıcını kışkırtırım. Ne yok etti
ne de bağışladı orada. Oluşumu arzuladı emerek:
şiddetinden akar su. İki şiddetten parlar
alev. Üç kişinin arasından kadın ışığını saçar /yaşam/
gerçekleşir. İsmail anlamla orman gibi karışır ufukta,
yaratır güvercini iki tarihin arasındaki dişide...
bayram gününde cenazeler karışır!
zerre
zerre
her şey yeniden başlayacak.

Kasidelerin altında: garibin hayali ağlar.
Kevahil El Asra ile Araplar ağlar.
unutulan Hixus altında ağlar. Soylu zaman ağlar.
Felsefe, İmrü'l Kays'ın yarındaki hüznü
kasrın kapısında görülecek. Hepsi bir kasidenin
altında ağlar. Geçmiş ağlar Timurlenk'in çağı gibi.
Altında ağlar.
Peygamberler orada ağladıklarında
söyleyen İsmail'in nağmesinde biçimlenirler:
ey garip, ben garip, ve sen ey benzerim olan garip ev,
yarın... ey kaybolan dön, üstünde gülden güle
boynumu kes benim
zerre
zerre
her şey yeniden başlayacak.

TIRTILIN DİŞLERİ

Hüküm gökyüzündeki bulutta olsaydı. Çiçeklerden
sonra anlatılırdı bu düşüm. Altımda tırtıllar
yürürdü ve gökyüzünün altında, dikilen çadırların
ardında hiçbir şeyi düşlemeden. Keçilerin işkembesini
bilmeden yakında bastıracak bir kışta.
Hüküm gökyüzündeki bulutta olsaydı. Tırtıllar gökleri
ezerlerdi dişleriyle köydeki tavanlarda,
güven içinde ekinimizin içinde uyuyor olacaklardı,
düş kurmazlardı çiçeklerde anlatılanlarla, göğe
döndükleri zaman, aheste aheste,
akşamda akrabalarıyla.

Düşümüz aynı: rüzgâr dostça
estiğinde, Arap kahvesinin kokusu yayılır
gurbete ve yazda gerili iplerin üstünde...

Benim düşüm. Bütün yeryüzünün saatleri vurduğunda
Tırtılların dişleri kanatlanır ve genişler. Benim
düşüm...
sorum ve benliğimdeki kadınla dolan kalabalıkta
sevdiğim önümde yürüyen yıldızdır...
Yeruşalem ve hacıların yolundan uzaklaştırılışımda
taşın üstündeki tüy gibi yolunur söz,
peygamberin Medine'yi istemesi gibi, babasının
adını ezberleyip pişman olması için: "Savaşın dışına
kim düştü?" Gökyüzünde değişir gibi, bütün halk,
kırmızı şal örtünmek ister mi? Düşüm içinde...
böylece onunla tomurcuklanmadan!
Ve son bir şehit olmadan!

Yatakta beliren düşümden korkuyorum
ve atın eyeri üstündeki dut demetinden,
ağlayanlardan, babadan ve oğuldan korkuyorum,
sahilin üstünde beyaz bir şeritle anılan tanrıdan,
giden iki yarışçıdan,
ellerimden olan düşümden korkuyorum,
duran yıldızdan,
kollarımda görünen zenginlikten.

Bizler, biz kadim gecelerin ehli, âdetlerimiz
sarp kayalarda ayın kafiyesi
günlerimizi yalanlayıp düşümüzü onaylarız,
onca gelen tırtılla bütün anlamlar günlerimizde değil
işte onlar giden benliklerine geri dönüyor
peşlerinde günlerimizi unutup, azıcık ineceğiz
ömrümüz tarla. Bayrağımızı beyaz
çarşaflardan yaparız. Bilimden başlamadı,
böylece çıplak olan
yol olan im'de... iki armağan olsak
gurbetin kapısı ardında illa ki düşümüzü bekleriz.

Düşümüz aynı: yenileriz
bizi düşleyen düşümüzü
iki yüz yıldızı taşır gibi!

TREN GEÇTİ

Tren hızla geçti,
oysa bekliyordum
bu istasyondan tren geçti,
günlerini boşa geçirerek
yolcuların... ve ben
istasyondan uzaklaşmadım.

Uzaklar keman gibi ağlar
beni taşıyan
hüzünlü bulutlar da
kırılır.

Gözleri kapalı şeyleri arzulardım
isteyip istemediğine bakmadan,
ne unutulan bana kin tuttu
ne de anılan yakınlık duydu
kadının
yarılan memelerinden
emzir ay: ay benim.

Tren hızla geçti
zamanım olmadan
benimle bu istasyonun önünde
bu saatlerde bulunmayan.

Şimdi saatin anlamı nedir?
Anılan o gün ne
dün ve yarın arasında kesilen
göç eden Çingene kavminde?

Onlar doğmadan doğdu,
oysa inatla milat tamamlanır
bu trende,
ağaçlar etrafımda devrilir.

Onlar yarattı yaratılmayan
bu trende özürlü olacak
benliğimin üstünde dolan,
nehrin iki kıyısı arasında ölen
gencin ölümü gibi
"keşke gencin taşı..."

Tren hızla geçti
benden geçti, ve ben
demiryolu gibi, dağılmadan
esenleşirim insanların geleceğiyle:
hoş geldiniz, bu kaldırımlara
kahvehanelere,
bürolara,
güllere,
telefon kulübelerine,
meydanlara
ve sandviççilere,
ve müzik çalanlara,
ve bu durağa
gelen ve bekleyen son şaire.

Tren hızla geçti
benden geçti, ve ben
beklediğim istasyondan uzaklaşmadım.

KUYU

Kadim olan acılaşır bulanıklaşan bulutlu bir günde
belki de gökyüzüne dolar. Belki de anlamdaki boşluğa ve
çobanın mesellerine. Bir avuç içerim o sudan.
Çevremdekilere ölümü söylerim: selam olsun, ey
kalanlar.
Bu kuyunun etrafındaki su yatakları! Taştan alırım
çamuru: selam olsun ey küçük taş! Bizi hasta eden
güvercin kanadı olsa da uzaklaşmadan acıtan bizi.
Selam olsun
öldürülecek suretlerin etrafında örtülen ay
onunla başlayacak! Ve gizini söylerim: söylenmeyenle
uyarılan
bu toz senin. Hastalığımızdı buradaki ve onun gibi
görünen
gece bekçisinin zırhındaki nimette. Hastalığımız gibiydi
âşık bağrım...
Benliğimle birlikte yürüyordum: güçlü ol
ey beni okuyan, geçmişi yükselt beni okuduğun gibi
keçinin
ellerinde, kuyunun yakınına otur. Belki de seninle
dağılır ovanın karacaları... ve yayılan ses.
Sesin kırık yeşil taşın suretidir...
Unutulandan sonra kısa ziyaretimi tamamlamadan...
Bütün kalbimin eylemlerini yanıma almadan:
Çanım hurma ağacının esintisinde,
Selamım göğe yakın,
Yıldızlarım damın üstünde,
Açığa çıkışım kadim bir tuzun izinden...

Andığımla söyledim: selam olsun ey yeniden
bağışlayan söz,
gölgeliğin altında beyaz günlerle alır bizi...
Kadim bir lir gibi kuyu kapısında inler
adlandırdığım. Seleflerin vahşetini duyarım
mim ve vav arasında, feryat eder vav gibi ze'den
başka ekinde. Yorgun vadide uyurum. Şimdi bilirim
döneceğim hayatı, saatlerden sonra, o kuyuda
Yusuf'un içinde çırpındığı veya kardeşlerinin
yankıyan seslerinden. Sarkıtılan olsa! Burada bıraktı
annen kuyunun ağzında, feryatlar ederek...
Benliğini üretti istemeden. Yalnızlığımı üretti
istemeden: Üç kaburga arasındaki hikâyelerde
büyüttüm geceyi:
Mısır, Suriye ve Babil. İşte burada
ilahi ekinlerle büyüttüm yalnızlığımı [çakıllar bizi
zeytin dallarında yıkasa. Akan olsa nidalarla]...
Düşene kadar gördüm yolcu kilitlerine,
öfkenin yanına. Yarıp yapmadan hepsini bir,
yenilemeden. Beni yeryüzünün dışındaki yere
batırdı, adım adımlarımda inler atın ayakları gibi:
yaklaşır... seninle boşalan bu dönüşte, ey Gılgameş
başlangıcım adında!...
kardeşimsin! Kuyunun açıklarına benimle gel
eskiler... belki de gökyüzüyle dişi gibi dolar,
belki de anlamdaki boşlukta yıllar sonra
anlatılır beklenen doğuşumda ilk kuyumda!
Bu sudan bir avuç su içeceğiz,
etrafındaki ölümü söyleyeceğiz: selam olsun
ey su yatağında yaşayan,
ey ölüm, selam olsun!

RAHMAN SURESİNDEKİ NUN GİBİ

Zeytinlik bahçesinde, Şark
kaynak gibi akar ve soyum gölgesinde bükülen
bir Çingene olur. Gölgesinde bitmeden
otları baharımın,
leyleğin bulutu olmadan
giren tanığa sordum.

Dokuma giysiler gibidir toprak
düşünde sumağın iğnesi
kırık... uykusundan eser soyum
ki otları toplar sakıncasından
siyah asfaltın altında yatan...

Kuran'ı top fesleğenle öğret bana,
bize Adem'den Havva'dan gelen ve
çalınan kuyuyu,
unutkanlığın cennetinde.
Ey soyum! Ben sahrada son
yaşayan ve yükselen!

Adının etrafında deniz ve sahra
bekçilerden soyutulmuş
ne soyunu bilirim ne de çocuğumu
"Nun"un etrafında iki duran
"Rahman" suretinde,
Tanrı... şahittir!

Ama o benliğinden doğan
ateşe yakın, körpe
benliğinde,
gizden boyunları bağışladığında
tapınağında ışıklar yanması için
daha sonra yangına gerek duymaz.

Zeytinlik bahçesinde, Şark
kaynak gibi akar ve soyum gölgesinde bükülen
bir Çingene olur. Gölgesine parlamadan
güneş. Gölgesine inmeden
gölge,
soyum her daim daha uzakta...

HURİLERİN ÖĞRETTİĞİ

I

Bugün göçü düşündüm, ellerindeki güzel
çizgilerde ve uyudum. Bu telaşıma sarkan dallar
yeterli olmuştu... şarap dolu bir bardağı
arzulamamı. Bu gördüğüm apaçık rüya
yeterli olur, uzayan gecenin bekçiliğine...
benden gelen mektup yeterli olur kimliğimi
bilmene ve değiştirmene, yağmurun vurduğu yeri,
günlerim etrafına saçak olur sana... ve hayaline.

II

Yirmisinden sonra annem parmaklarımı sayar.
Altın saçımı bir salkımla tarar. Giysilerimin
içinde arar yabancı kadınları,
gevşemiş çoraplarımın lastiklerinde. Ellerinde istediği
gibi büyümeden: ben ve o, hazır rahminden
ayrılmışken... bulutun levhası bize kalır, çengelli iğne
mekânı miras alır. Uzaklaştırılmış sevinç bize iki dil
olur:
basamaklar... kumruları anlar ve açık bir zihinle
anar... yorumlamam için gölgesinin karanlığını!

III

Hayat sunduğun nimetten uzaklaşmadı. Söylemeden
annenin hasta çocuğunu söyle. Bedevi çadırında
uyuyan hasta ayı. Lübnan'ın Çingene yolumuzu
anıyor musun, unuttuğun yerde
ve ekmeğin heybesini unuttuğun [Ekmek filizlenmişti],
çığlık atmadan bekçileri uyardığım. Bir nidanın
kokusuyla beni kollarına çizdin. Ey orada yiten
geyik, ceylan ve tazı...

IV

Zamanı değil etrafında dolaşan zarif sözümün.
Hepsini tomurcuklanan çiçeklerle yoğurdun. Sumakla
pişirdin horozun bildiğini. Tavuskuşuyla delikli
kalbini bozguna uğratanı bilmiyorum,
cennetten onca ikinci kovuluşum. Feryadımız
değiştiğinde,
her şeyi değiştirmeyi öğretti bize.
Hatta yaşam arasında
külün üstüne düşen giysilerin düğmeleri gibi,
yankısını duymadan. Söyle: Günaydın!
Bana yardımcı olacak hayatı söyle.

V

O Çingene'nin kız kardeşi. Aynı anneden kız kardeş.
Ağlar
Onu öldürmeden fermanı verilen ölümle. Ne
çadırının etrafında
mezarları bilir ve gökyüzünün nasıl açıldığını, ne de
parmaklarımın ardındaki sahrayı görür,
serabın yüzündeki
bahçeyi görür, içine eski zamanın çöktüğü
ve onunla gelen gerekli savsöz: babası devrimci gibi
düğün atında uçtu. Anneannesinin âdetleri gibi,
her daim ağlar, eşi eş olarak arzuladı, halhalını açarak...

VI

Ayrılık hadisinde esenle karşılaşmadan.
Benzerini bana söyler: gurbette kadının ayetleriyle
evleneceksin, utangaç kızlardan daha güzel. Ancak, ne
kadının
yaptığı ayetleri onaylayacaksın. Ne de andıklarını
sürekli onayacaksın. Ne annenin ışığıyla yanacaksın,
o güzelliği meslek edinecek kadar. Ne de nidaların
mesafesini
arzulayacaksın. Gökyüzü gibi bileceksin mekânı.
Soyunun siyah abasını istemeyeceksin, veya fazlaca
soyunun rüşvetini,
bedeli gibi boşalan dünyada.
Sen olduğun yerde yaşa. Ve kalbinin tek abasını taşı...
dön
şehri şehirle susturacaksan ve etrafını
değiştireceksen...

VII

Annem, son Kenani yıldızını yakar
aynamın etrafına,
ve son kasideme batırır, şalını!

ANAT'IN ETRAFI

Şiir bahçelerde aya asılıyken Anat'ı
bize bıraktı, umutsuz âşıkların aynası gibi, benliği
çölde geçen barışmayan iki kadında:
kaynak suyuna dönen kadın burası senin,
çalılarla ateşi güçlendiren kadın,
hurmanın anasıyla
iki taburenin üstünde uzunca dans et,
orada ne ölüm var... ne de hayat.
Kasidem alevlerde eridi ve hayvan feryat içinde
yüce tepelerde
ve çıplak eteklerinde: Anat!
Ben bütün anlamları istiyorum, aşkın ve savaşın, ey
Anat
bendeki cehennemin içinde... seni seviyorum ey Anat!
Anat benliğini öldürür
benliğinde
benliğiyle
ve dönüp mesafeleri oluşturuyor evrenden geçmesi için
Dicle ve Fırat'ın toprağı, uzak sureti önünde,
ve Suriye'nin üstünde. Yollar uzar
Edvard'ın çevgeni ve Azra'nın alyansında: yok
ertelenir burçlu ulusta. Oradan doğama
dönüşüm doğana ey Anat!
Senden sonra kuyudaki suyun ürpertisi, saldırının
ürpertisi
ölümünden sonra günün ürpertisi. Gözyaşları
kutsal kurnalardan buharlaşır, rüzgâr kırılır
kirpiklerden ahşapları keser gibi. Saç gibi kırıldık
yokluğunda. Mücadele ürperdi bizde. Ateşi düştü

kirecin. Ölümünden sonra hiçbir şey yaşamayacak
ve hayat söz gibi ölecek cehenneme giden iki yolcu
arasında,
Anat içinde
bu yoksul ulusun daha çok beklemeden! Belki de
ilahlar üstümüze yeniden inecek, yiten bir
seraba benzedik. İlahlar kekliklerin otlağını
yarattı, yaklaşan tozlar kehaneti onayladı,
bana dönenle, gerçek yeryüzü ve dünya döner,
yeryüzü Kenani'nin başlangıcı,
yeryüzü kaldırdığında dağılmadı,
yeryüzü ayakkabında dağılmadı, ancak mucizeyle
dönersin dinlenceye,
kapının yanında tapan Çingene... Ne
ölüm var orada ne de yaşam
kıyametin kapısında ayaklanan. Ne yarın gelir
ne de geçmişte vedalaşmaya.
Ne anılan uçar Babil'den hurmamızın üstüne, ne de
durduğumuz yıldızda esmerleşir düşümüz,
o giysilerini ilikledi, ey Anat
ve Anat benliğini yaratır
benliğinden
benliğine
batan gemilerin ardından uçar,
son adla,
iki kadın hiçbir zaman barışmaz...
hurmanın anası
iki taburenin üstünde uzunca dans eder. Ne
ölüm var orada ne de yaşam
ne ben seninle yaşarım burada, ne de ölürüm
Anat yok!
Yok Anat!

YERE DÜŞEN ANKA

Mesellerden mesel
dileyeceğim,
dileğimde ateş
olacak,
ateş düğümlenecek
yeşilin gırtlağına
çayırın gırtlağında bilmeden
tozunda külüm olacak.

Gecende yeterli olacak bulutu
korkunun,
avcının çadırı onda. Yürüdüğümde
adam gibi suyun üstünde yürürken – bana dedi:
anılan sahrada değil sende taşınacak
düşman yok, şimdiki gibi onca, güllerle
evinin enkazında yıldız doğacak!

Yüksek dağın etrafındaki su
alyansa benzer. Savaş meydanları
ilk cennetin ardındaydı,
dedim: ulusların sureti
iki yeşil gözde tamamlandı
dedi: efendin ve külunum,
kurnanda yitti kırmızı kanım.

Yoksulluk bizi yaktı sandılar
onlar
kim, az önce isteyerek öldürdüler
onlar
kim, az önce kılıçlarıyla geri geldiler
onlar
kim, bize: siz kimsiniz, dediler
— Oysa bizler buradaydık suyun gölgesinde, ekinin
adıyla savaşçıların ekmeğinde filizlendik.

Şimdi geri dönmek istemiyorum, benden
asılanlar gibi, bendeki
iki yol arasında bütün bu suskunluk: ilahi
bir yoldan,
iki kişi adlarını öğrenir
güzel bir yolda
ben suyun üstünde yürüyen o gölge
ben tanık ve şehit
tapılan ve tapan
bu topraktaki surum, surunda.

Aynanın üstünde iki savaş arasında olan sevgilim –
dedi – şimdi geri dönmeyi istemiyorum
babamın evine... yanına al beni, annenle
bir arada, ve fesleğen kokusu sür, beni boşluğa
yay, tara beni, içeri al,
adına geçir, aşkından öldür beni,
evlen benimle, evlendir ekinlerin taklidiyle,
alıştır beni dileklere, ve yak beni doğmak için
Anka gibi ateşim ve ateşinde!

Anka'ya benziyordu şeyler
her daim ağlayan,
suya düşmeden önce,
avcını çadırı yakınlarında...

Bekleyişim ve bekleyişin ne işe yaradı?

ŞİİRİN KURALI

Dönen yıldız kümesi olsaydı,
son ovada
bana okumayı öğretirdi:
dilim var gökyüzünde
yeryüzünde dilim var:
Ben kimim? Ben kimim?

Burada bir yanıt istemiyorum
belki bir yıldızın suretine düştüm
belki kestane dalıyla yükseldim
geceye, akan su bana sığınır
dedim: burada kalacaksın!

Genişliğinde ve üstünde bir kasidenin
ne dilersem öğretirsin bana,
pencereyi açıyorum,
menzilin yönüne dönüyorum
kıyıların arasına. Genişliğinde
benliğiyle evlendirir beni... zaman.

Babam altında, zeytini yüklenmiş
bin yaşında,
ne doğuda
ne de batıda.
Belki her iki kanatta dinlenir
azıcık bir zaman
bana zambaklar toplayarak.

Kasideler benden uzaklaşır,
denizin suyuna girer şaraba âşık
ne iki defa geri dönüyor kadın,
ne arzusunu bir şeye taşıyor
ne de dalları karıştırıyor!

Aşkından ölmeden önce
anne beklediği çocuğunu görebilir ancak
yaradan çiçeklerin üstünde koyduğu karanfilde,
sonra ağlar tapar hadislere
hadislere ulaşamadan
sonra ağlar beni yankının yolundan alıkoyarak
yaşarken, buradaki hayatı.

Kasideler neyin arasında, genişliğinde
gençliğinin nidasıyla gecemi aydınlatır,
genişliğinde iki bedenin elmasıyla aydınlatır,
genişliğinde döner, vatanına!

Kasideler ellerimin arasında, genişliğinde
kıyılarda şaşkın dolaşır,
yaptığı işlerle tedavi eder, ancak ben
burada bulundurdum benliğimi kovan kasideyi
ona sordum:
Ben kimim?
Ben kimim?

YOLCU YOLCUYA DEDİ:
DÖNECEĞİZ GİBİ...

Sahrayı bilmiyorum,
ancak ben sözün güneyindeyken...
söz söze dedi, geçmiş
geçmişte, kocasına kırık ve boşanmış kadın gibi,
yerle bir olan mekânını koruyarak
duy onu
ve izle,
kumruları gökyüzünün
yolunda uçurt,
gökyüzü şarkılarımdır benim,
ben sahil ve surun oğlu,
yerli veya göçmen olarak duruyorum
denizin yakınları arasında,
ancak serap beni doğuya bağlıyor
kadim bir başlangıca,
bulutların gülleri suyun güzelliğine,
yankıda ebcedin nabzını yokluyorum,
iki yola dönüyorum penceredeki...
sana oluşumumla oluşumu unutuyorum,
çağlarımızda yapayalnız toplandım,
penceremin altında denizin gurbete övgüsü,
kıyılarında savaşan iki mektup:
gittiğimiz gibi geri döneceğiz
döneceğiz... toplanarak!

Sahrayı bilmiyorum,
her kuşkusunu önemle ilikleyen,
sahrada kaybolan bana dedi:
Yaz!
Dedim: serabın üstündedir son kitap
Dedi: serabı hazırlayanı yaz
Dedim: bu yitiş beni azaltıyor
Dedim: uzağın sözcüklerini öğrenmeliyim
Dedi: biliyorsun yaz
ve nerede olduğunu biliyorsun, nerde olduğunu,
nasıl geldiğini, yarın kim olacağını,
adın ellerimde kayboldu yaz,
benim kim olduğumu biliyorsun, mesafelerdeki
bulutlarla git...
Yazdım da: kimin miras aldığının hikâyesini yazan
sözün toprağıyla, tamamen anlamı mülk edinen!

Sahrayı bilmiyorum,
ancak ben onunla vedalaşıyorum: selam söyle
şarkımın Şark kabilesine: selam söyle
bütün akrabalara, kılıçla sayılana: selam söyle
bulutun altındaki annemin oğluna: selam söyle
yıldızımızı ezberleyen Muallakat'a:[1] selam söyle
anıları anılarla acılaştıran halka: selam söyle
iki kasidenin arasında olan bana:
yazılan kasidenin
güzelliğiyle borçlu ölen şaire!
Ben'ben miyim?
Ben miyim oradaki seninle... veya burada?
Bütün "sen" benim,
ben sensin konuşacağım, uzaklaştırılan değil
seni oluşturduğumda. Uzaklaştırılan değil
benim sen oluşumunda. Uzaklaştırılan değil
deniz ve sahranın oluşumunda.

[1] Muallakat: Muallakatü's-Seba, yedi askı. (Ç.N.)

Yolcunun yolcuya şarkısı:
Döneceğim, gittiğim gibi,
Döneceğim... toplanarak!

GEZGİNLİĞİM, ONUN GİBİ OLACAK ONUN GİBİ

Şaşkınlığın taklidi: bu gecenin karanlığında bembeyaz
bir ova
beni pencerenin ardındaki bir avuç ışığa
çağırır. Senden daha fazla düşlediğim, ey
gezginliğim. Kanadı kanatta düşlediğin...
o bütün hüzünleri.

Benim olmayan senindir: dişiliğin maviliği
rüzgârı rüzgârla getiren suyu,
soyunduğunda! Ruhun içindeki susuzluk gibi
bir ruhla, örecek günleri dökülen
kirpiklerin, içimdeki isteklerin arasında
dağılan, söz gibi, dar.

Tavanı bin yıllık, konuk gibi rahat, bin yıllık
suyun içinde kırbaçla oturur, soyu gibi,
pencerede... suyun ve ekmeğin nerde olduğunu bilerek
farelerin nerde ortak olduklarını...
kadının omuzlarından düşen şal gibi kanatlarını sallar,
mavilere uçarak...

Doldurur benim gibi bu biriktirdikleriyle doldurur,
kalbi avuçlayıp kuru kabuklara gömer,
durduğu yerde dileklerinde fitne fesat mı taşır
tek başına bir günü feda ederek?
Herhangi bir parlaklıktan boşluğu ister,
verir, gezginliğimi öyle, önemle
ufkun boşluğunda vurur yeryüzü.

Benden kanatlarını alırlar mı o ikisi?
Uzaklaşır, yüzer dağılan bir gün gibi
aşkta başlamadan, özgür tüylerden
ekin olan. Senden aynanı alırlar mı
o ikisi? Gökten başlamadı
ruhum, boşaldığını gören.

Sen özgür. Ben özgür. Her ikimiz
uzaklara âşık. İner yükselmem için. Yükselir
inmem için. Ey gezginliğim! Işığın çanı beni
estirir, seni estiririm zamanla korkunun menziline.
Her ikimiz sonu tamamlarız,
gökle göğün arasında,
ayrıldığımız yerde!

BEDENDEN GEÇEN GECE

Yasemin temmuz gecesinde, şarkıları
caddede karşılaşan iki garibe
hedefin bedelini ödemeden...
iki badem gözden sonra ben kimim? Garip söyler
benden uzaklaştırıldıktan sonra ben kimim? Garip
söyler. Oysa, duygumuz haziranın duygusunda olsa
kadim denizin tuzunu karıştırırız anılanın
bedeninde...
diri teni onu bedenine çekiyordu,
diri teni onu bedenine çekiyordu.
Böylece terk eder aşkımızı gurbet sevgisi
heba edilerek, içerde terk edilen giysiler gibi
dolu çiçekler arasında...
— Gerçekten sevgilimdin, bana okunan
binlerce marşla, adımı Babil
bahçesindeki narın gövdesine kazırım...
— Gerçekten sevgilimdin, ellerimde
davet eden düşüm. Ona, Meryem'in oğlunu söyle,
nefsini tatmin etmeden oğlunu nasıl yaptı,
ey efendim, yeterli olmayan dinin adaleti mi
yarına ikimizi adil kılan?
— Yarın bu yaseminle nasıl iyileşeceğim?
— Yarın bu yaseminle nasıl iyileşeceğim?
Odanın tavanına vuran gölgeyle
bizi karanlığa gömer: karanlıkta kalmayan
kalkık memelerindir – ona dedi...
dedi: gece kalkık memelerin gerekli bir aydınlıktır
kalkık memelerin beni gece kabul eder, ben
doldururum

bardakta geçer bu mekânda gece...
niteliğine güler. Sonra daha da güler
ellerindeki geceye sevgiyle indiğim zaman...
— Ey sevgilim, benim olsaydı
şimdi kimsesiz olan... senin gibi sen olsan
— Benim olsaydı şimdi gençliğim
senin gibi sen olsan!...
ve ağlar, alışık olduğu gibi, dönüşünde
gökteki şarabın rengi: beni al
yasın şehrine mavi güvercin
nehrin kıyısında ey garip!
Ve ağla, uzaklığını keserek benliğine
uzanan göçle: ben kimim?
Ben kimim bedenimden uzaklaştırıldıktan sonra?
Ah benden, senden ve şehrimden.
— İki badem gözden sonra ben kimim?
Beni yarında gör!...
Ayrılan âşıkları terk eden
Heba olan, temmuz gecesinde yasemin kokusu gibi...
Temmuz boyunca yasemin beni caddelerde
taşır, hedefe götürmeden,
şimdi şarkılarımı izliyorum:
yasemin
temmuz
gecesin-
de...

GÖRMÜŞ GEÇİRMİŞ ÇİNGENELERİN GÖKYÜZÜ

Bizi dut ağaçlarına terk eder nemli hasta hava,
ama ben
soluklanabileceğim denize doğru yürüyeceğim
bakamayacağın çocuğu neden yaptın?.. Neden
mekânları doldurdun, ey Çingene,
zambakların sıcaklığında?

Kan ve altını istemediğin bizdeki
dağılan akrabalarda. Ayakkabılarının topuklarıyla vur
kuşlar sana düşsün evrenin ikonlarından. Orada
melekler... gök görmüş geçirmiş, yaptığımız
iki dağınıklıkta! Cevizi kırar gibi vur kalpleri
atların kanı fışkırsın!

Saçlarına ne bir şehir var. Ne rüzgâra bir ev. Ne de
bir tavanım var göğsündeki memeden. Leylak
gülüşün leylek yavrusunun ötüşü
gibi, nefsinden çıkmaydı
ey Çingene,
neden onca yıl bu bileziklerden tıngırtıyı yaptın?

Mekânı örtünürsün ateşten çarşafı örtündüğün gibi
telaşla. Ne ellerinin altında düzeldi yerin
görevi ne de göçün ilacıyla söndü: halhallar
suyla. Havanın gitarı, uzaklaşan dileklerden
Hintler daha çok. Ey Çingene, bırakma
Ordunun hüzünlü devrimcileri bıraktığı gibi!

Bölgemdeki baykuş, üstümüze indi, yanında,
küçük kapılarımızı sonsuza açtık. Çadırındaki
gitarlar seni yüceltir. Lanetleyip dans ederiz hatta
önünde
görünmeyen gurbetin kanıyla. Çadırların
gitarı saldıran bulutların önünde tekrarlar
mekânların kıyılarını yaparak.

Bütün hareketler delilikle emenin şiddetinden. Son
zamana taşındık. İbriğimizi kırdık, tek
tek, mekânını sahipleniriz. Hüzünlü değil
mutlu olsak, rivayetlerdeki gibi. Kaderimiz
yürüyordu on parmakla,
tıngır mıngır... tıngır mıngır!

Bulutlar, bizi yaban güvercinleri taşır uykumuzdan
yarın dönecek miyiz? Hayır. Dediler: hayır,
Çingene olarak dönersiniz. İki defa ağlamasın
Çingeneler şehirde. Nerede zifafa girecek, oysa, bu
mekânın bulutu sevişmelerindendir? Bu mekânın
boşluğunu kim renklendirecek?

AŞKIN YEDİ GÜNÜ

Salı: maske
Söylenenle acın yeterli olur yenilemek için
suretimiz içinde olan maskeyi, ruhun lezzeti için
bedeninin ruhundan doğar...
yangın bu ruhun bedeninde ne başladı
nefsiyle ona, ne ruhun çiçeklendiği bedende
başladı sonsuzluğa gizlenerek
yandığımızda, ne de bilenen şeylerle!

Çarşamba: nergis
Yaşı on beşinde. İstediği
gibi doğmuş... suretinin etrafında yürür
suda değişen son gibi: beni eksiltiyor
gece... nefsine çökerek. Beni eksiltiyor
aşkıyla atların burçların üstünden... uzaklaşır
gölgesinden, şimşek aralarından geçer
garip kasidesinden geçtiği gibi...

Perşembe: oluşum
Benliğimdeki benliğimi buldum ve
sen aynasından çıktın...
yaşattığı süslerle toprak seni ziyaret eder,
gereksiz düşlerle yükselenle.
Ama ben, dün beni bıraktığın gibi
genişliğimde, yakın su, yer ve göğe
bölünmüş. Ah... onlar nerede?

Cuma: son kış
Eğer uzağa gidersen, düşümü senden oluşmuş
anıların haznesine as, veya benden oluşan
anıların. Son kışını getirir, sandalyemin
üstünde iki kumru gördüm, sonra gördüğüm
Hint kasabın yaptığı ne: dilimle
güzel seccadenin üstündeki sütü sordu,
eğer gidersen, kış mevsimini de al, eğer!

Cumartesi: çift güvercin
Bedenimi dinliyorum: ilahi arıyı ve
sayısız atın dirliğini,
ben bulut, sen toprak, sonsuz mücadelenin
iniltisine dayandırılmış
bedenimi dinliyorum: meyvelerin ölümü
canlı yaşam yenileyemez
bedenini... dinlediği bedeni.

Pazar: memelerin makamı
Seni seviyor, bulut gibi yakına gel... yakına
benden korkan gurbetteki pencereden:
Onu seviyorum. Yıldızlar gibi bulun... bulun
yolcuyla yolda kalması için:
seni seviyorum. Karanlık gibi beni ser... ser
kırmızı aşk güllerine, kurul
çadır gibi, kurul, kovulan meleklerde...

Pazartesi: vahşet
Adınla acı duyuyorum, nefsimde tatlılaşan
Endülüs'le acılaşan Dimaşk gibi.

Burayı sana aydınlatıyorum kanımın tuzlu limonuyla.
İşte burada, attan düştü rüzgâr.

Adınla acı duyuyorum, beni ne ordu kuşatır
ne şehir. Benim son hırsım gibi
veya bedenimde yürüyen caddeler...

BERTOLT BRECHT
ASKERİ MAHKEMENİN TANIKLIĞINDA

Sayın yargıç!
Ben asker değilim,
Şimdi benden istediğiniz nedir?
Benim ne ünüm var mahkemenin söylediği gibi,
Geçmişte yaşandı bitti her şey...
Benden en ufak bir söz duyamazsınız.
Yaşanan savaş kahvede dinleniyor...
Sapasağlam uçurdu seni düşman
Ve gök dilimde kırıldı, sayın
Yargıç – bu ünüm kişiseldir
Ancak çobanların gökyüzümü arkalarından çekiyor...
Soluksuz ve upuzun kalbimin üstünde, kuyuya
Muzun kabuklarını atıyorlar. Önümden çabuk
geçerken ikisi
İyi akşamlar, diyorlar: biz dururken,
Evimin avlusunda... ikisi yavaşlıyor,
Uykumun bulutunda uyuyarak... iki güven içinde
Benliklerinde sözlerimi söyleyerek,
Benimle değişerek,
Penceremde, yazdan terleyen yaseminler
Benliklerinde uykuma geri dönerler,
Benimle değişerek,
Şefkatli mezmurlarla gözlerimle ağladılar,
Şarkı söylediler, incir ve zeytinin şarkıları gibi
Bütünüm bu cezam gömülenin anlamında.

Hayatımı yaşadılar istedikleri gibi,
Benimle değişerek,
Haziranda adımla yürüdüler...
Ve ben, sayın yargıç burada
Geçmişin yerinde, hapis
Savaş süresince. İki sapasağlam düşmanda tutuklu
Bilgiçlik dilimde yayıldı, sayın
Yargıç – bu ünüm kişiseldir – benimle
Daraldı zindanlar benimle genişledi yeryüzü,
Ancak çobanların söylediğim sözleri yoklayıp durdu iki öfkeli
Izabel'i ağza alınmayacak sözlerle çağırdılar: kavmi, mirası
Bahçesinin bedeli!
Söylediler: tanrımız var
Yeryüzünün tanrısı
Geç kalmadan!
Ne istediler, ey sayın yargıç,
İki ağlayanın arasındaki ağlayandan?
İçindeki deriyi isteyen şehirde
Osmanlı'nın övgüsüyle büyüyen!
Şimdi bağırıyorum benimdir
Sesimle düşer sözün maskesi:
Bu zindan, ey efendim, mahkeme değil
Ben tanık ve yargıç. Sen ithamlarda bulunan heyet
Koltuğu terk et, git: sen özgür, sen özgürsün,
Ey hapishanenin yargıcı
Uçakların sapasağlam geri döndü
İlk dilimde kırıldı gökyüzü
Bu ünüm kişiseldir – ölüm bize
Dönmek için – sapasağlam!

İMRÜL KAYS'LA BİRLİKTE DİLİMİ BAŞKALAŞTIRAN HALEF

Tanığı kapattılar.
Bizden başkasına döndüğümüz meydanda bırakın bize
iki eksikle. Sinemanın şaşkınlığıyla yükseliriz
iki adla, övünüldüğü gibi olduğumuz
sinemanın şaşkınlığı, sayılı sözlerle cesaretlendik
bize selef olan, forsta iki gemi ve
ahretin tanığı. İki arzuyla teslim ederiz
iki yanı bağlı köprünün üstünde yürüyenin adıyla.
Sürecimiz yarında iki eksik...

Tanığı kapattılar,
zafere ulaştılar,
bütün adlarımızı geçtiler,
örttüler,
hatalarıyla büyüyen özürlü oldukları
hafızalarında anımsanan sözlerle
zamanın cesaretini değiştirdiler,
zafere ulaştılar...

Sondan önce virgülle ulaştık, onlar da
arkadan sardılar bizi: duman vardı
bahçelerin üstüne inen beyaz zamandan
bizden sonra. Tavuskuşları kuyruklarını yayar,
renkleri iki tövbe edenle kısa risalenin etrafında
yıpranacak tekilin yanında. Örneğin:
özgürlüğün özü ekmeğini yenilemeden. Ekmeğin
özü özgürlüğün tuzu olmadan. Veya övünerek
çarşıdan uzaklara uçan kumrular...
Şembani dumanından kısa bir risaleydim
zamanın şerefelerinden yükselen
bembeyaz...

Tanığı kapattılar,
zafere ulaştılar
göklerimizden istemediklerinin suretini aldılar
yıldız... yıldız
günlerimizde istemediklerinin suretini aldılar
bulut... bulut
zamanın zilini değiştirdiler
ve zafere ulaştılar...

Gezginliğimiz bizi renkli şeritlerle sardı,
ancak kuzey yıldızını ve güney çadırlarını
yenilemeden. Sonsuz çığlığımızla bilinmeyecek.
Kanımız mikrofonlarla konuştuğu
gün, dilde oluşan gün
alışkanlıkları değiştirenin kalbi sıkıştığında. Kimse
söylemeyecek İmrül Kays'a: bizde ve nefsinde
ne ürettin? Alıştığın Kayser imparatorluğuyla git,
siyah zamanın
uzayan dumanı peşinde. Alıştığın Kayser
imparatorluğuyla git,
tek başına, tek başına, tek başına
ve bize bırak, burada, dilini!

YILLAR YAPTIKLARINDAN
ÖZÜR DİLEMESİN'den

2004

Anılar çiçeklenecek, veya gelecek:

Ne sen sensin
Ne de diyar bu diyardır.
(Ebu Tamam)

Ve şimdi, ne ben benim
Ne de ev evim.
(Lorca)

BU MEKÂN ANIMSATIR

Bu mekân anımsatır bana, benimle parlar.
Ben şimdi bu pusuya geri dönüyorken, sazende
Ben bu anıların içinde
Benimle arzuların yankısı konuşur.
Konuştukça...
Kulak verdim her şeye, bir taştan dinledim
Beyaz güvercinin nağmelerini
Benimle hıçkıran:
Ağabey! Ben senin küçük kız kardeşinim,
Sözün gözyaşlarıyla adı boşaldı,
Her şey duvar sarmaşıklarında açan çiçeklerde ışıldadı ve
Bulutların yollarında.
Annemin kalp atışlarını duyarım
Benimle atan:
Ben sınırsız ve özgür bir kadınım,
Karanlık çayırlı tepelerde lanetlenen,
Ay ışığında bütün bu kadınlara tanık oldum
Gözbebeklerimde büyüyen
Şeytanın sevgisini gördüm:
Ben bu var olanlardan ayrılmadım asla,
Ancak bırakılmış gibi dönüyorum şimdi.
Dönüyorum, döneceğim
Mekânların çemberini tamamlayarak
Benimle şimşek gibi çakan...

İDAM KARARI ALINMIŞ BİR HÜKMÜM VAR

İdam kararı alınmış bir hükmüm var:
Beni sahiplenen nesnelere sahip olmadan,
Kanımla yazdım vasiyetimi:
"Ey suyu yaran şarkılarımın bıçakları!"
Yarınla yüzleşmek için karanlıkta uyudum...
Koca yeryüzünün kalbini taşıdım yanımdaki
Haritalarda,
Aynalarda parlayan yüzüm açık göğe çıkarak.
Beni yanına alan beyaz bulutlardan korktum
Yükseklerde.
Şimdi bir tarla kuşuyum, kanatlarım rüzgârdan.
Şafakta, beni uyandıran
Nidalar gecenin bekçisidir
Dilimde ve düşümde:
Güzel ölümü yaşayacağım,
Son vasiyeti de düzenlerim,
İkinci bir idam kararına kadar.
Soruyorum: ne zaman?
Dedi: daha fazla ölene dek bekle.
Dedim: beni sahiplenen nesnelere sahip olmadan
Kanımla yazdım vasiyetimi:
"Ey suyu yaran
şarkılarımın bıçakları!"

ŞEHRİMİZ VAR

Bir şehrimiz var sınırı olmayan, bizim bilgisiz
Düşüncemiz gibi, dar veya geniş. Bir şehir...
Bizimle daralan haritasında yürüyoruz onca zamandır,
Külümsü ufkuna alır bizleri, bağırırız
Uzaklara: seni uzaklığımızla da seviyoruz. Sevgimiz
Bize kalan bir hastalık. Şehir... onca zaman
Nabzımız atıp atmadığı belli olmayan... büyürsün.
Seninle büyür
Kimliği söğüt ağacının. Ahşabı büyür
Ve mavi dağı. Gemiler sığar
Kuzeydeki ruhuna. Güneyinde ruhunda buğdaylar
Biçilir. Kandillerle parlar liman tanesi
Çingene gecede. Coğrafyası yayılır
Kutsal kitapla. Ter akar
Miraç olur, yükseklerde... yükseklerde.
"Güvercinin kanatları yanacak" diyor
Ölü benliğim. Baharın kokusu oluşacak
Aşktan bir fotoğrafla... yağmur suyu akacak
Yavaşça kalbini irkilterek, imgeler açacağız
Bağrımıza, ve o mekânımız olacak, o
Tek gerçeğimiz. Her şey uzaktan
Dönecek titreyen başlangıca, toprağın benliği
Ayrı düştüğü kanla karışması gibi, cennetin
Yerin dibindeki katmanlarına inerek. Diyorum:
O şehrimiz bizimle gebedir... ne zaman doğacağız?
Adem ikinci defa mı evlenecek? Ama ben
Son bir defa doğacak mıyım
Günahlarımı unutmak için?

BU O UNUTULANDIR

Çevrendeki bu o unutulandır: uyandırarak
Hatırlatır geçmişi, andığıyla kışkırtır. Acı işaretlerin
Üstünden hızla geçer suçlu zaman,
Meydanları kapatarak/

O unutkanlığın narin heykelisin. Heykelin
Gözleri açık biçimde: sana benziyor duruşu, tıpkı sen.
Önümde duran açık bir gülsün/

O unutkanlığın şarkısını defalarca söylüyorum.
Şarkılarım
Evin sahibini kovar, bilinen durumla saklanır
Mutluluk, konuk odasının yatağında,
Büyük salonda, mutfakta/

O unutkanlığı kurarım. Ağaçlı bronzumun
Gölgesini alır yol üstünde kurulan
Şahinin övgüsüyle süslü/

Yarının müzesinde, soğuk,
Başlangıcın mekân duraklarını gösterir.
Bu o unutulandır: geçmişinde bugünü anan,
Hikâyesinde yarını anmayan.

SON GÜN GELECEK

Son gün gelecek, dudakları yanan
Kadının günüyle, oluşum tamamlanacak,
Güneşli, zifaf ziyaretimin akşamında,
Akan, hafif karanlıkta. Kimse duygulanmayacak
Göç veya intiharla uğraşırken. Her
Şeyden, boşalacak geçmiş, gerçek doğam,
İlk kızgın kaldırım taşında. Zamanıdır
Onaylananda dinmenin... "Güzel zamanın takılarına
Uzanırım. İpekten iki memenin güneşiyle
güneşlenirim,
Geç kalan işaretimi getireceğim bekle. Büyüdükten
Sonra. Konuk zamanımız var bizim
Bugünden itibaren büyüyen..."/
Son gün gelecek mutlaka, unuttuğum o günle
İşaretler zenginleşecek, ziyaretçilerin vedasından
Dökülen. Bütün her şey geçmişin
Dişiliğinde. Taşların dizlerinden akan su.
Ne bir toz zerresi, ne gözkapağı, ne de bir hasret.
Tanklar çiçeklerle süslendikten sonra güvercinler
uyuyacak,
Çingeneler küçük bir akşam yemeğini bulacak
İki âşığın yatağında...

ANNEMİN EVİNDE

Annemin evinde sana bakan bir fotoğrafımda
Sorulara hiçbir yanıt yeterli olmuyor:
Ey konuğum, sana mı, yoksa bana mı?
Yirmisindeyken mi hayatıma girmiştin,
Gözlüksüz,
Çantasız?
Surun taşlarında yeterince mermi deliği vardı,
Baktığın havadaki yıldızları öğretmek için
Sonsuzlukta...
(Sonsuzluk nedir, dedim kendi kendime)
Ey konuğum... sen ve ben olduğumuz gibi miyiz?
Benzersiz ağzına nasıl ulaşmalıyım?
Alnında iz bırakan huysuz atı hatırlarım
Yarayı makyajla mı kapatmıştık kamaraya alınacak
Filmde izi çıkmasın diye?
Sen miydin ben mi? Delinmiş kalbini hatırlıyor musun
Anka'nın tüyünden ve kadim bir yara izinden olan?
Kalbin ve alışkanlıkların annemde değişti mi?

Dedim: bu benim, o sensin
Şimdi bu duvarın üstünden geçtim
Yokluğumda nasıl gördüğünü görmek için
Saygıyla asılı menekşeleri bahçesinden koparırım...
Belki de bir selamla karşılaşırım, bana dedin:
Barışta...
Ve bu duvarın üstünden geçtim
Beni görmeyeni görmek
Ve derin kimlikleri karşılaştırmak için.

YILLAR YAPTIKLARINDAN ÖZÜR DİLEMESİN

Yıllar yaptıklarından özür dilemesin – diyorum
Gizimde. İkinci kişiliğime diyorum:
Her defasında her yerde hatırladığım işte budur:
Bir kedinin uykusunda karanlığa gömülür güpegündüz
Horozun ibiği/
Adaçayının kokusu/
Annemin kahvesi/
Bel ve yastık/
Senin odanın demir kapısı/
Şekerin etrafında dolanan sinekler/
Eflatunun üstündeki bulutlar/
Beşli divan/
Baba fotoğrafı/
Şehir sözlüğü/
Shakespeare/
Üçün üçünü yararım ve üçün yarığını,
Ve çocukken dost bildiğim iki yücelik gibi:
"Bu o mu?" Tanıklar çelişkiye düşer:
İnat eden ve olanlarla. Sorularda: "O kim?"
Beni getirirler. Güzelliği fısıldayarak: "Sen
O olana dek..." Ben mi? İki Yanağında. Annemden
tanık olması için rica ediyorum
Evet odur... dilimizin yolunda
Mutlu: Ben anneyim, onu ben doğurdum,
Ancak onu rüzgâr büyüttü.
Güzel dedim: annemden özür dileme!

YALNIZ DÖNDÜĞÜNDE

Yalnız döndüğünde, benliğin azalır:
Ölüm benzerliğinden başka...
Acı senden önce Ebu Tamam'a kıyar
Benliğinden önceki zamanda:
"Ne sen sensin
Ne diyar bu diyar"...

Duygularında vatanım seninle taşıyacak arzularını:
Çiçekler filizlenecek uzakta göçmenler dinlendiğinde/
Güvercin adındaki "H" harfinin çemberini
Gagalayacak,
Kırık incir kabuklarında/
O uzanan ellerine yapışacak arılar
Surun ardında badenin narin tüyleriyle/

Önde sen,
Kadınlığın seni bırakmadan,
Sen... sen değilsin, diyorum:
"Yüzümü nerede bıraktın?"
Arzularımdan çıkıp duygularında ararım sonra,
Kollarımın arasında ağlayan, kahkahayla gülen...
Benliğini bulabilir miyim şimdi?
Azalan benliğini: eksik yalnız dönüyorum
İki ayla,
Ancak diyar o diyar!

ŞİİRDE TÖKEZLEDİ BU AT

Bu şiirde tökezledi bu at
Kızgın veya dingin
Kelebeklerle ve nidalarla
Dans ederken papatyalı çayırda...

Ben ve sen: kayıp
Kayıp: ben ve sen...

İki çift beyaz güvercin
Meşe dalında oynaşırken...

Ancak aşk şiirlerinde, aşk yok
Çağlar boyu, kadim aşk
Dumanın ardından hasta bir ay gibi...

Bahar keman sesi gibi tekrarlanır ve uçar
Duyduğumda zamanımda inleyen
Mekânı dişleyerek...

Anlatılan dilde bir dipnot olarak kalır
Aşkımızda saklı,
Olan... olmayan her şeyde...

At karanlıkta tökezledi
Bu şiirimle
Ben karanlıkta tökezledim
Akan atın kanıyla...

ŞEHRİMİZ

Şehrimiz,
Tanrı'nın sözüne yakındır,
Buluttan bir tavanı var
Şehrimizin,
Uzaktır o sıralı adlarla
Kayıp haritada
Şehrimiz,
Susam tanesi kadar küçüktür,
Ufkun göğü... saklı kimlik gibidir
Şehrimiz,
Yoksuldur bir kaya kuşunun kanatları gibi
Kutsal kitapta... ve kimliğimizdeki yara gibidir
Şehrimiz,
Yırtılmış perdenin katmanlarıdır,
Geçmişin yeni suyu gibidir
Şehrimiz, ırmağın sürüklediği
Özgürlüktür, ölümün özlediği yangın yeri
Şehrimiz, kanlı gecede
Uzakta, çok uzakta parlayan bir cevherdir
Dışarıyı aydınlatan...
Ama içerdeki bizlerin,
Boğuluşunu çoğaltarak!

KUDÜS'TE

Kudüs'te, kadim surun içine bakıyorum,
Anısı beni zamandan zamana savuruyor
Esarette. Kutsal tarihin peygamberleri
Orada bölünüyorlar... göğe çıkıyorlar
Korkmuş ve hüzünlü azalarak dönüyorlar, sevgiyle
Kutsal selam önlerinde bu şehrin.
Tedirginlikle yokuş aşağı inerken: görüşler
Nasıl ters düşer taşın üstündeki sözcüklerin ışığında?
Savaşlar patlar taşın inancında ışığı kim yayıyorsa?
Uykumda esir düşerim. Uykumda kuşatılmış. Hayır,
Ardımda kimseyi görmüyorum. Önümde de kimse yok.
Bütün bu ışık benim. Yürüyorum. Korkuyorum.
Uçuyorum.
Sonra yaşadıklarımla bir başkası oluyorum. Çayır gibi
Sözcükler filizleniyor peygamberlerimin ışık saçan
Ağızlarında: "İnandığına inanacaksın."
Bir başkası gibi yürüyorum şimdi yalnız.
Yaram İncil'in beyaz gülü.
Ellerim iki güvercine benziyor
Yeryüzünün taşıdığı çıplak haçta.
Yürümüyorum, uçuyorum, yaşarken
Bir başka oluyorum. Ne mekânı ne zamanı olan. Ben
kimim?
Miracın önünde ben ben değilim. Ancak şimdi
Düşünüyorum: Muhammed Peygamber, yalnızdı
Ve açık anlaşılır bir Arapça konuşuyordu. "Sonra ne
oldu?"
Ne oldu sonra? Askerlerle doldu meydanlar:
O senin ikinci kişiliğin mi? Elemin seni mi öldürdü?
Dedi: beni öldürdü... senin gibi... öleceğimi...
unutmuştum.

KAYBOLANLA OLUŞUR FOTOĞRAFIN

Kaybolanla oluşur fotoğrafın: toprağımda
Başlar gökyüzünün gizliliği. Ben burada
Ozona yayılır cahiliye askısıyla... atmosferde kayıp
Kanıt o kanıt. Bütün kafiyelerde çadırı
Durur. Her şey rüzgârın esintisinde
Kafiye. Yitişin derslerini öğretir bana: "Akacak
Irmak susmadan..." harflerin boş
Ağızlarında kadim ebced harflerinden,
Kayboluşuna yaslanırım. Ziyaretten sonra ağzı
Ben mi olacağım? İki mecazın arasındaki, güvercin mi
Açığa çıkan anılar? Şimdi dinen yağmurun
zenginliğinde,
Şimdi öpüşmeden yağan, kendime dedim:
Yedi askıya gidelim. Taşın üstünde
Yitirdiğim inancımı, olduğum gibi oldum
Düşüm beni pazarlayarak uykuda. Aydan aya
Atladım durdum. Buradaki tarihinde aşkım için yeterli
Olmuyor arzuların özgürlüğüne. Orada
Tarih yeterli olmuyor aşkımın özgürlüğüne
Miraçta. "Bizi ilk yıllarımıza
Götür" diyor ilk sevgilim. "Açık
Pencerene çağır güvercinimi içeri girsin,
Düşünü dolaşsın" ... sonra açıklara, şehrin içinde
olmayan
Şehirde. Ne "burada" ne "orada". Burada
Olmayan orada. Irmakla
Yürüyeceksem yedi askıya...
Irmakla olacaksam!

ÇARŞAMBA, CUMA, CUMARTESİ

Çarşamba/
Cuma/
Cumartesi/
Bu kentin kıyılarına benzettim...
Aşkına pişman olacak kalbim
Var, onu sınırlayan çizgilerde dedim: ey
Yaşlı ve yaralı kalbimin asası!... açıklara
Akan kalbin beni sarar/

Perşembe
Zambak/
Pazartesi/
Bu mekânın adı sana benzetirim. Yanık şarkılarım
Gölgenin kimliğinde. Karanlıkta görünmeyen
Kalbin anlamını gören. Söz söze söyler,
Gezginliğinde birçok ilahın ağladığını/

Bilgin/
Pazar/
Yarın/
Yolları, salıyı, gökyüzünü, sana benzetiyorum...
Üç değişken gezgin anısı benim
Olacak. İlk yol keşfedildi,
Keşfedildi son yol,
Kimliğimin alışkanlığı keşfedildi

İKİ ZEYTİN AĞACI

Kuzeydoğuda eski iki zeytin ağacı.
Ardımda kendi yuvasında gizlenir ilki,
İkincisi çatlamış toprağın nimetinde gizlenir.

Birini anımsarım, birini unuturum... hatırlıyorum
Huzurumda dolanı, geç kaldığım bir günde
Anneme... unutkanlığı düzenlerken.

Sonsuz anılış. Burada ay sunulanı
Sayar. Orada kuyunun içinde
Şeytanın ve kadının zifaf bahçesi güneyimde.
Bütün melekleri en az onun kadar severim
Mekânımdan baharı aldılar, dünkü
Sabahımda, su birikintilerin şapkalarını miras
bırakarak.

Ben ikinci bir ademim. Okumayı öğrendim
Günahlarımdaki derslerin kitabesinden,
Burada başlayacak yarın, ve bugün.

Birini anımsarım, birini unuturum... hatırlıyorum
Başlangıçları patlattım, irademden nasıl doğdum
Ne yakında... ne uzakta.

Sonsuz anılışla oynarım. İşte burada
Eski iki zeytin ağacı kuzeydoğuda.
Şarkılarımın tohumunu yarattım ilkinde,
İkincisinden yarattım mektubumu
Tomurcuklanan nar'dan:

Ey bu zeytinlerin kardeşleri
Sizlerden jübilemi istiyorum,
Sizlerden jübilemi istiyorum...

ARKALARINDA BEKLEYEN YOK

Arkalarında bekleyen yok cenazeleriyle esenleşmek için,
Burada cenazeleri önünde, binlerce yolda
Dolanır, ne arkada ne önde, ne kuzeyde
Ne güneyde. "Göçüyorlar"
Bataklıktan bahçeye. Miraslarını bırakıyorlar
Evin her metrekaresine:
"Bizden sonra bizleri anmayın
bu hayatta"...

"Yola çıkarlar" çiçeklerle,
Menekşe sabahtan tozlara, kayıp isteklerini
Doldurarak ömürlerine taşıyıp: özel biletlerle,
mektuplarla
Adresi olmayan sevgililerin:
"Bizden sonra bizleri anmayın
bu hayatta"...

"Yola çıkarlar" evlerinden caddelere,
Yaranın zaferi resmi işaret, söylediklerini
Kim görüyorsa:
"Anıldıklarında, hayatları geri gelecekse"!
Soluklanan ve güneşlenen hikâyelerden çıkıyorlar.
Uçaklarla yüksek düşüncelerini taşıyorlar... daha
yükseklere.
Yükselip iniyorlar. Gidip geliyorlar.
Kadim yıldızların seramiğinden atlıyorlar.
Hikâyelerine geri dönüyorlar... sonu olmayan
başlangıca.
Uyku meleğine uykudan kaçıyorlar,
Daha beyaz, dolan izlerle gözleri kırmızı
Dökülen kandan:
"Bizden sonra bizleri anmayın
bu hayatta"...

ÖLÜMÜ MEÇHUL

Ölümü, meçhul. Ne kadınlar toplayabiliyor
Ne de anılarda koparabiliyorlar... kışın otlarında
Unutulmuş yıllanmış yollarda iki uzun hikâye
Arasında azap içinde ve kahramanca.
"Ben kurbanlık koyunum". "Hayır. Yalnız ben
Kurbanlık koyunum". Binlerce kişi söylüyor: "Hayır
Kurbanlık koyun bir güzel öldürülür. Oradaki senin
Kurbanlık koyunun hikâyesidir". Çocuktular
Karı kopardıklarında Mesih'in gizinden,
Küçük meleklerle oynuyorlardı, sonuçta
Onlar aynı İncil'in çocuklarıdırlar... okuldan
Rahip olarak mezun oluyorlar sureler ve şiirle
Kadim hamasilikle, askerlerle oynuyorlar,
Kuşatma kapılarında, oyunun ölüm ayrılığında.
Askerlere söylüyorlar: silahlarla yolları
Açın ki sabaha yakın önümüzdeki kelebeklerle
Yenileyelim, ki kelebeklerle uçalım
Düşlerimizin dışına, kapılarımıza
Sıkışıp kalan düşlerimizden. Çocuktular ve
Oyun oynuyorlardı, karın altında ve iki uzun
Hikâyenin içinde kırmızı gülün hikâyesini
yaratıyorlardı
Azap içinde ve kahramanca, açık bir gökyüzüne
Küçük meleklerle kaçıyorlar.

SERVİ AĞACI KIRILDI

"Servi ağacı hapishane avlusunda bir ağaçtı,
ağaca *benzer bir gölgesi bile yoktu.*"

Bessam Hacar

Servi ağacı bir minare gibi kırıldı, gölgesi
Kıt bir yolun üstünde uyudu, yeşilliği, koyu,
Olduğu gibi. Düzlüğünü kimse düzeltmeyecek.
Uzanmış dalların üstünden arabalar geçiyor. Tozları
Camlara savruluyor.../ servi ağacı kırıldı, ancak
Kuşlar yuvalarını komşu ağaçlara taşımak
Zorunda. Göçmen kuşlar mekânların ellerinde
Soyunuyor, simgelerini değiştirdikten sonra.
Komşu kadın söyledi: fırtınanın tanıklığını
görüyor musun?
Yok, kaldıran yok, dedi:.../ servi ağacı
Kırıldı. Gelip gidenler kırılışını söyler:
İhmaldendir göğe yükselişi, veya günlerden
Çürümesi, o zürafa boynu gibi uzundu, toz
Süpürgesi gibi uzundu o, gölgesi, âşıklara etkisi yoktu.
Çocuk dedi: çizgisiz resmini yapıyordum,
Dikilişi kolaydı. Çocuk devam etti: bugün
Gökyüzü eksildi sanki servi kırılınca.
Kız söyledi: ancak gökyüzü kendini tamamladı
Sanki servi kırılınca. Ben kendi kendime
Dedim: ne iyidir ne de kötü
Servinin kırılışı, her şey bundan
İbaret: servi ağacı kırıldı!

ŞİMDİ, UYANIKSAN, ANARSIN

Şimdi, uyanıksan, aşırı ve son bir
Raksla anarsın. Küçük meleklerle dans ettin mi,
Sen düşleyebiliyor musun? Işığında mı yandı kelebekler
Başlangıç güllerin ışığında? Maskesini
Açıp sana göründü mü... adını
Sayıkladı mı? Sevdiğin parmaklarından
Gündoğumunun yükseldiğini gördün mü? Ellerinle
Düşünü okşadın mı, düşlemesi için düşüyle yalnız
bıraktın mı,
Yokluğunda ansızın duyumsadın mı?
Düşleyenlerin uykusu güzelleşir böylece,
İçinde yananların,
Bu düşlerle yaşamlarını tamamlıyorlar...
Bana dedi: düşünde nasıl yaşıyordun
Hangi mekânda, olduğun kadarıyla azalmadın mı?

Şimdi, uyanıksan, anarsın:
Uykundaki aslan mı?
Aslansa, eğer anarsan
Aşırı son bir raksı!

GÖLGEM

Gölgem, ne erkek ne kadın,
Külümsü veya alaz...
Beni izliyor, bir büyüyor bir küçülüyor.
Ben yürürüm. O yürüyor.
Ben otururum. O oturuyor.
Ben eğiliyorum. O eğiliyor.
Dedim: aldatmak için sürme renkli paltomu
çıkartıyorum.
Beni taklit ediyor, sendeki külümsü paltoyu
görüyorum...
Yanımda yol alıyor
Yanımda yol alıyor.
Dedim: aldatmak için şehrin günbatımından
çıkıyorum.
Önümde yürüdüğünü görüyorum
Şehrin güzel günbatımına...
Dedim: iki aksine dayanarak döneyim
O da iki aksime dayanarak dönüyor.
Dedim: kollarıma taşıyayım,
İnada bindirir...
Dedim: oysa, aldatarak beni izliyor,
Büyülü bir biçimde övünerek beni izliyor.
Onu taklit ediyorum o da beni.
Bütün benzerlikler birbirine uygun
Ne ben onu görüyorum ne o beni.

O KILAVUZ, BEN ONUN GİBİ

O kılavuz, ben onun gibi.
O iştahla limonata içiyor,
Ben kahve,
Aramızdaki tek fark bu.
O benim gibi çizgili bol bir gömlek giymiş,
Ben onun gibi çıkıyorum, akşam saatlerinde.
O benim gizlice beklediğimi görmez,
Ben onun gizlice beklediğini,
O kılavuz, ben onun gibi.
Garson ne istediğimi soruyor,
Ben ne alabileceğimi...
Aramızdan siyah bir kedi geçiyor,
Gecenin tüyünü soran...
Ben-ona söylemiyorum: göğü açık bir günün
Mavisi daha mavi olan.
O bana söylemiyor: göğü açık bir günün.
Onun aynası bu ayna,
Benim aynam bu.
Sol bacağımı kımıldatıyorum,
O sağ bacağını.
Ben bir şarkı mırıldanıyorum,
O benim şarkıma benzer.
Düşünüyorum: o benliğimden bakan bir kadın mı?

Sonra gözlerine bakmak için bekliyorum,
Ancak onu görmüyorum...
Apar topar kahvehaneden çıkıyorum.
Düşünüyorum: belki de o bir katildir, belki de
O katil diye sandığım biridir

O korkuyor, ben onun gibi!

İSTEKLERİNDE AZALAN

İsteklerinde azalan. Harflerin üstünden noktalar
kayboldu
Sözcüklerin doğduğu harflerle kayboldu harf,
Kapalı veya açık, sözcüğün başlangıcı.
Mecazda kayboldu harf. İmgede kayboldu
Mecaz. İmgenin sarmaladığı uzaklık kayboldu.
Uzak uzaklıkta kayboldu... mekân doğar
İmgenin inadıyla birlikte mekânla yüzleşen
Garibin suretinin penceresinde/
Şiiri yazabildin mi?
Hepsini!
Az çok tuzun illet olduğu orada,
Bireyde. Tartıda çözülen anlatının illetinde,
Gölgenin adaletinde. Dağın doruğunda,
Hastalanarak ölen düzyazıda. Rüzgârın
İçinde yüzen simge yeryüzünün illet imini
Hafifleten. İmgenin kirpiklerinde ağırlaşan illet.
Kalbinin bu hastalığı gerçekten düşündürüyor,
düşüncenin
Hastalığı duygularını çağırıyor. Şiirlerde,
Yarınla evlenir ve çocukları geçmişte, sözcüklerin ve
Kitapların arasında kapalı bir çadırdır mekânı/
Şiirlerini bununla mı yazdın?
Hepsini!
Oysa, yazdığın nedir?
Üniversitenin dersini yazdım,
Bildiğim şiirden uzaklaşarak
Şiirin kimyası... uzaklaştı!

ŞİİRİN TARİHİNİ YAZMADAN

Şiirin tarihini yazma, silahın
Günlüğüdür o. Tarih titrekliği ekmez
Sıcaklığı büyüklüğün adıdır dinlemeden
Gitarın nağmelerini. Tarih günlüklerin
Silahıdır bedenlerimizi sürdüren. "O
Aklın derinliklerindeki güçtür." Başlangıcımızda
Tarihin yün paltosu şefkattir, kastını bilmeyiz
Ne önümüzde ne ardımızda... ne de ölümünü gömen
Demir kilitlerin ardından dinlenmektir, orada
Zamanı yapan doğruları bekleriz, zamanı
Bizler yapmadan. Şimdiki gibi içinde ve dışında.
O bölgemizde olmayan kırılan bir başlangıçtır
Mutlu zamanda güzümüzde kalmadan,
Ne güzümü beğenir ne kapımda dikilir
Kıyamet. Sonuçta içimizde ve dışımızdadır...
tekrarlayarak
Deliliğimi, bağıran iniltimi sökerek.
Bizleri üretir bizler hedefsiz üretiriz... istediğimiz gibi.
Bundan tarih doğar mı, şimdi
Bulabilir mi insanlığımın oluşumunu?
Orada acıyla ve üzüntüyle inleyerek...
Leylak çiçekleriyle şiir günlüklerini sürdürürüm,
Sonra oradan geçer giderim... yoksulluğu onaylayarak
Orada beklerim cennetten haberleri...
Doğanın ilahi enkazı gelir kimliğimizle,
Geçer gideriz oradan. Dolan
Tarihin zamanı değil, kadının tarihi değil
Yolculukla yüzleşen. O mekân mekânım değil
Veya düş düşüm değil, yazılmadan.
Yazma, şiir yazmadan!

ADINI BİLMİYORUM

— Adını bilmiyorum
*İstediğin adla çağırabilirsin
— Ceylan değil
*Avlanmayan, her şey
— Ölen Kumru değil
*Konuşmayacağım
— Kimsin sen? Adın ne?
*Bir ad koy, adlandırmamış olayım
— Şimdi ben bu rüzgârla savrulmayacağım,
ve sen benim gibi bir garipsin, bu yere ne ad koyayım
*Oysa, ben "Hiç kimseyim"
— Adını bilmiyorum adın ne?
*Anımsadığım kadarıyla adım
unutkanlığa yakındır. Bu gecenin
adlandırmadığı bir adla çağır beni!
— Rüzgârla şimdi savrulmayacak yolcu olan
bu kadın. Ve sen benim gibi bir yolcusun,
evin kapısı açık olan bir ailenin adını koymalı
*Oysa, ben "Hiçbir şeyim"...

Dedi "Hiç kimseyim":
Şehvetle yığılacak adın. Bedenim
Seni bütün geçtiğin yollardan toplayacak, arzulu
Olacağız geçtiğimiz hayattan iki duyguyla...

Dedim "Hiçbir şeyim": hayat seninle
Güzeldir... hayat güzeldir!

AKŞAMDA O

O bu akşamda yalnız,
Ben onun gibi...
Benim ve mumların arasında uzun bomboş
Kışlık bir lokantada (Suskunluğumuza hiçbir şey tortu
olmuyor).
O beni görmüyor, ben onu görüyorum
Göğsündeki gülü kopardığı anda.
Ve ben onun gibi görmüyorum onu, o görüyor
Ondan önce şarabı içtiğimi...
O ekmeği ufaltmıyor,
Ben onun gibi damlatmıyorum suyu
Yapraklı çarşafın üstüne
(Bu duruluğu hiçbir şey hüzünlendirmiyor).
O yalnız, ben onun kalabalığı önünde
Yalnız. Bu sevinç bizi neden yalnızlaştırıyor?
Dedim kendi kendime–
Neden şarabından tadamıyorum?
O beni görmüyor, ben onun
Bacak bacak üstüne attığını görüyorum...
Ben onun gibi onu görmüyorum, o beni,
Paltomu çıkardığım anı görüyor...
Beni hiçbir şey telaşlandırmıyor, bizler şimdi
Unutkanlığın örgüsünde...
Akşam yemeğinde, her şey mavi bir gecenin
Şehvetli sesinde ve bütün şeyler onun sınırında
Yalnız olmasam da, o yalnız değilse
Billura kulak veriyoruz birlikte
(Hiçbir şey gecemizi kırmıyor).
O bir şey söylemiyor:
Aşk hayat gibi doğuyor
Düşünceyi süzerek.
Ben de onun gibi bir şey söylemiyorum:
Aşk düşünceyi süzer.

Ancak onun gibi başlayarak...

TUNUS'A TEŞEKKÜR

Tunus'a teşekkür. Sevgisiyle ve güveniyle
Geri döndüm, kadınları arasında şehrin orta
Sahnesinde ağladım sözcüklerin anlamlarını
okşadığımda.
Yazın sonuyla vedalaştım şairin gazellerle
Vedalaştığı gibi: bu güzel sevgiden sonra
Neyi yazayım... sevdimse eğer?
Deniz dilimde dolaştı. Sur gözleri kapalı
Dilimde göç etti. Kartaca gem vurmadan, rüzgâr
Güneyini savurmadan. Martının kanatlarıyla
Geldim, yeni çadırımı kurdum
Gökyüzü renginden çayırın üstüne. Burada yeniden
Ayrılığı yazacağım denizin övgüsüyle: kıyılar
Dilim, kalbim sahrayı iğdiş eden mavi
Dalgalar: "Ey deniz, bana marşlarda hak etmediğimi
Verme. Ey deniz olmadan ne az ne çok marşlarda!"
Dil benimle uçacak bilinmeyen sonsuzluğumuza,
İki yolun kırık çayırların ardında: ardını
Bekliyorum, yorgun mekânı uyarırım
Adımlarımla... önünü bekliyorum, tarihi
Uyarıyorum, iki yolu zehirleyeni bilirim... beni izle.
Ona diyorum ki: Tunus'ta iki menzilin arasında
Bekleyeceğim: ne buradaki evim evim, ne ölümüm
Ölüm gibi. İşte burada seninle esenleşiyorum,
Beni yaralayan denizin havasında... beni yaralayan
gecenin kokusuyla,
Beni yaralayan insanların sözünde yasemin demeti,
Beni yaralayan el-Labii yoluna dolandır, başımı
döndüren
Endülüs'le...

ŞAM'DA

Şam'da, kalabalığın içinde kim olduğumu biliyorum.
Ay beni bir inci tanesi gibi kadının ellerine sarkıtır...
yüksekten.
Yaseminin gözyaşlarıyla arınan taşa sarkıtır beni,
Sonra uyur. Beni kırık bulutlar gibi yoksulluğun
soğukluğuna
Sarkıtır. Şiirin yüksek onurundan sarkıtır beni:
Orada ölümün uzun kuşatmasında
Mumların düğümü gibi, yaradan, karanlıkta yığınların
Döküldüğünü görürsün. Duvar sarmaşıkları sarkıtır
beni
Ölen kokularına ve rahmin sıcaklığına.
"Ölüm burada uykunun sevgisi gibi olsa gerek" beni
saçları
Sarkıtır, iki özürlüydü ama yaşayan,
İki sofuydu ama zındık,
Yüksek: oysa
Benliğini tanıdıkça geriledim, yenilediğim sözcükler
Geriledi narin badem çiçeklerinde, barışın mavi göğü
Seni okur. Ben benim Şam'da,
Benim benzerim, benzerim yok. Ben yarının ellerinde,
Ellerim güvercinin kanatlarında çarpar. Şam'da
Uyuyarak yürüyorum, geyiklerin kucağında uyuyorum
Yürüyerek. Gece ve gündüz arasında ayrım yok
Güvercin işgalinden sonra. Orada yüksek
Yeryüzünün düşüyle, ancak gökyüzünde çıplak yürürüm
Şam halkının arasında...

MISIR'DA

Mısır'da, saatler birbirine benzemiyor...
Her dakika Nil'in kuşları değişiyor.
Oradaydım. İnsanlığımın oluşumu bakirdi
Güneşin/ilahında. Hiç kimse benliğimi yalnızlıktan
Adlandırmıyor. "Ben Nil'in oğlu – bu ad
Bana yeter". İlk anlar benliğimi
Adlandırır "Nil'in oğlu" ağır ademin
Yolları için. Orada yaşıyorum ve ölümümü
Pamuk bulutlarla koparılır yüksek yeryüzünde,
Yolda ekerler ekinimi. Yaşam ve
Ölüm arasında içinde iki bekçinin nöbet tuttuğu
Hurma ağaçlarını savunan. Her şey paltom oluyor
Sende, ruhunda yürüdüğümde
Zamanın dehlizinde, annen Mısır'dı
Seni lotus çiçekleriyle doğurunca, doğmadan önce,
Benliğini şimdi mi anladım? Mısır kurtardığı
Benliğiyle oturur: "Bana hiçbir şey benzemiyor".
Rüzgârın yalnız yolunda bir deliğe
Adanmış titriyor. Oradaydım. İnsanlığımın
Oluşumu ölümün hikâyesini yazıyordu/ hayatın.
Her şey paltom oluyor, ayla... yarın kaplumbağayı
Düşünüp yazılan şiiri ufaltmadan,
Ve söylemeden Nil'in önünde suyla ıslandığını...

MAHMUD DERVİŞ

yalnızlık yenilemeden kendini

CAN

DÜNYA ŞİİRİ

Filistin'in en büyük şairi Mahmud Derviş, doğduğu köy 1948'de İsrail işgaline uğrayıp da ailesiyle birlikte Lübnan'a göç ettiğinde henüz 7 yaşındaydı. Yaşamı boyunca şiirleri ve yazıları yüzünden pek çok kez tutuklandı, hapiste yattı; uzun yıllar sürgünde yaşadı. Filistin direniş şiirinin en önemli adlarından biri oldu. Şiirlerinde Filistin halkının direnişini, umutlarını, çektiği acıları lirik bir dille anlattı.

Yalnızlık Yenilemeden Kendini adlı bu kitapta, Metin Fındıkçı, Derviş'in isteği üzerine, şairin son yedi kitabından seçtiği şiirleri bir araya getirdi. Derviş, bu son dönem yapıtlarında, Filistin tarihinin derinlerine uzanıyor, tarihin dönüm noktalarını sorguluyor, daha evrensel bir yaklaşımı benimsiyordu. Aşk şiirleri ise artık daha sıkça yer alıyordu yapıtlarında.

Mahmud Derviş'in şiirlerini, Metin Fındıkçı'nın Arapça asıllarından yaptığı çevirilerle sunuyoruz.

ISBN 978-975-07-1044-5
9 789750 710445
http://www.canyayinlari.com

KİTAP

KDV İÇİNDEDİR
14,50 TL